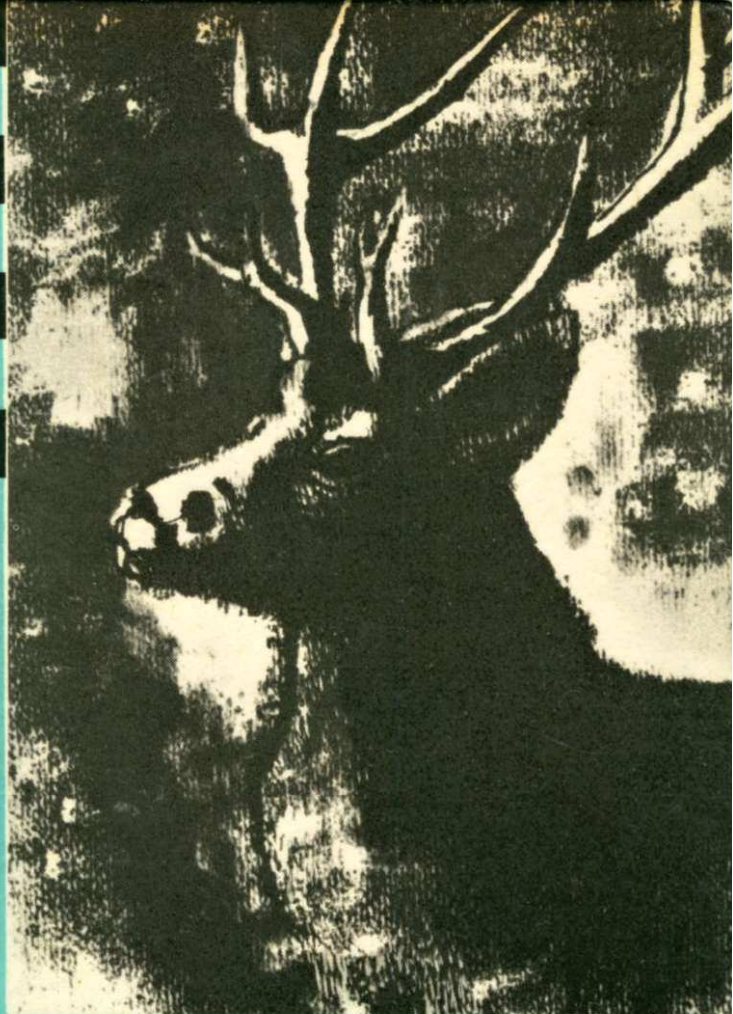

KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 143

Walt Morey

ZIMA V KAŇONU

Hrdinou Zimy v kaňonu, knihy současného amerického spisovatele Wallyho Moreyho, je patnáctiletý chlapec Petr Grayson, který se při havárii letadla octne sám a bez pomoci v opuštěném podhůří Skalistých hor. K smrti vyhladovělý najde nakonec útulek u samotáře Omara, starousedlíka a jediného obyvatele překrásného kaňonu. Omar tu prožil na padesát let svého života a zamiloval si především kouzelnou přírodu s panenským lesem. Tomuto lesu však hrozí velké nebezpečí: Zemská dřevařská společnost tu chce začít kácet metodou holoseče, a to by tento neposkvřněný kout proměnilo v poustinu. Omar nejdřív Petra nevíta zvlášť vlídně: jednak mu není milé, že vpadl do jeho samoty, ale hlavně má podezření, že Petr patří k oněm lidem od Zemské dřevařské, kteří si krajinu přišli obhlížet, aby ji zpusťovali ve jméno hrabivosti a snadného zisku. Když však Omar pozná, že tomu tak není, stane se Petrovi pravým kamarádem, rádcem a nezištným učitelem, který chlápce ony nechtěné dlouhé zimní prázdniny v kaňonu, odkud není do jara úniku, promění v překrásné dobrodružství. A toto dobrodružství poznamená Petrov charakter na celý život. O tom, jak se Petr stává bojovníkem za záchranu lesa a uvědoměným strážcem životního prostředí a nepřítelem bezohledné ziskuchtivé dřevařské společnosti, a o řadě dramatických okamžiků v životě v kaňonu si přečteme již v Moreyho knížce. A navíc si při četbě uvědomíme, že již i v mladém věku se můžeme stát platnými a účinnými pomocníky dospělých v jejich boji za záchranu toho nejvzácnějšího, co nám země nabízí: přírody, našeho společného zdroje bohatství a zdraví.

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ:

R. L. Stevenson: Černý šíp — F. Steuben: Tekumseh I. — M. Diekmannová: Marijn u pirátů — E. Dillonová: Ostrov Divokých koní — M. Leblanc: Arsène Lupin kontra Herlock Sholmes — E. T. Seton: Dva divoši — J. Fabricius: Tajemství starého venkovského sídla — Ž. Dayvdos: Zajatci ledu a noci — F. Steuben: Tekumseh II. — L. McGiffinová: Lovci mustangů — B. Bartosová-Höppnerová: Pozor, laviny! — J. F. Cooper: Lovivod — J. O. Curwood: Kočovníci severu — M. Pašek: Muž pro Oklahomu — W. Morey: Sever, můj domov — L. Düngel-Gillesová: Knud Rasmussen, výpravy za Eskymáky — P. d'Ivois — H. Chabrilat: S prázdnou kapsou kolem světa — K. M. Staňukovič: Muž přes palubu — V. Ananjan: Zajatci Pardálí soutěsky — E. Salgari: Město malomocného krále — E. Hiob: Novou zemi pro divoká zvířata — W. Makowiecki: Tři útoky z Korintu — M. Pašek: Ztracená prérie — W. Meinck: Mexické drama — F. Steuben: Tekumseh III. — J. Kjellgaard: Lovce kuguárů — V. Šustr: Dobrodružství malého Indiána — M. Pašek: Nesmrtelný kovboj — F. Flos: Albatros. Nad Tichým oceánem — N. Smirnov: Říše slunce — N. Čukovskij: Čtyři kapitáni — W. Legère: Sám mezi korzáry — F. Flos: Lovci kožešin — J. Broszkiewicz: Trosečníci z řeky Me-teorů — G. R. Richter: Lvi přicházejí — J. Pecháček: Ostrov tisíce vůní — W. Morey: Zima v kaňonu.

13-836-78 14/64

Vázaný výtisk 20,— Kčs

PŘIPRAVUJEME:

J. O. Curwood: Vlčák Kazan. Barí, syn Kazanův
H. Burtonová: Bez doprovodu bubnů
F. Velkoborský: Jabloňová stezka

Walt Morey

ZIMA V KAŇONU

ALBATROS PRAHA

Annettě Tussingové a všem obhájcům Pekelného kaňonu a Garymu
Eislerovi, ochránci našich lesů

Walt Morey

AUTOROVA POZNÁMKA

Zima v kaňonu je smyšlený příběh. Uvádím to proto, že lidé, kteří znají kraj zvaný Na sedmi čertech a kaňony mohutné Hadí řeky, si určité uvědomí, že autor do jisté míry použil topografie krajiny, Žádná Omarova divočina ani Železný potok však neexistují. Ale mohly by docela dobře v těchto pustých končinách být.

Líčení Hadí řeky a Pekelného kaňonu jsou věrná, stejné tak jako zmínky o kácení lesů, jak je provádějí svými pustošícími metodami některé dřevařské společnosti. Pravdivý je také boj, který se kolem těchto nešvarů začíná rozpoutávat.

1

Letadlo se zřítilo v opuštěném podhůří Skalistých hor, v místech, kde se říká Na sedmi čertech. Pro člověka je ten kraj téměř nepřístupný. Táhnou se tu rozsáhlé panenské hvozdy, tyčí se tu strmé hory a v hlubokých kaňonech se mezi příkrě spadajícími stěnami valí zpěněné řeky. Nad velikány krouží orel, za kořistí se tu plíží kuguár, v křišťálově průzračných horských proudech se jako blesky míhají lososi a pstruzi a kolem se rozkládá prales, který byl věkovitý už v dobách, kdy Ameriku objevil Kolumbus.

Cestovat se tudy dá jen pěšky nebo koňmo po křivolakých horských stezkách, a pouze na jaře nebo v létě, když taje sníh. S táním stoupne hladina řeky a tehdy si do této nedobytné pustiny razí cestu tryskové čluny, aby poskytly hrstce neohrožených turistů vzrušující jízdu zpěněnou bílou vodou.

Žije zde pár statečných prospektorů a lovců kožešin, kteří dali sbohem civilizaci a rozhodli se hledat si zdroj živobytí v těchto končinách. Vládne tu klid, ticho samoty a život tady plyne beze spěchu. Lesy jsou plné zvěře a žije tu kojot, rys, kuguár, jelen, los, kamzík i medvěd a spousta jiných živočichů. Losos se sem tvrdě probíjí z moře k slavnosti tření v ramenech řeky a stěhovavé ptactvo tu hnízdí a vyvádí svá mláďata.

Letadlo nad tímto krajem letělo koncem listopadu, kdy již na horských hřebenech ležel hluboký příkrov sněhu.

Cestující na palubě Petr Grayson se díval okénkem dolů z výšky čtyř tisíc stop. Pohled jej nijak zvlášť nevzrušoval ani nezajímal. Frank Eldridge byl dobrý pilot. Létal výhradně u Graysonových elektronických závodů a Petr s ním cestoval kolikrát, obvykle s otcem. Tentokrát na něj měl tatínek čekat na ranči vysoko v Kaskádách. Vlastě to ani žádný pravý ranč nebyl. Pár zámožnějších lidí spolu s tatínkem tam ohradilo několik tisíc akrů divočiny, do obory nasadili divokou zvěř a s chutí ji tu lovíli.

Petr neměl o tomto sportu valné mínění a byl by nejradši řekl „ne.“ Ale George Grayson s nikým nediskutoval.

Hoch věděl, že se v něm tatínek zklamal. Nezdědil po otci jeho mohutnou atletickou postavu a nebyl žádné lamželezo. Měl sice dlouhé kosti, ale ani na svých patnáct let nebyl žádný svalnatec. Byl štíhlý a křehčí po mamince.

Kolikrát slyšel, jak o něm otec říká: „Ten kluk nemá dokonce zájem ani o žádný sport. To není u chlapce normální – aspoň u mého chlapce ne.“

„Zato si vede výborně ve škole,“ namítala s úsměvem Klára Graysonová.

„Však víš, co si myslím. Já bych z něho chtěl mít chlapa, který se dovede rvát se životem. Jenže po žádné takové vlastnosti jako by u něho nebylo ani stopy.“

„Vždyť na něho nespěchej, Georgi.“

„Tomu nepomůže všechnen čas na světě. Aby ze sebe udělal skutečně pořádného chlapa, pro to nehne ani prstem.“

„Prosím tě, co bys chtěl od takového chlapce v patnácti letech?“

„Aspoň nějaké známky, že z něho vyroste chlap.“

„Ty bys asi rád, aby z něho byl lovec, jako jsi ty, vid’?“

„Jestli je v klukovi kus chlapa, tak ho v něm neprobudí nic tak dobře jako lov. Když jsem dostal svého prvního jelena, měl jsem pocit, že měřím deset stop.“

Otec se na chvíli odmlčel. „Tohle vlastně není ani špatný nápad,“ řekl nakonec. „To vůbec není k zahazení.“

Pár dní nato dal jednou večer George Grayson Petrovi pušku.

A Petr právě letěl na onen ranč, kde měl s tatínkem týden lovit losy, i když by se byl raději viděl ve škole. Pohlédl podruhé na pilota. Posledně spolu nad takovou krajinou neletěli.

Frank Eldridge se usmál: „Odchýlili jsme se asi dvacet mil od plánované trasy letu,“ vysvětloval, „ale chci si ten kraj trochu prohlédnout.“ Mávl rukou dolů, kde se pod křídly letadla vlnila jedna z nejdivočejších oblastí v Severní Americe. „Přesně pod námi jsou ty nejlepší fleky k lovu a rybaření, jaké ještě ve Státech zbývají. Pravá panenská země. Rád bych sem někdy zavedl tvého tátu. To by bylo něco pro něho!“

Petr přikývl. Lovit, rybařit a létat, tak si Frank Eldridge představoval pravý život.

Čenich letadla se vychýlil k zemi. Vpluli do hluboké rokle mezi dvěma žulovými skalisky, jež spoutávala kypící tok nějaké řeky.

„Hochu, tam dole budou pstruzi jako noha,“ pravil Eldridge vzrušeně. „A na těch skálách kamzíci.“ Navedl letadlo přímo k strmým stěnám skal. „Třeba nějakého zahlídneme.“ Spustili se hloub do kaňonu. Petr pozoroval dole ve zpěněném říčním korytu obrovité balvany, jež vyčuhovaly z vody jako žraločí zuby. Oblěteli rameno kaňonu, prolétli protáhlým rovným úsekem a pak u prudkého ohybu ukázal Eldridge dolů: „Hele! Tamhle jsou! Asi v polovině toho srázu. Kamzíci! Dva!“

Vypadali z té výšky jako zajíci přilepení ke stěně kaňonu. A začali s fantastickou jistotou skákat z jednoho skalního převisu na druhý. Letadlo minulo kamzíky a letělo úzkým prostorem nad hlubokou průrvou čelem do skalních stěn. Eldridge se pohodlně napřímil u řízení a chystal se nabrat výšku a vylézt z kaňonu. V tom okamžiku však motor se zapraskáním vysadil. Eldridge začal rychle manipulovat knoflíky na kontrolní desce a motor chytil. Opět nabírali výšku, aby se dostali nad skalní stěnu. Dosáhli téměř samého vrcholu, když motor vysadil znovu. Eldridge se opět chopil knoflíků a prsty mu přitom jen hrály. Ale motor nechytal.

Petr jasně viděl, jak se vrtule zpomaluje a zůstává stát. Kolem kabiny svištěl vítr. Rychle ztráceli výšku. Stěna kaňonu jako by se na ně sama řítila. Eldridge se pokoušel stočit letadlo do strany a zoufale se snažil nastartovat motor. Dno kaňonu s příkrovem balvanů a zakrnělých pahýlovitých stromů se k nim s úděsnou rychlostí přibližovalo.

Petr pozoroval Eldridgeovu napjatou tvář a kmitající se prsty. Strach jako by mu studenou rukou sevřel žaludek. „Franku!“ Měl v tu chvíli vysoký, řezavě znějící hlas. „Zřítíme se! Co budeme dělat?“

Eldridge neodtrhoval zrak od dráhy letu. Podařilo se mu polohu letadla vyrovnat. Letěli kaňonem jedním dlouhým skluzem. „Za sedadlem máš na zemi dva spací pytle. Jeden si nacpi mezi kolena a břicho. Druhým se opři vpředu o panel a pevně se do něho zaboř obličejem.“

Petra se zmocnila panika. „Zabijeme se!“ začal křičet. „Zabijeme se!“

„Dělej, co ti říkám,“ rozkázal mu tvrdě Eldridge. „Dělej!“

V šílené hrůze se Petr odpoutal, otočil se dozadu a v předklonu si přitáhl zpoza sedadla oba spací pytle. Rychle se znovu připoutal a napěchoval si jeden spací pytel mezi žaludek a kolena. Druhý položil na panel a oněmělý hrůzou zůstal hledět před sebe. Kolem křídel svištěl vítr. Letadlo stále uhýbalo do strany a Frank usilovně vyrovnával směr. Stěny skal se hrozivě přibližovaly a opět vzdalovaly a znovu se řítily na ně. Podařilo se mu vzdálit se od řeky a navést letadlo nad suchou část kaňonu, kde hledal místo k přistání. Ale pod křídly se neobjevoval jediný kousek rovné země, jen samé balvany, podrost a stromy. Ani vidu po nějaké rovné planince, kde by se dalo s letadlem dosednout.

Náhle se Eldridge přestal pokoušet nastartovat motor a sevřel pevně oběma rukama řízení. „Až řeknu ‚Ted!‘, přitiskni hlavu na spací pytel, vší silou, co jen můžeš, a drž ji tam, ať se děje co se děje. Rozuměls?“

„Ano,“ odpověděl Petr.

„Tak se připrav.“ Eldridge bedlivě sledoval dno kaňonu. Zaměřil čenich letadla k zemi. Vrcholky stromů se mihly těsně pod nimi. Znovu zvedl čenich letadla vzhůru.

„Ted!“

Petr zabořil obličej do spacího pytle a zapřel hlavu vší silou do řídicího panelu. Ale celé tělo napjatě sledovalo, co se děje. Slyšel praskot a skřípění. Letoun se zvrátil jako opilý. Petr hádal, že asi narazili na vršek stromu. Na okamžik se letadlo opět napřímilo. Ale pak se s Petrem kabina převrátila a otočila a znovu a znovu. Bezpečnostní pás se mu zařezával do těla. Slyšel, jak se s drásajícím praskotem lámou a trhají kovové pláty, a vzápětí zahřměla exploze. Nezvládnutelná síla mu oděrala spací pytel od obličeje. Prudce do čehosi narazil hlavou. A pak se řítit prostorem.

2

Petr ležel natažen na zádech a prožíval uklidňující pocit, že má pod sebou teplou pevnou zemi. Na zavřená víčka mu dorážely jasné sluneční paprsky, ale Petrovi se nechtělo oči otevřít. Zůstal tak ležet několik minut: bál se pohnout a snažil se nemyslet. Konečně pohnul jednou rukou, pak druhou.

Totéž zkusil s nohama. Zdá se, že si nic nezlomil. Hlava ho bolela a cítil, jak mu v ní pulsuje. Na čele cítil vlhko. Zvedl ruku a nahmatal cosi lepkavého. Otevřel oči a podíval se na prsty. Krev!

Opatrně prsty ohmatával bolestivé místo. Zřejmě tam bude tržná rána tak na půl palce. Přestala už sama krváčet.

Petr se opatrně posadil a pátral očima po letadle. Leželo asi třicet stop od něho. Dopadlo mezi dvě obrovité borovice, jež stály přibližně patnáct stop od sebe. Obě křídla mělo jako odříznutá. Ta část kabiny, v níž seděl Petr, byla utržena. Vrtule byla ohnutá a zkroucená. Ochranné sklo bylo roztržštěno. Petr nevěděl, jestli ho tak daleko odhodila síla pádu, anebo jestli se tak daleko dopotácel sám a tam omdlel. Roztržštěným ochranným sklem viděl Franka Eldridge: ležel přes řízení a hlava mu bezvládně visela dopředu. Nehýbal se.

Petr se s bolestí postavil. Svět se s ním zatočil. V hlavě mu divoce bušilo. Opřel se o skalisko a čekal, až závrať pomine. Pak vratkým krokem zamířil k letadlu a troskami pronikl ke kabině. „Franku,“ zašeptal hlasem uskřinutým hrůzou, „Franku, proboha, Franku!“

Přemohl se a protáhl se trupem letadla až k pilotovi. Podíval se na něj a vzápětí couval zpátky, zakopávaje o překážky pod nohama. Udělalo se mu špatně. Roztrásly se pod ním nohy. Posadil se na zem a rozplakal se. Seshora se snesl černobílý pták a bezhlučně usedl na keř. Pozorně si Petra prohlížel perličkami malých oček. Asi za minutu se vznesl a stejně bezhlučně odletěl. Po něm přilétl párek sojek. Jedna na něho cosi zakřičela, když poskakovala v podrostu, jako by jí byl jeho žal proti mysli. Pak obě ulétly.

Konečně svůj žal vyplakal. Ruce měl celé rudé, jak si utíral oči a rozmazával si krev po čele. Potřeboval se umýt. Zvedl se a rozhlížel se kolem. Asi sto stop opodál se mezi skalisky vinula uzounká stružka. Zašel k ní, namočil kapesník a omýval si čelo. Voda byla chladná a dělalo mu to velice dobře, ale prudké pulsování v hlavě tím nezastavil. Když byl hotov, zůstal stát a rozhlížel se po holých strmých stěnách kaňonu, nad nímž se tyčily jako kulisy v řadách za sebou do blankytu nebe vysoké hory. Pomyslel si, jak ten pohled vypadal seshora: děsivé panoráma strmících vrcholků, bezedných propastí a pohoří s hřebeny ostrými jako břitva.

Byl tu v té divočině sám s mrtvým pilotem, troskou letadla,

obklopen pralesem plným divoké zvěře. Užůž jako by jej přemáhal panický strach. Pak si vzpomněl, jak kdysi tatínek říkal: „Když lidé zabloudí, umírají většinou proto, že ztratí hlavu. Vezmi rozum do hrsti, a devět proti deseti, že se zachráníš.“

V duchu předběhl čas a uvažoval, co bude za chvíli na ranči. Tatínek bude čekat několik hodin a pak zahájí pátrání. Po trase, kterou měli letět, budou křížovat letadla.

Jenomže od trasy se uchýlili, aby si mohli prohlédnout seshora tuhle krajinu. To znamená, že pátrání by muselo probíhat v rozmezí takových pěti šesti set mil. Samozřejmě že otec zařídí, aby vzlétly desítky letounů. Avšak nicméně vypadá velice pravděpodobně, že tu bude muset zůstat přes noc.

Petr tvrdě potlačil strach a začal se rozhlížet kolem a uvažoval a osnoval další plán. Nebude tak snadné, aby ho v tomhle malém odlehlém kaňonu našli. Nad kaňonem se zvedá prstenec vysokých vrcholů a strmé stěny rokle jsou velice blízko u sebe, takže žádné letadlo nemůže bezpečně letět příliš nízko nad zemí. A je téměř nemožné, aby některý pilot objevil ze vzduchu trosky letadla pod hustými korunami dvou borovic. Na dně kaňonu jeř plno obrovských balvanů a kupovitých skalisk, takže tu ani žádné letadlo nemůže přistát. Kolem dokola je mezi skalisky všude samý hustý podrost a chlumky stromů, takže se ani sám nemůže dobře postavit na nějaké otevřené místo, kde by jej pilot rychle letícího letadla mohl zahlédnout. Bude muset rozdělat oheň, aby na sebe upozornil.

Vyhlédl si poněkud otevřenější místo asi padesát stop od letadla a tam začal stahovat suché větve a klestí a kusy shnilých pařezů a kmenů. Bude muset udělat pořádnou hranici, aby vydržela celou noc. Pracoval usilovně a to mu nedovolovalo příliš přemýšlet. Konečně měl slušnou hranici vystavěnou. Našel smolnatou větev a rozbil ji o skálu na třísky. Ohniště umístil do středu onoho volnějšího prostoru. Až přiletí nějaké letadlo, stačí, když podpálí smůlu, a jakmile třísky vzplanou, bude přihazovat dřevo.

Vzpomněl si, že si Frank Eldridge zapaloval cigarety zapalovačem. Velice se mu nechtělo, ale donutil se vrátit do letadla a prohledat pilotovy kapsy, až zapalovač našel. Vzal si zároveň spací pytel a vrátil se na mýtinku.

Slunce zatím sklouzlo za okraj kaňonu. Z horských velikánů se snašel pronikavý chlad. Naštěstí byl teple oblečen. Stín západní stěny kaňonu se plížil po dnu a šplhal vzhůru po protější stěně. Touhle dobou by měly být již pátrací letouny několik hodin ve vzduchu. Bylo velice nepravděpodobné, že by nějaký přiletěl v noci, ale Petr nechtěl ztratit jedinou šanci. Začal sledovat temnicí se oblohu. Dostal hlad a šel se k potoku napít. Na chvíli to pomohlo.

Seděl u hranice a pozoroval, jak se snáší noc. Pruh nebe nad ním temněl a nabýval na hloubce. Stromy, podrost a skaliska, vše na dně kaňonu se propadalo do temných stínů. Vyšly hvězdy. Kaňon se propadl do tajemné černě.

Petr ještě nikdy sám nestrávil noc v žádné divočině. To ticho kolem něj děsilo. Náhle je odněkud shůry rozčísl pronikavý skřek. Nad okrajem kaňonu přeletěl majestátním klouzavým letem obrovský pták a zmizel. Odněkud sem dolehlo zaštěkání nějakého zvířete. Po něm následovala řada žalostných táhlých zavytí. Úděsný zvuk naplnil noc. Odrážel se od jedné stěny kaňonu ke druhé a umíral ve vzdalujících se ozvěnách. Někde poblíž volal jakýsi hlas z korun stromů táhlé húú-úú-húú. Vzápětí se z druhé strany nesla odpověď. S příznačnou neskutečností se zvuk vznášel napjatým tichem a Petr cítil, jak mu srdce skáče až v hrdle. Noc se před ním rozvířala v obrovité prázdnotě, jakou ještě nikdy v životě nepoznal.

Chtělo se mu vrátit se do kabiny havarovaného letadla, ale když si vzpomněl na tělo Franka Eldridge zhroucené na řízení, všechno se v něm vzepřelo. Kdyby třeba zapálil oheň – dřeva má dost na celou noc. Ale to by hned kdejaké zvíře v kaňonu vědělo, kde je. Těsně nad hlavou mu přelétl nějaký pták a hned zmizel jako přízrak někde mezi stromy.

To rozhodlo. Divoká zvířata se bojí ohně. Vyndal zapalovač a třesoucími se prsty jej stiskl a plamének přidržel u smolných třísek. Proskočil oheň a s praskotem se šířil dál. Přihodil další dřevo. Jasná záře zahнала stíny a Petrovi bylo hned líp. Přisedl blíž k ohni, kde mu bylo tepleji a bezpečněji.

Znovu se ozvalo ono ňafání a štěkání, ale nepřipadalo mu, že se přiblížilo. Pak uviděl, že jej docela zblízka pozorují z černé temnoty dvě žhnoucí oči. Popadl kus hořící větve a mrštil jím vši silou po nich. Z hrdla se mu vydral poděšený výkřik: „Jedeš odtud! Jedeš!“ Zaslchl

cosi podobného zvuku kopyt, jež jako by pádila pryč. Kolem se opět rozhostilo ticho.

Petr přihodil na hranici ještě trochu dřeva a plameny vesele vyskočily vzhůru. Usadil se, aby přečkal noc, rozhodnut udržovat stále oheň. V korunách stromů opodál se ozvalo znovu ono přízračné volání. Říkal si, že to rozhodně musí být sova. Bolesti hlavy konečně ustávaly. Přistihl se, že klímá. Oči se mu zavíraly, přestože se vši silou snažil zůstat vzhůru. Rozhodl se, že si vleze do spacího pytle. Ne, rozhodně ale nesmí spát, jen si trochu odpočine. Skličoval ho pocit, že je kolem plno divoké zvěře, a proto se bál usnout. Narovnal si kupu dřeva, aby je měl po ruce vedle sebe, vklouzl do pytle a zatáhl spínadlo až po bradu. V pytli bylo teplo a oheň vesele plápolal.

Snažil se usilovně myslet na domov a na maminku a na tatínka, jen aby nepodlehł spánku. Tou dobou již tatínek určitě volal mamince, že jej pohřešují. Ten chlapsky sebejistý a nebojácný George Grayson ji určitě uklidní, že je všechno v pořádku. Za několik hodin Petra najdou. A Petr tomu sám také věřil. Ale stejně, nebýt té otcovy šílené lovecké mánie, tak v téhle kaši nebyl. Tatínkovi by se tady v té samotě asi docela líbilo. Na okamžik pocítil Petr k otci cosi téměř jako nenávisť: nenáviděl jeho sebejistotu, jeho sílu, jeho pokoj s loveckými trofejemi, kde viselo po stěnách plno vycpaných zvířecích hlav a kde stála celá řada pušek, a nenáviděl dokonce i to jeho roztahovačné obchodní impérium.

Sova znovu zahoukala. Zvuk se pomalu nesl kaňonem, jako by přicházel zároveň odevšak a odnikud. Petr měl hrozný hlad. Uklidňovala ho naděje, že zítra přijde tatínek, a pak se snad nají dosyta.

Když se probudil, stálo již slunce nad obzorem a oheň byl vyhaslý. Vyhrabal se ze spacího pytle a postavil se. Měl tělo celé rozlámané a rozbolavělé od modřin a pohmožděnin, které utrpěl při havárii. Znovu se podíval na trosky letounu a na Franka Eldridge zhrouceného přes řízení. Odvrátil zrak a zapátral v bezmračném nebi. Dnes pro něho určitě přijdou.

Zmocňoval se ho přímo hltavý hlad. Zašel se podívat do blízkého podrostu, jestli by tam nenašel pár zbylých pozdních borůvek. Nic. Nakonec zašel k potoku, napil se a vrátil se k vyhaslému ohni. Většina dřeva shořela a třísky tu nezbyly vůbec žádné. Několik hodin pak sbíral

dřevo a smolnaté klestí a zakládal na nový oheň. Když byl hotov, zjistil, že onu ztuhlost způsobenou pohmožděninami dosti rozchodil. Posadil se vedle hranice, připravil si zapalovač a upřel zraky na oblohu, zdali tam ve výšce neobjeví nějakou tečku, která by zvěstovala, že pro něho přiletělo letadlo.

Slunce putovalo po obloze a příjemně kaňon vyhřívalo. V žaludku se ozval znovu, a s větší krutostí hlodající hlad. Donutil se dojít k letadlu a prohledával vzadu skladovací prostor v naději, že by tam snad mohl najít něco k snědku. Neobjevil však nic. Vzpomněl si na novou pušku a začal ji hledat. Znamenala by pro něho jednak ochranu a jednak by s ní mohl zastřelit nějakého drobnějšího pernatce a upéct si ho na ohni. Pušku našel vklíněnou pod sedadlem. Pažba byla přeražená a teleskopická muška rozmačkaná. Znovu se vrátil k potoku a zaplnil si žaludek vodou. Už to však nepomáhalo.

Hleděl vzhůru do nebe, až mu slzely oči a rozbolela ho hlava. Naslouchal s takovým napětím, že slyšel i jemný šepot vánku v korunách borovic. Několikrát se mu zdálo, že slyší nějaké vzdálené hučení letadla, a rychle se vždy zvedl a zoufale se rozhlížel na všechny strany. Přes kaňon přeletěl párek bažantů s výraznými barevnými kroužky kolem krků, ale jen jej poděsili ostrým zaskřehotáním. Ve vedlejším podrostu poskakovaly stovky malých ptáčků, kteří se pak náhle zvedli a v prudkém letu přeletěli nad kaňonem jako malý šedivý mrak. Vysoko v oblacích zakroužil veliký pták a v Petrovi se na okamžik srdce skoro zastavilo, protože si myslel, že je to letadlo.

Slunce mu přešlo nad hlavou a sklouzlo někam do oblak a zmizelo za západní stěnou kaňonu. Znovu se nad ním začaly stahovat stíny a teplo dne rychle vychládalo. Poprvé se Petrovi v mysli ozvaly pochybnosti a začaly nahlodávat jeho jistotu. Po celé délce trasy jejich letu určitě musela letadla přeletět již několikrát. Teď asi budou hledat naslepo. Jenže on zatím může při tom čekání na záchranu docela klidně umřít hladu. Petrovi poprvé napadla myšlenka, jestli by se neměl vydat na cestu. Vždyť by třeba mohl narazit na lidské obydlí nebo na nějakou cestu. Ale jakmile se vzdálí od letadla, bude jednou provždy odkázán sám na sebe.

Připadalo mu však, že je na sebe odkázán tak jako tak už od okamžiku, kdy se letadlo zřítilo. Cítil, že ho hlad značně oslabuje a že

na cestu bude muset sebrat všechny síly. Může čekat nejvýš do zítřka do rána. Nemá sice ponětí, kterým směrem by se měl vydat, ale o tom teď nebude přemýšlet.

Zašel se znovu napít k potoku. Opět se rozhlížel po nějakých borůvkách nebo po něčem, co by se dalo jíst. Nenašel však nic.

Následovala další chladná noc, ale tentokrát se již tolik nebál. Rozdělal pořádný oheň, přitáhl si k ohni spací pytel a vklouzl dovnitř. Zůstal co nejdéle vzhůru a pozoroval nebe poseté hvězdami a poslouchal. Nespátřil a neuslyšel však nic, co by připomínalo letadlo. Ticho mu již tak nevadilo. Z temnoty na něho nehleděly žádné oči. Několikrát zahoukala sova. Přeletěl nad ním nějaký noční pták a rozčísl ticho ostrým skřehotavým hlasem. Vlk se neozval. Cítil v žaludku bolestivé křeče hladu. Byl by se chtěl ještě napít, ale bál se potmě k potoku. Víčka mu poklesala a v očích ho páliło, přestože se snažil nespát. Navršil na hranici dřeva, zatáhl spínadlo spacího pytle a usnul.

Když se probudil, oheň byl vyhaslý a kolem zářil bílý den. Vysoukal se ze spacího pytle a rozhlížel se po obloze. Byla prázdná a neplul po ní jediný mráček. Křeče hladu jej napadaly stále s větší silou. Hned dopoledne se musí vydat na cestu a pokusí se sehnat něco k jídlu nebo najít nějakou pomoc. Zašel ještě k letadlu a rozhlížel se uvnitř v kabině a snažil se přitom nedívat na postavu zhroucenou na řízení. Byl tam jeho kufřík s náhradním oblečením, ale teď by jej ani neunesl. Sebral kus provazu a svázal si z něho popruhy na spací pytel, aby si jej mohl hodit přes ramena.

Byl připraven na cestu. Rozhlížel se kolem a snažil se rozhodnout, kterým směrem by se měl vydat. Měl dvě možnosti: kaňonem směrem vzhůru nebo dolů. Cesta vzhůru by jej vedla hloub do hor, dál od možné pomoci. Vzpomněl si na potok a uvědomil si, jak kdysi slyšel, že když se člověk vydá po proudu po jakékoli vodě, měl by nakonec narazit na nějakou civilizaci. Ta řeka, kterou viděli z letadla, tu někde musí být. Ztratili ji z dohledu, když nalétali na tuhle stranu kaňonu. Třeba ho k ní ten potok dovede.

Chvíli váhal. Trosky letadla s mrtvým pilotem pro něho představovaly v tomhle opuštěném prázdném světě jediné blízké známé věci. Měl by Franka pohřbít, ale nemá nic, čím by vykopal hrob. Připadalo mu, že by měl na rozloučenou aspoň něco říct.

Odkašlal si a řekl: „Sbohem, Franku. Sbohem.“ A pak rychle odcházel podrostem pryč.

Slunce se vyhouplo nad okraj kaňonu a zalévalo jej prvními teplými paprsky. Petr se zastavil u potoka a napil se, aby měl plný žaludek, a pak šel dál. Kaňon se začal rozšiřovat. Uslyšel hukot řítící se vody. Za několik minut se dostal z podrostu na písčité pruhy země posety oblázky a stanul na břehu řeky.

Řeka to byla hluboká a široká. Voda vyrážela v bílých zpěněných přejích z jakési úzké rokle vpředu před Petrem. Stěny skal strměly po obou stranách do výše přes sto stop. Podíval se po proudu, kudy chtěl jít. Kaňon se trychtýřovitě úžil a v nejužším místě byl jen tak široký, co by prudká voda mohla protéct. Neodvážil se do ní vstoupit. Nedalo se odhadnout, jak je hluboká. Mohla by mu podrazit nohy a určitě by se utopil. A kdyby se po ní pustil, proud by se jej zmocnil a na cestu zpátky by už nebylo ani pomyslení. Zřejmě je v tom kaňonu lapen jako v pasti.

Petr se pokoušel rozmyslet, co si počne, když tu před ním sotva na třicet stop vystoupil z podrostu jelen. Bylo to překrásné zvíře s obrovitým parožím. Hlavu držel vzhůru, obrácenou k Petrovi a pozoroval jej. V těch jeho velikých vlhkých očích nebylo stopy po strachu. Jako by si hoča pozorně prohlížel. Zastíhal vějířovitými ušima, aby odehnal nějaký drobný hmyz, a hrozivě potřásl parožím. Zahrabal kopyty a jemně zafrkal. Petr zůstal stát jako přimrazený. Vysoká zvěř je přece plachá, ale tenhle jelen se zřejmě vůbec nebojí. V jistém ročním období bývají jeleni zákešní a bojovní. Uvažoval, jestli to není právě tahle doba. Kdyby proti němu jelen vyrazil, tak nestačí utéct.

Jelen se vydal do užšího koutu údolíčka a kráčel pomalu a rozvážně, jako by šel na nějaké již známé místo.

Petr se podíval po srázných stěnách. Po těch by se žádný jelen ven nevyšplhal. Nějak se přece do kaňonu musel dostat; musí tu být nějaká cesta ven. Když se odtud dostane jelen, musí to dokázat taky. Vydal se za zvířetem, pln strachu, aby se jelen neotočil a nezaútočil na něho. Jelen nijak nepospíchal a Petra se zmocňoval podivný pocit, že snad přizpůsobuje krok jeho chůzi, jako by věděl, že jde za ním.

V místě, kde se srázné stěny svíraly natolik, že propouštěly jenom tok řeky, vstoupil jelen klidně do běhu té vody. Brodil se v ní po kolena, pak zahrnul za obrovité rameno stěny kaňonu a zmizel.

Petr se zastavil na břehu řeky a zkoumal prudkou vodu. Byla křišťálově průzračná a tak rychlá, že připomínala tryskající tekuté sklo. Na dně byly omleté balvany. Kdyby se mu některý takový kámen zvrtil pod nohou a on upadl, už by se na nohy nepostavil. Proud by ho strhl do hloubky a rozhodně by se utopil.

Ale neměl jiné východisko, a nakonec – když se to podařilo jelenovi, svede to i on. Vstoupil do ledového proudu a pomalu našlapoval po zrádném dnu. Také se brodil vodou až po kolena. Divoká síla proudu hrozila, že mu každou chvíli podtrhne nohy. Zůstal nejistě stát a ohlížel se zpět po bezpečném břehu. Pak šel dál. Voda se mu pěníla kolem kolen, ale hloubka nevzrůstala. Konečně se mu podařilo zahrnout za stenu kaňonu a před ním se objevil jelen a brodil se měličí vodou směrem k další skalní stěně. Za tou pak zase zmizel.

Za minutu nato se Petr opět vydal za jelenem a vyšel na suchý písčité břeh. Stanul na kraji menšího údolíčka, jež mělo ploché dno. Strmé srázy skalních stěn zmizely. Okraje údolíčka mírně stoupaly vzhůru a rozvíraly se široko daleko jako velký vějíř. V dálce přecházely ve zvlněné hradby hor, jež se zvedaly výš a výš až k hranici sněhu a mizely kdesi ve výšinách obzoru. Celé údolí pokrývaly mohutně se tyčící borovice a jedle a smrky. Tak obrovité stromy Petr ještě v životě neviděl.

Jelen uhnul směrem od řeky a dal se lesem. Jako by přesně věděl, kam jde. Petr šel za ním.

Za několik minut nato jelen dorazil na mýtinku. Uprostřed na volném prostranství se tam krčil schoulený k zemi maličký srub s jakousi kůlnou. K ní jelen zamířil, vstoupil otevřenými dveřmi dovnitř a lehl si na zem.

Petr rychle doběhl ke srubu a zabouchal na dveře. Klepal znovu a znovu. Když nikdo neotvíral, vysunul závoru a otevřel si dveře sám. Někdo tu bydlí. Ve vzduchu se vznášela vůně vařeného jídla. Na stěně spatřil asi pět malých poliček, v nichž bylo plno všelijakých nádob a krabic s jídlem a potravinových konzerv. V koutě stála kamna na dřevo a vedle truhlík plný polen a klestí. Po stěnách visely obrázky a v oknech

byly záclonky. Na malé stoličce ležela hromádka zjevně již hojně opotřebovaných časopisů a novin. Na protějším konci místnosti spatřil

Petr pootevřené dveře a jimi zahlédl roh postele. Vedle uviděl další dveře, jež byly dokořán, a za nimi byla zřejmě spíž a zásobárna. Spatřil tam další police plné konzerv a balíků a pytlíků s potravinami. Na stole před ním stála cukřenka a mísa se skleněným víkem.

Petr hodil spací pytel na zem a vrhl se k poličkám s jídlem. Vzal si plechovku fazolí, v zásuvce si našel otvírák na konzervy a jím odřízl víčko. V zásuvce našel i lžíci. Posadil se ke stolu a pustil se do jídla. Zvedl skleněné víko z mísy na stole a pod ním objevil studené vdolky. A už jeden přikusoval k fazolím. Byl tak vyhladovělý, že si vůbec nic neuvědomoval, až na stůl padl stín. Zvedl zrak a hleděl do chladných šedivých očí vysokého starce, který se na něho díval zpod zamračeného

3

Staroch měl krátce přistřižený šedivý knír, jenž se odrážel od drsné temně hnědé pleti, připomínající barvou suché listí. Zpod střechy plstěného klobouku, který už dávno ztratil tvar, vyčuhovaly chomáče bílých vlasů. Stařec měl na sobě vyrudlou červenou košili, kalhoty ze silné látky a těžké boty. Stál tu nad chlapcem s kostnatými pěstmi opřenými o bok a pátravě si návštěvníka prohlížel.

Petr přestal žvýkat a vyhrkl nejistě: „Já – já jsem se ztratil a našel jsem tady ten váš srub a – měl jsem hlad. Já vám to zaplatím.“

„Kdys jedl naposledy, chlapče?“ Starochův hlas zněl příkře a nevlídně.

„Asi před dvěma dny.“

„Tak to do sebe tak neházej, nebo ti bude zle. Ber si to po malých kouscích a pořádně žvýkej. Žaludek si musí na potravu zase zvyknout.“ Mluvil nabručeně a nijak zvlášť nadšeně. „Odkud jseš, hochu? A jak ses sem dostal? Jseš tu sám?“

„Zřítíli jsme se před dvěma dny,“ vysvětloval Petr. „Dnes ráno jsem šel za jelenem a ten mě přivedl sem. Jelen vlezl do té kůlny.“

„Takže s tebou někdo byl, co?“ ptal se staroch. „Kde je?“

„Frank Eldridge, pilot,“ odpověděl Petr. „Zabil se. Ještě je v letadle.“

„Že jste se zřítíli, říkáš? Jak se to stalo?“

„Frank si chtěl prohlédnout tady ten kraj a řeku. Letěli jsme dost nízko a zrovna vysadil motor. Frankovi se nepodařilo jej nastartovat. Zřítíli jsme se do takového menšího kaňonu kousek vedle, když se jde nahoru po řece.“

„Že jste si prohlíželi tady ten kraj a řeku, říkáš, hm?“ Staroch zlostně přimhouřil oči. „Takže Zemská dřevařská společnost už sem tajně lítá na zvědy, aby si sesumírovala, kolik je tady dřeva. A k tomu si sem s sebou ještě vozejí takovýhle hůřata. Dobře se ti stalo. S touhleťou branží nemám ani kapku soucitu. Měl bych tě popadnout, vyvlíct ven a utopit tě v řece jako kotě.“

Petr hodil lžící na stůl, odšoupl jedním rázem židli a jen vzít do zaječích. „Vůbec vám nerozumím, nevím, o čem mluvíte,“ vybuchl. „Letěli jsme tady nad tou krajinou a Frank si ji prohlížel jenom proto, že to tu vypadá báječně a jako stvořené pro lov a rybaření. O nějaké Zemské dřevařské společnosti jsem v životě neslyšel.“

„Vy jste s tím pilotem neobhlíželi tady ten les a všechny ty stromy a nesondovali jste, co by se tu dalo nakácet dříví? Vy jste to tady nechťeli oholit na kámen, že by to vypadalo jako vymletý po povodni?“ zeptal se staroch.

„Ne! Frank Eldridge mě vzal za tatínkem. Chystali jsme se s tátou lovit. Tatínek je George Grayson. Vyrábí věci od elektroniky. Graysonovy elektronické závody.“

„O tátovi jsem nikdy neslyšel, ani o tom jeho podniku.“ Staroch si zamnul kostnatou rukou tvář. Zlost jako by ho přecházela. „Tak koukej dlabat,“ pobízel Petra drsným hlasem.

Petr se přesunul zpátky ke stolu, uchopil lžící, ale stále starocha se strachem v očích sledoval. Nakonec se odvážil zeptat: „Jak vy se jmenujete, pane?“

„Pickett,“ zahučel staroch. „Omar Pickett.“ Odešel do špižírny, vrátil se se sklenicí ovocného rosolu a postavil ji před Petra. „Holý vdolky člověku moc nelezou do krku,“ řekl, jako by chtěl nějak zahladit tu drobnou laskavost. „A zvlášť ne, když jsou studený. Chtěl jsem je dát Billovi.“

„Promiňte, ale nevěděl jsem, že je schováváte pro někoho jiného,“ omlouval se Petr.

„Billovi pojedou i čerstvý. Nechceš trochu vody na zapití? Je támhle ve vědru na kamnech.“

Petr se opět pustil do jídla, ale byl připraven každou chvíli vyskočit a dát se na útěk.

Omar Pickett zůstal stát nasupeně mezi otevřenými dveřmi, s rukama zabořenýma hluboko v kapsách. „Kdes říkal, že jste se s tím letadlem zřítily?“

„Nahoře po řece v takovém menším postranním kaňonu. Teče tam takový potok.“

Pickett přikývl: „Znám to tam. Je to asi míli odtud. Vy jste spadli ve dne?“

„Asi kolem poledne, řekl bych.“

„Že jsem neslyšel žádnou explozi.“

„Žádná taky nebyla,“ odpověděl Petr. „Utrhlo to letadlu křídla a rozmaširovalo to kabinu nadranc a Franka to zabilo.“

„Víš určitě, že je po něm?“

„Určitě.“

Staroch chvíli mlčel a pak řekl: „Letěl podle nějakého přesného plánu?“

„Letěl, ale uchýlili jsme se asi o dvacet mil, protože Frank si chtěl tenhle kraj prohlédnout.“

„To je tedy nádhera,“ zavrčel Pickett. Zůstal tam asi minutu stát a pak dodal: „Na polici jsou fazole a vůbec fůra jídla, jestli máš ještě hlad.“ Vyšel ven a zmizel za rohem srubu.

Když Petr dojídal, vrátil se Pickett s krumpáčem a lopatou. Opřel je o stěnu srubu a vešel dovnitř. „Jestli jsi dojedl, tak půjdem.“

„Kam půjdem?“

„Pochovat pilota.“

„Pochovat?“ Petrovi se zvedl žaludek.

„Přece jsi říkal, že je mrtvý, ne?“

„Ale vždyť nás hledají. Tatínek určitě nechá startovat několik letadel. Někaké by tu mohlo každou minutu přeletět. Budou chtít odvézt Franka zpátky.“

Pickett zavrtěl hlavou: „Ještě jsem skutečně v životě neviděl jediného člověka, kterému by to kloudně myslelo, když se ztratí. Každý si myslí, že ho v tu ránu najdou. Kdybyste byli letěli přesně po stanovené trase a podle plánu, tak už tě dávno objevili. Na to můžeš dát krk, že už tu trasu nejmíň pětkrát proletěli. Teď lítají určitě jen tak naslepo. A to je svízel. Každou hodinu se ti šance scvrkávají, takže jdem! Nehodlám tím taky strávit celý den,“ uzavřel dosti necitelně.

Petr vyšel za starochem ven a kráčeli spolu po oné téměř nezřetelné stezce, po které Petra ke srubu dovedl jelen. Pickett měl lopatu a krumpáč přehozené přes rameno. Kráčel dlouhými lehkými kroky, které jako by chtěly usvědčit ze lži jeho bílé vlasy a tuhou vrásčitou pleť, jež vydávaly svědectví o jeho letech.

U břehu vstoupil Pickett rázně do řeky, až se voda rozstříkla, a kráčel proti proudu směrem za skalní stěnu. Petr šel za ním. Byli asi v

půli cesty, když Petr uklouzl nebo se mu pod nohou zvrtil kámen a padl po hlavě přímo do proudu. Ledová voda se nad ním zavřela. Síla vodního toku jej strhla mohutným náporům a již ho unášela do hlubokého koryta. Vší silou se pokoušel postavit, ale nohy jako by pod ním někdo přímo podsekl. Chtěl zakřičet na starocha, ale zalila jej vlna a div se nezadusil. Zmocnila se ho panika. Zoufale začal kolem sebe ve vodě bít rukama. Pak jej pevně popadla za zápěstí starochova tlapa a vzápětí jej vytáhla vzhůru nad vodu. Omar Pickett stál po pás ve vodě a bezpečně jej svíral, přirostlý ke dnu nepohnutě jako skála, o kterou narážely zpěněné vodní peřeje.

Brodili se proti proudu a Pickett držel Petra stále za zápěstí, dokud se nedostali na malý písčité plácek u ústí postranního kaňonu. Tam Petra pustil a zavrčel: „Nešiko! To jsem snad v životě neviděl!“ A odcházel.

Petr kašlal, zalykal se a prskal vodu, ale šel za starochem.

U vyhaslého ohniště se Petr zastavil. Blíž nemohl. Omar Pickett hodil na zem lopatu a krumpáč a zamířil k letadlu. Vsunul se dovnitř, rozhlédl se a pečlivě prohlédl Franka Eldridge. Pak se vrátil, chopil se lopaty a zkoušel rýt v suché zemi, kde by našel nějaké měkké místo. Když konečně narazil na to, co potřeboval, začal kopat jámu asi čtyřikrát osm stop. Střídal krumpáč s lopatou, až byla jáma tři stopy hluboká. Pak z ní vystoupil, setřel si z obličeje pot a podal lopatu Petrovi.

„To mám taky kopat?“ zeptal se Petr. Pomyšlení, že by měl kopat v hrobě Franka Eldridge, jej odpuzovalo.

„Byl to tvůj přítel,“ řekl Pickett.

Petr nejdřív váhal, ale pak se chopil lopaty a skočil do jámy. Ostrý okraj nástroje narazil o tvrdou zemi.

Pickett mu poradil: „Vezmi si radši krumpáč.“

Petr popadl krumpáč a začal se s ním ohánět, jak to viděl u starocha. Byl těžký a nebylo snadné jej zvládnout. Petr měl takovýhle nástroj v rukách poprvé. Rozkopal tvrdou zemi, vyházal ji lopatou ven a začal znovu pracovat s krumpáčem.

Pickett se zatím usadil na balvan a pozoroval Petra. Nenabídl se, že mu pomůže.

Petr nikdy takovouhle těžkou práci nevykonával a svaly měl měkké

a nevypracované. Ramena i paže jej začínaly bolet. Pot mu stékal do očí a oslepoval jej. Na jemných dlaních mu naskakovaly puchýře.

Konečně Pickett řekl: „Můžeš toho nechat. Ta hloubka už bude dobrá.“

Petr se s úsilím vyhrabal z jámy a hodil lopatu na zem. Bylo mu horko a byl unaven. Potřeboval se něčeho napít.

„Fajn, jdeme pro pilota,“ řekl Pickett.

Petr na něho pohlédl.

„Je to chlap jako hora,“ dodával Pickett. „Sám ho neunesu.“

„Já nemůžu,“ vyhrkl ze sebe Petr. „Já prostě nemůžu.“

„Podívej se, chlapče,“ starochův hlas zněl drsně a v šedých očích se mu zračil neoblomný výraz, „tvůj kamarád zemřel. Přece se sluší a patří, aby se pohřbil. Nemůžeme ho nechat ležet tady v tom letadle se zlámaným vazem. To víš, mně taková práce taky není dvakrát příjemná. Ale udělat se to musí. Tak se do toho pustíme, žádné otálení!“ Stál nad Petrem ve vši hrozivé nasupenosti.

Chlapce slabě zamrazilo v zádech. Beze slova starce následoval. Měli oba co dělat, aby dostali Franka Eldridge z letadla. Petra se několikrát zmocňoval pocit, že už už musí utéct. Ale starochův tvrdý hlas jej držel, dokud pilota nesložili vedle hrobu.

Pickett začal prohledávat Frankovy kapsy.

„To přece nemůžete!“ rozkřikl se Petr.

Pickett vyndal Frankovu náprsní tašku, vyňal z ní navštívenky, stvrzenky a téměř dvě stě dolarů na hotovosti. „Myslíš si, že to ještě potřebuje?“ zeptal se. „Nejspíš bude mít ženu. Té se budou peníze hodit. A tyhle ostatní papíry pro ni mohou být taky důležité. Až odtud pojedíš, můžeš je vzít se sebou.“ Zastrčil náprsní tašku do kapsy a pokračoval v prohlídce.

Vypadal tu před Petrem jako chladnokrevný necitelný stařec, kterému na mrtvém pilotovi nijak nezáleží. Strach z Omara Picketta v Petrovi jen vzrůstal.

„To bude myslím všechno,“ uzavřel Pickett. „Vem ho za nohy, chlapče.“

Nebylo to tak hrozné, jak si původně Petr představoval. Konečně byli s prací hotovi a na hrob navršili kameny. Pickett ořezal dvě větve na kříž, svázal je k sobě a zatkl do země. Stál tam vysoký a hubený, s

bílými vlasy rozevlátými v teplém větríku. „Říkals, že rád lovil ryby a zvěř. Pak by se mu tady mělo šťastně odpočívat.“ Nato se Petra zeptal: „Nemáš v letadle nějaké šatstvo nebo nějaké věci, co bychom měli vzít s sebou?“

„Měl jsem pušku, ale pažba a hledí se přerazily. A maminka mi s sebou dala kufr šatů na převlečení. A je tam taky Frankův spací pytel.“

„Vezmem to s sebou. Rozhodně na sebe budeš ještě něco potřebovat.“

Petr už už chtěl vyhrknout, že o šaty vůbec nejde, protože ho přece brzy najdou. Ale to už zatím Pickett kráčil k letadlu.

Pickett z letadla vyhrabal přeraženou pušku, Petrův velký kufr a Frankův spací pytel. Pušku zatím pohodil stranou. V kufru měl Petr nachystány košile, svetry, kalhoty a jedny silné boty. Petr se nad tím tvářil poněkud rozpačitě. Maminka mu vždycky zabalila dvakrát tolik, než potřeboval.

„To se moc hodí,“ pochvaloval si Pickett. „Uvidíš, jak ti všechny tyhle věci přijdou vhod.“ Zavřel kufr a hodil si jej i se spacím pytle pod paži. „Ty vezmi krumpáč a lopatu. A jdem.“

U srubu opřel Petr náradí o stěnu.

Z kůlny vyšel jelen, zastavil se, zastříhal ušima a zadíval se na Picketta. Staroch položil spací pytel i s kufrem na zem a zalovil v kapse. „Koukáš, jestli ti nesu něco na žvejkaní, vid, Bille?“ Tehdy ho Petr uviděl poprvé se usmát. Pickett vytáhl z kapsy paklík tabáku, žvanec utrl a podržel na dlani. Jelen po něm roztomile chňapla slupl jej. Pickett jelena poplácal po šíji a podrbal na hlavě. „To je všecko, Bille,“ řekl, „víc nemám.“

Petr se zeptal: „To je ten Bill, pro kterého jste schovával ty vdolky?“

„No bodejt'. Kdos myslel?“

„Myslel jsem, že pro někoho jiného. Jestli tu třeba nemáte nějakého kamaráda.“

„Bill je ten nejlepší kamarád. Nikdy se se mnou nehádá a o nic se nepře. Vezme si, co mu dám, a je rád, že to dostane.“ Znovu jelena poplácal, popadl kufr a spací pytel a šel do srubu. Uvnitř se zastavil a rozhlížel se kolem. „Tak hele,“ obrátil se na Petra, „ze všeho nejdřív ze sebe shod ty mokré šaty. Pak ti musíme postavit postel. Ještě že máš ten spací pytel, to je náramná věc. Já bych pro nás pro oba neměl dost dek.“

„Vždyť si ten spací pytel můžu hodit na zem,“ řekl Petr. „Je to přece jenom na pár dní.“

„Jenomže to je otazník jako hrom!“

„Ale vždyť mě hledají.“

„Podle tebe tě už hledají dva dny. A tudy nepřeletělo ani letadýlko,“ namítl Pickett. „Prohledávají kolik tisíc čtverečních mil a hledají jedno jediné malé éro. Když jste se uchýlili od stanovené trasy, je to přesně, jako kdyby hledali jehlu v kupě sena. Měl bys to vzít na vědomí. Řekl bych, že šance je míň než jedna ke stu, že by tě teďko našli.“

„Jenomže ono poletí víc letadel,“ trval na svém Petr. „Tatínek nebude hledět na peníze.“

„Jo, holenku, jsou věci, co si za peníze koupit nemůžeš,“ řekl Pickett prostě a jasně. „A mezi ně patří štěstí. A to by bylo opravdu štěstí – že by letadlo letělo právě tudy. Štěstí – že by zahlídlí vrak, prakticky schovaný pod dvěma borovicemi v podrostu. Štěstí – že by náhodou letěli nad tímhle srubem a nějak vytušili, že jsi akorát tady. Už utekly dva dny. Ta tvoje šance jedna ke stu je čím dál tím slabší.“

„Vždyť se můžeme pustit kousek dál ven. Tatínek vám zaplatí, co budete chtít, jenom když mě doprovodíte. Kolik si řeknete, pane Pickette!“

Pickett zavrtěl hlavou a zamířil ven. „Pojď sem ven, hochu.“ Ukázal na lesnaté hory, jejichž hřebeny se jeden za druhým tyčily k nebi a mizely v dálce. „Přes tohle pohoří bychom se museli dostat, jenomže tam nahoře už je všude zima. Jo, pár mil by se ještě jakž takž dalo pěšky zvládnout. Pak bychom ale narazili na čáru sněhu. K civilizaci je to sedmdesát mil sněhem a toho tam je na deset až čtrnáct stop hluboko. A kdybych tu štreku i nakrásně byl schopen ujít, nemám na to ošacení, a ty ho nemáš taky.“

„To je do nejbližšího města tak daleko?“

„Je.“

„Po cestě přece musí být nějaké farmy, a tam bychom si mohli odpočinout,“ navrhoval Petr, protože si vzpomněl, že za letu s Frankem viděl seshora tu a tam pár roztroušených osamělých stavení.

„Jo, to jo, jenomže od jedné ke druhé je to vždycky pořádných pár mil a já tím směrem nikdá nešel. Neznám jejich přesnou polohu. Musíš si uvědomit jedno: když letíš nad krajinou deset nebo patnáct tisíc stop,

nemůžeš si udělat obrázek, jaká je to neprostupná divočina.“

Petr pohlédl na řeku. „Jak je to daleko tudy?“

„Hned jsem si myslel, že na tohle připadneš. Šedesát tři mil. Jenže tu řeku můžeš taky klidně pustit z hlavy. V tomhle ročním období je to stejná svízel jako hory. Člun žádný nemám. Ale při nízké vodě by se stejně žádný v téhle řece neuplatnil. Plno balvanů a samá peřej a vodopády.“

„Vždyť bychom mohli jít po řece, stejně jako jsme šli k letadlu,“ podotkl Petr.

„Třiašedesát mil!“ zavrtěl Pickett hlavou. „Co tě nemá. Jsou tam v řece samé jámy a celé úseky, kdy dno najednou zničehonic klesá na takových sto stop hloubky.“

„A jak se potom vůbec někdy odtud dostanete ven?“

„Na jaře a v létě. Když ty haldy sněhu po horách roztajou, voda stoupne a bývá tu až dvacet a někdy třicet stop hluboko. Pak sem přijíždějí tryskové čluny. Během léta si navozím všechny zásoby. Když voda na podzim a v zimě opadne, čluny sem zas přestanou jezdit.“

„A jak se odtud tedy dostanu, když – když žádné letadlo nepřiletí?“

„Dostat se odtud můžeš leda až někdy příští rok v dubnu. To tak připluje první tryskáč.“

„Ale to je skoro šest měsíců!“ vyjekl Petr zděšeně. „Já tady zůstat nemůžu. Naši by si mysleli, že jsem – že už je po mně.“

„Však se příští rok v dubnu dovědí, že jsi na světě.“

„Přece se odtud člověk musí nějak dostat!“ naléhal Petr. „Nějaké východisko se musí najít. Tatínek vám zaplatí, kolik si řeknete, jenom když mě odtud vyvedete. Kolik budete chtít!“

„To užs jednou říkal,“ připomněl mu Pickett. „Teď bych se nepokoušel vyvádět tě odtud, kdybys mi dal peněz plnej trakař. Vezmi rozum do hrsti, hochu. Neexistuje cesta, kudy bych tě odtud mohl dostat. Kdyby byla, krk na to můžeš dát, že bych tě vyvedl.“ Starcovy šedé oči se na něho zpřímá a rozhodně zahleděly. „Podívej se, hochu, jednu věc si povíme na rovinu. Že jsi tady, to se mně nelíbí o nic víc než tobě. Žiju tady úplně sám na padesát let. Kdybych toužil po nějaké společnosti, tak bych si asi nevybral nic podobného, jako jsi ty. Ale jednou jsi tady – a s tím nemůžeme ani jeden nic dělat. Šance, že tě najde nějaké letadlo, je asi stejně malá, jako kdybys chtěl hledat zuby

ve slepičím zobáku. S tím se musíme smířit a poradit si s tím, jak nejlíp budeme umět. Ode dneška do jara si budem na očích, až nás to bude mrzet.“

Petrovi se v duchu vybavil obraz dlouhých zimních měsíců v pasti tohoto opuštěného kaňonu za hradbou hor a nezdolatelnou řekou. A v tom titěrném srubu má žít s nabručeným necitelným starcem – to snad ani nejde vydržet. A co všechno se za tu dobu může přihodit!

Omar Pickett strčil druhý spací pytel a Petřův kufr pod polici do komory. Náprsní tašku a papíry Franka Eldridge schoval do vrchní zásuvky svého prádelníku. „Až odtud půjdeš, nezapomeň to vzít s sebou,“ řekl.

Pak začal chystat oběd. Rozhrábl oheň, až se pořádně rozhořel, a za několik minut se již srubem vznášela lákavá vůně pečených vdolků, smažícího se masa a opékaných brambor.

Přestože nedávno snědl Petr fazole a vdolky, měl již znovu hlad jako vlk. Jenže mu dělalo potíže udržet vidličku a nůž. Když se pokoušel sevřít ruku, puchýře od práce s lopatou a krumpáčem ho štípaly a pálily.

Celé odpoledne pak stavěli u jedné stěny srubu obyčejnou pryčnu, na které by se mohl Petr uvelebit ve svém spacím pytli. Staroch pracoval systematicky a bez oddechu a jen nasupeně mlčel. Promlouval, pouze když potřeboval udělit rozkaz. „V kůlně stojí u stěny pár volných prken. Hoď mi je sem.“

„Je tam jelen?“ zeptal se Petr.

„Bill? Možná, nevím.“ Staroch se napřímil a zamračeně se na Petra podíval. „Pro boha živého, chlapče! Bill tě neukousne. Ten je tu jako doma a je to hodné zvíře. Tak běž a dones mi ty prkna.“

Jelen tam byl. Zastříhal obrovitýma ušima a pohlédl na Petra velkýma lesklýma očima. Najednou se zvedl, hrozivě zatřásl parohy a vyrazil kupředu. Petr vyletěl ven. Obešel kůlnu dozadu, kde bylo otevřené okno, a vlezl dovnitř. Jelen zatím vyběhl ven. Prkna stála opřena o stěnu. Petr je vyházel oknem ven a už se chtěl vyhoupnout za nimi. Tu však něco vyrazilo z přítmi a přímo jemu do obličeje. Rychle se shýbl a nad ním proletěl bez jediného zvuku nějaký pták a usedl pod střechem na trám. Zůstal tam sedět a zlověstně na Petra zíral.

Petr se vydrápal oknem ven. Jelen byl asi na padesát stop od něho. Znovu proti němu vyrazil potřásaje parožím. Petr popadl prkna a upaloval, co mu nohy stačily.

Postěžoval si starci: „Ten jelen mě chtěl nabrat na parohy.“

A v kůlně je nějaký pták, něco jako sova nebo co. Vletělo mi to skoro přímo do obličeje. Vždyť mi to mohlo vyklovnout oči.“

„To se Bill jenom tak přátelí,“ řekl Pickett, „a ta sova, to je

Šalomoun. Chtěl myš. Já mu totiž skoro každý den jednu chytanu a vždycky mu ji nosím k večeři. Asi měl včera v noci špatný lov, když se po ní sháněl už takhle uprostřed dne. Dovede člověku sebrat myš z dlaně, a přitom neucítíš ani drápek.“ Podíval se po Petrovi: „Ty ses nikdy moc kolem zvířat nevyskytoval, vid’?“ Nebyla to otázka, ale spíš pouhé konstatování.

„Bydlíme ve městě,“ vysvětloval Petr. „A tam se moc zvířat chovat nedá, leda tak kočka nebo pes, a to ještě musíte vodit psa na řemínku.“

Pickett cosi zamručel a popadl jedno prkno: „Ty by ses vylekal vlastního stínu, hochu.“

S večerem byli s prýčnou hotovi. K večeři měli zase vdolky. Pickett je dělal z těsta, jež schovával ve velkém hliněném hrnci, posazeném vzadu na kamnech. Vdolky byly jako peří. K nim Pickett ohřál plechovku masa, jež nakrájel na porce, a brambory a plechovku fazolí.

Když dojídali večeři, začínalo se kvapem šírat. Staroch vzal dva zbylé vdolky, vyšel ven a křikl: „Bille! Pojd’ sem, něco tady máš!“ Jelen se ihned vynořil z kůlny, zatřásl parožím a popošel k Pickettovi. Petr se postavil ve dveřích a pozoroval, jak Pickett krmí jelena vdolky. Staroch na jelena promlouval důvěrným hlasem a popleskával ho po krku.

„Žádný jelen na světě by neměl jíst vdolky, když nejsou upečený z těsta kynutýho ze zákvasu,“ řekl Pickett rozšafně. Bill natočil hlavu a zatřásl parohy. Žral roztomile a s chutí Pickettovi z ruky, zatímco stařec brebentil: „Tak mi někdy připadá, jako bys ani nevěděl, že jsi jelen. Buď tak laskav a vem to na vědomí, jo? Máme teďko společnost, takže tolik těch vdolků na tebe nezbude. Budeš si muset tu a tam něco do huby štípnout sám, jako to dělají ostatní jeleni. Chápeš to?“ Bill vystrčil hlavu, zadupal a čekal na poslední sousto. Pickett mu je podal, plácl ho po hřbetu a odcházel za roh stavení. Bill za ním zůstal hledět a teprve za chvíli se vydal pomalým váhavým krokem kamsi do lesa mezi stromy.

Několik minut nato se vrátil Pickett do srubu. Nesl mrtvou myš. „Mám tu u díry v trávě nastraženou past. A skoro každý den chytanu jednu myšku. To je večeře pro Šalomouna.“ Vzal z poličky starou koženou rukavici, navlékl si ji na pravou ruku a vyšel ven.

Asi padesát stop od srubu se Pickett zastavil, našpulil rty a zahoukal tiché duté hú-ú-hú. Byl to týž zvuk, co slyšel Petr onu první noc

přicházet směrem od lesa. Pickett zahoukal znovu. Zvuk zněl tajemně. Jako by se nesl zároveň odevšad a odnikud. Z potemnělé kůlny se ozvala stejně znějící odpověď. Petra se zmocnil podivný pocit, že ti dva spolu hovoří, jako by si rozuměli. Za okamžik nato vyletěl pták z kůlny a usedl na uschlou větev obrovité borovice kousek od starce.

Pickett zahoukal znovu a sova opět odpověděla. Pickett jí tichým šepotavým hlasem řekl: „Včera v noci asi lov nestál za moc, vid, Šalomoune. Jak to vím? Tady chlapec div se z toho nepomátl, jaks ho vyděsil. To víš, není jako my. Narodil se ve městě a tam taky vyrůstal.“

V tichu večera slyšel Petr dutý klapot. Později se dověděl, že to klapala sova zobákem.

„Mám pro tebe večeri. Pojď si pro ni.“ Pickett znovu tiše zahoukal a napřáhl pravici, na níž ležela v dlani na rukavici mrtvá myš. Šalomoun mu ze stromu odpověděl. A vzápětí se snesl dolů. Nad konečky starochových prstů jako by na okamžik zaváhal. Pak ale myš zmizela a Šalomoun majestátně odlétl zpátky na svou větev.

Pickett za ním tiše zavolal: „Dobrou noc, Šalomoune. A ať máš lepší lov.“

Brzy nato se Petr zahrabal do spacího pytle. Byl k smrti unavený. Takhle těžce ještě v životě nepracoval.

Po chvílce viděl, že Pickett vyndává ze zásuvky malý kalendář, odškrťává si datum a vrací jej zase zpátky. Pak stařec sfoukl lampu a šel spát.

Srubem se rozhostilo ticho. Petrovi na dlaních popraskaly puchýře a ruce ho pálily jako čert. Čekal, dokud bezpečně nevěděl, že Pickett spí. Pak tiše vstal, našel umývadlo a z vědra do něj nalil vodu. Seděl potmě u stolu a obě ruce si v chladivé vodě namáčel: vtom vyšel staroch s rozžatou lampou ze své ložnice.

Vzal Petra za ruku a podíval se mu na dlaň. Cosi zabručel a beze slova šel k poličce, udloubl z hrnce hrudku sádla a rozetřel ji chlapci po dlaních. „Pořádně si to rozemni,“ řekl mu. „To ti udělá daleko líp, než kdybys na to máchání spotřeboval všechnu vodu z řeky.“ Sfoukl světlo a vrátil se do své ložnice.

Petr si rozemnul po dlaních sádlo a za několik minut suché pálení ustávalo. Vrátil se do postele. Ale spát nemohl. Ticho jej až dusilo. Přerušilo je pouze několikrát pronikavé zaštekání, jež jako by

přicházelo odněkud z míst nad hranicí sněhu. Znovu ostře rozčíslo ticho. Vlk! Petr se zachumlal ještě hloub do spacího pytle. A hned vzápětí se ozvalo to podivné táhlé soví hú-ú-hú. To byl Šalomoun. Petr věděl bezpečně, že houkání přichází z borovice. Cosi začalo prudce čmukat šterbinou mezi dveřmi a prahem. Petr se vymrštil jako šíp a posadil se na posteli. Užůž se mu dral z hrdla výkřik. Ozvalo se to znovu. Podle zvuku odhadoval, že to musí být nějaké hrozně veliké zvíře. O dveře zaskřípělo drápání pařátů. Za několik minut zvuk ustal.

Petr znovu ulehl.

Napjatě poslouchal, když tu mu s úděsnou náhlostí cosi přistálo přímo na hrudi. Do obličejce mu hleděly pronikavě světélkující oči nějakého malého zvířátka. Petr se vymrštil, jako by ho bodlo. Z hrdla se mu vydral poděšený výkřik. Zvíře lehounce seskočilo na zem, metelilo po podlaze ke dveřím a zmizelo za nimi.

Omar Pickett vrazil do místnosti a rozžal lampu. „Co se to tady kruci děje?“ zeptal se. Tyčil se tam nad Petrem, vysoký a hubený v dlouhé noční košili jako nějaký hrozný strašák, před nímž má všechno prehnout.

„Nějaké zvíře mi skočilo na prsa a koukalo mi přímo do obličejce,“ třásl se Petr ještě strachy. „A uteklo tou dírou po suku tamhle dole ve dveřích.“

„A, to byla Kuňka.“

„Kuňka?“ zeptal se Petr.

„Ochočená kuna. Chodí sem každou noc. Chystám jí vždycky před dveře něco k žrádlu. Ale dnes jsi tady ty a vůbec moc se toho semlelo, takže jsem zapomněl. To hledala svou porci sušeného masa. Má ve větvi na té velké borovici díru. S Kuňkou si nemusíš dělat žádné starosti.“

„A pak jsem taky slyšel výt vlka.“

„V těchhle končinách státu už žádní vlci nezbyli. To jsi slyšel kojota Samotáře. To on vyje, protože shání družku. Přál bych mu, aby nějakou našel.“

„Máte tady ještě nějaká jiná taková divná zvířata?“

„Spoustu zvířat.“ Pickettova hubená kostnatá tvář se nasupeně mračila. „Ale divného na nich není vůbec nic.“

„Nějaké obrovské zvíře čmuchalo pode dveřmi.“ Petr byl rozhodnut,

že Picketta musí donutit, aby projevilo aspoň zákmit obav. „Škrábalo na dveře a chtělo se dostat dovnitř, dobře jsem to slyšel.“

„Já taky. To byl nejspíš medvěd. Cejtil potravu.“

„Medvěd!“

„Tu a tam se tady vyskytnou, chodějí čmuchar, jestli by se tu nedalo sehnat něco k žrádлу.“

„A to po nich nejdete? Nezasťelíte ho?“

„Proč?“

„Vždyť je to medvěd!“

„No a to je snad důvod, proč bych ho měl zabít?“

„Přece je nebezpečný.“

„Je to černý medvěd, ne šedák grizzly. Čerňáci nikdy nic zlého nedělají. V tu ránu, jak zvětří člověka, vezmou nohy na ramena a zmizí z kraje. Podívej, chlapče, sem dovnitř se medvěd ani co jiného nedostane. Tohle je parádní srub. Z kmenů jako noha a pevných jako železo. A dveře jak by smet. Do oken jsem zasadil mříže a ty žádný medvěd neohne. Možná že tobě se to líbí, když můžeš vyskakovat na posteli a celou noc ječet, jen se někde kolem něco šustne. Jenomže já tady nehodlám trčet a držet tě za ručičku. Chci se vyspat. Takže koukej kapku zchladnout. Nic tě tady neukousne.“ Sfoukl světlo a odcházel do ložnice a nabručeně ještě dodával: „Měsíce mi to trvalo, než jsem Kuňku ochočil, aby si sem chodila pro žrádlo, a ty to musíš pokazit. Mohls ji vyděsit tak, že sem třeba už packu nikdy nevstrčí. Nevím, nevím, jestli to tady s tebou těch šest měsíců vydržím.“

Petr ležel, uši nastraženy, jestli zase neuslyší nějaké podivné zvuky. Noc byla tichá a ozývalo se jen přitlumené bublání řeky a občas zadrhla o srub větev borovice, až to zaskřípělo. Slyšel, jak se Pickett převaluje na posteli, a pak už jen jeho pravidelné těžké oddychování. Petr vzpomínal na domov na kopcích vysoko nad městem. Ze své prostorné ložnice viděl dole pod sebou milióny světél, v jejichž oslnivé záři temněly i hvězdy. Mohl si vybrat ulici a pozorovat tok dopravy, plynoucí jako v nějakém mraveništi. Přemýšlel, co dělají tatínek s maminkou. Otec se liž asi s plnou vervou pustil do pátrání a vysílá na všechny strany letadla a udílí rozkazy. George Grayson určitě odmítá poslouchat jediné slůvko pochyb, že by jeho syn třeba už nemusel být naživu.

Petrovi dělala starosti spíš maminka. Byla to křehká tichá žena, nikdy nijak zvlášť silná a výbojná. Všechny své starosti a obavy si nechávala pro sebe. Její svět tvořil Petr a tatínek, jejich domov a všechno, co je obklopovalo. Tatínek se jistě pustil s takovou vervou do pátrání, že maminka nebude mít nikoho, kdo by jí poskytl trochu opory. Petra se zmocňovaly obavy, že ji to pořádně sebere. Už kvůli ní se bude muset co nejdřív vrátit. A i pro své vlastní dobro se musí z téhle pusté divočiny dostat dřív, než mu to tady vleze na mozek jako tomu dědovi.

Petr nevzal ani na okamžik na vědomí Pickettovo vysvětlení, že v dané chvíli odtud není prostě úniku. Možná že staroch vůbec nechce, aby se někdo dověděl, kudy se sem lze dostat, protože se bojí, že by mohli přijít další lidé a jeho samotu mu rozbít. Nedá se vůbec odhadnout, jaké podivné myšlenky se mohou kupit v hlavě takovému člověku, co žije úplně osamocen v takovémhle místě skoro půl století.

Přece musí existovat nějaká cesta, po které se odtud dá dostat ven, a on ji rozhodně najde, jestli pro něho v dohledné době nepřiletí pátrací letadlo.

Ležel tam potmě a osnoval plány. Pickett by byl nesmírně rád, kdyby si pro něho letadlo přiletělo, a proto hned ráno nasbírá dřevo a nachystá na nový velký signální oheň. Pár dní bude čekat nablízku. A když žádné letadlo nepřiletí, pak začne hledat nějakou cestu, kudy odtud. Musí si pospíšet, než skutečně dolehne ta pravá zima.

Bude muset být opatrný, aby nevzbudil Pickettovo podezření. Znamená to, že se vždy může vzdálit jen na pár hodin a během nich si musí pořádně prohlédnout kaňon, řeku a vůbec celou tu horskou oblast. A aby to dokázal, bude muset poznat starcovy návyky. Jakmile najde cestu, tak jenom vyčká na vhodnou příležitost a pláchne. Potřebuje spací pytel a jídlo asi na šedesát sedmdesát mil cesty. S hlavou plnou plánů usnul.

Druhý den ráno si po snídani Pickett narazil svůj zprohýbaný plstěný klobouk a podíval se na Petra: „Jdu rýžovat. Chceš se mnou?“

„Rýžovat?“

„Tak půl míle po řece mám na takovém malém potoku rýžoviště.“

„Rýžoviště zlata? A skutečně z něho něco vyrýžujete?“

„Trošku.“

„To bych docela rád viděl,“ začal Petr takticky, „ale chtěl jsem

nasbírat dřevo na pořádnou signální hranici, kdyby náhodou letělo letadlo. Totiž, jestli vy byste proti tomu nic neměl.“

Pickett pokrčil rameny: „Jak myslíš, ale moc nadějí si nedělej. Jenom se pořádně porozhlídni a hranici udělej někde na otevřeném místě, aby od ohně nechytl podrost kolem.“

Petr hleděl za ním, jak odchází tím svým houpavým dlouhým uvolněným krokem. Ze stáje vyšel Bill a přiklusal k Pickettovi. Ten vyndal z kapsy paklík tabáku, ukroutil žvanec a dal jelenovi sežrat. Podrbal Billa za ušima a pak se pustil po proudu podél řeky. Bill odcházel vzhůru do lesnatého svahu na druhou stranu.

„Mám štěstí,“ pomyslel si Petr. „Teď budu mít dost možností poohlédnout se po nějaké cestě, kudy odtud.“

Než začal sbírat dříví na signální oheň, prohlédl si znovu spižírnu. Na policích stálo plno nakládaného masa, zeleniny a ovoce všeho druhu. To je teda výborné.

Za další dvě hodiny pak Petr nasbíral velkou hranici dřeva a nachystal oheň na mýtince asi sto stop od srubu. A už čekal, že nad kaňonem zaburácí letadlo nebo že vyrazí odněkud za hradbou těch vysokých hor. Zůstal tam nablízku až do poledne a čekal, poslouchal a pozoroval oblohu.

O polednách se vrátil Pickett, zablácený a zpocený. Přelétl pohledem Petrovu hranici a zašel do srubu. Co připravoval oběd, promluvil jenom jednou: „Dovedeš něco uvařit, chlapče?“

„Ne,“ odpověděl Petr.

Pickett cosi zabručel. Po obědě beze slova opět odešel týmž směrem po řece.

Odpoledne Petr strávil stejně jako dopoledne. Vrátil se Bill a prohlížel si jej. Zatřásl parožím a zadupal. Petr užuž chtěl vzít nohy na ramena a utéct do srubu, ale jelen se otočil a zmizel v potmělé kůlně.

Pak se vrátil Pickett a povečeřeli. Poté staroch týmž již ustáleným způsobem a s týmž slovním doprovodem nakrmil jelena a sovu. Z kusu hnědého sušeného masa – říkal tomu suchotina – nařezal pár plátků, položil na malý plechový talířek a nachystal pode dveře.

Petr si vlezl do spacího pytle. Byl to rušný den, ale nicméně jej zklamal. Když Pickett zalezl na kutě, slyšel Petr, jak plecháček ve dveřích rachotí. V temnu místnosti pozoroval siluetu dlouhého štíhlého

zvířátka.

Druhý den začal ráno přesně jako ten předchozí. Pickett šel rýžovat. Bill se vynořil ze stáje a odcházel někam do lesů směrem k hranici sněhu. Petr zůstal nablízku svého ohně.

Letadlo asi ani neslyšel pro to věčné bublání řeky. Zrovna se díval na zvlněnou siluetu hor, když vyplulo na oblohu. Bylo tak vysoko a bylo tak maličké, že je chvíli pokládal za kroužícího orla. Pak si uvědomil, že je to letadlo. Vrhł se k hranici dřeva. Se zapalovačem nachystaným v ruce téměř padl na kolena vedle vyrovnaného klestí. Palcem rozžehl zapalovač a přistrčil do suché trávy. Tráva se vznála. Třísky chytily plamenem. Na troud proschlé dřevo se syčivě rozhořelo a vzhůru vyšlehly plameny. K obloze se začal vznášet sloup dýmu. Petr zapátral po letadle. Měl je téměř nad hlavou, letělo směrem po proudu řeky. Vykřikl z plných plic: „Sem dolů! Sem dolů se podívejte! Sem, sem!“ Zoufale mával rukama a pobíhal z místa na místo po mýtince, doufaje, že na sebe nějak upozorní.

Letadlo přeletělo v nedozírné výšce. Odlétalo pryč! Petr se hnál cesta necesta podrostem za ním. Zakopl a natáhl se jak dlouhý tak široký. Znovu vstal. Letadlo se snášelo níž. Určitě se vrátí! Viděli ho! Pak si však uvědomil, že snižování výšky bylo jenom klamně zdání, protože letadlo odlétalo pryč. Ještě je zahlédl jako rozmazanou skvrnu závojem slz a už mu zmizelo v dálce za ramenem strmého skalního útesu.

Vrátil se k ohni a posadil se na zem. Bylo mu téměř fyzicky špatně. Měl pocit, že by nejradši chtěl umřít.

Když se Pickett vrátil na oběd, zbyla z ohně jenom hromádka řeřavých uhlíků. Zastavil se u ohniště, ale Petr ani nezvedl hlavu. „Takže letadlo přece jenom přiletělo,“ řekl. „Z které strany?“

Petr ukázal.

„Přes hory, to muselo letět pořádně vysoko; deset patnáct tisíc stop, možná i víc.“

„Mohli mě vidět,“ řekl Petr bezbarvým hlasem. „Oheň hořel pěkně. Kouře bylo taky dost. Ale nesletěli níž. Neudělali vůbec nic. Letěli pořád dál směrem po proudu řeky. Přece si měli všimnout, že se něco děje. Ale ani se asi nedívali,“ uzavřel zatrpkle.

„Možná že to ani pátrací letadlo nebylo.“

Petr zvedl zrak. Ta myšlenka ho nenapadla.

„Občas tudy skutečně proletí letadlo, tak jednou dvakrát do roka. Ale letí vždycky hodně vysoko, protože ta rokle tady má dost zrádné vzduchové šachty. Z výšky tolika mil nepoznají nic. Ví se, že tady žiju. Nejspíš si pomyslili, že starý Pickett pálí nějaké klestí. Tamodtud nepoznají, že to nejsem já. Pátrací letadlo by určitě letělo nízko a rozhodně by se dívali dalekohledem. Ti by rozpoznali, že to nejsem já, a dali by ti nějaké znamení. Takže – pátrací letadlo to nebylo.“ Pickett zamířil ke srubu. „Pojď, najíme se.“

„Já nemám hlad,“ řekl Petr.

Zůstal sedět u ohně. Otevřenými dveřmi srubu slyšel, jak si staroch chystá oběd. První náraz zklamání se počal zmirňovat. Ano, přeletělo letadlo. Ale nebyl to pátrací letoun. Takže pátrací letadlo se pořád ještě může objevit.

Pickett vyšel ze srubu a Petr prohlásil umíněně: „Nachystám nový oheň.“

„Nojo, dobrá,“ přikývl Pickett a odcházel směrem po proudu řeky.

Petr nasbíral dřevo, postavil hranici, usadil se a čekal. A tak vyčkával až do večera. Možná zítra, utěšoval se.

Druhého dne zjitra ležel všude po zemi bílý příkrov lehké jinovatky, pod jejímž chladným dotykem se kroutily konečky listů na stromech. Petr si uvědomil, jak málo času zbývá do opravdového začátku zimy. Rozhodl se, že bude čekat už jenom jediný den. A jestli ani tehdy žádné letadlo nepřiletí, začne hledat nějakou slušnou cestu ven odtud sám.

Ale na bezmračném nebi se celý den neobjevilo vůbec nic, dokonce ani orel, ani jestřáb.

Nazítí ráno už se nemohl dočkat, až staroch odejde, aby se mohl pustit do uskutečnění svého plánu. Hned jak Pickettova postava zmizela někde v dálce po proudu řeky, vyrazil Petr lesnatými stráněmi vzhůru směrem k hranici sněhu. Chtěl si sám ověřit, jak hluboko je tam naváto a jak je to s tou neschůdností nahoře na hřebenech.

Svah byl nejdřív docela mírný. Pak však začínal být příkřejší a příkřejší a podrost znatelně houstl. A nad ním se tyčily obrovité stromy. Neušel ani půl míle, když se ocitl na malé mýtině, kde před ním prudce z trávy vyrazilo asi pět šest velikých zvířat. Všechna se ihned rozprchla mezi stromy. Všechna až na jedno, které se obrátilo proti

Petrovi. Byl to první živý los, kterého Petr vůbec v životě viděl, ale poznal ho hned, protože takovou vycpanou hlavu měl tatínek pověšenou na stěně ve svém pokoji s loveckými trofejemi. Losí samec byl dvakrát tak veliký jako Bill. Nablýskané parohy, které se košatily víc než čtyři stopy, vzbuzovaly úděsnou hrůzu. Petr zůstal jako přimrazen a nemohl se strachy ani pohnout. Los popošel k němu. Postoupil ještě asi do půli cesty a zastavil se. Nekonečnou minutu si chlapce zkoumavě prohlížel, zřejmě váhal. Pak se otočil a odcházel pomalu směrem, jímž prchly losí samice.

Od té chvíle postupoval Petr dál s velkou opatrností. Vybíral si pečlivě kolem sebe stromy, na něž by v případě nouze mohl vylézt. Vyplašil ještě dvě menší stáda, ale ta prchla někam do mlází.

Potkal ještě jednoho osamělého losího samce. Přicházel přímo proti němu. Petr rychle couvl ke stromu, chytil se za dolní větev, připraven vyšplhat nahoru, ale los přešel, aniž jej uznal za hodna pohledu. Spatřil také několik jelenů, kteří se popásali v mlází, a jednu chvíli se mu zdálo, že mezi nimi poznal Billa. Konečně došel k hranici sněhu.

První sníh tu vytvářel tenké plácky, mezi nimiž se černala rozbahnělá země. Vzduch štípal. Zapnul si bundu a ohrnul si límec. Sněhové ostrůvky i drobné závěje obcházel a držel se holé země. Za chvíli měl nohy promáčené a pořádně jej záblo. Po několika stech yardů holá země zmizela. Brodil se po kotníky ve sněhu. Pak mu sníh sahal až po lýtka a později až do půli kolen. Chůze nebyla tak lehká, jak mohla připadat při pohledu z letadla. Bylo tu všude plno strží a roklí a závějí, o jakých si udělal představu, teprve když jimi musel procházet. Dvakrát zapadl do sněžných jam. Procházel pod stromy, jejichž větve se prohýbaly pod tíhou sněhového příkrovu a při sebeslabším dotyku jej zasypávaly ledovou sprškou. Šaty měl už celé promáčené. Začínala jej rozrážet zima.

Snažil se úporně jít dále kupředu, ale brzy se brodil sněhem po kolena. Hřebeny hor se před ním zvedaly jako pásy hradeb. Podle toho, jak hloubka závějí stoupá, uvažoval, zapadl by nejspíš, pokud by se vůbec nahoru dostal, až po hlavu. Sice nerad, ale musel připustit, že Pickett mluvil pravdu. Tímhle směrem není úniku. Vracel se ke srubu.

Cestou zpátky zase viděl jeleny a losy, ale tentokrát si počínal opatrněji a nečekala ho žádná neobvyklá příhoda. Jednu chvíli spatřil

stopu medvědí tlapy veliké asi jako lidská ruka. Většina zvířat se zřejmě drží pod hranicí sněhu.

Dorazil ke srubu přibližně ve stejnou dobu, kdy se Pickett vrátil od rýžování na oběd. Staroch jedním pohledem přelétl chlapcovy promáčené šaty a řekl: „Tak jsi zjistil, že je tam sněhu pořádně hluboko, vid’?“

„Ano,“ přikývl Petr.

Pickett se do něho zapíchl pohledem: „Ty janku potřeštěná. Mohls narazit na nějakého vzteklého losího samce nebo na medvědici s mláďaty a pořádně tě mohli potrhat nebo i zabít, anebo jsi mohl zapadnout do sněžné jámy a tam bych tě do smrti nejdelší nenašel. Vždyť jseš jako Jeníček v lese. Koukej se od tohohle okamžiku držet od hor zpátky, aspoň co tu budu já. Nemám chuť se máčet míle v tom sněhu a hledat tě jako blázen anebo tě pak ošetřovat, až se ti něco stane nebo až si uženeš pořádné nastuzení. Rozumíš?“

„Chtěl jsem vědět, jak to vypadá.“

„Tak teď to víš.“ Pickett odešel hřmotným krokem do srubu a začal připravovat oběd.

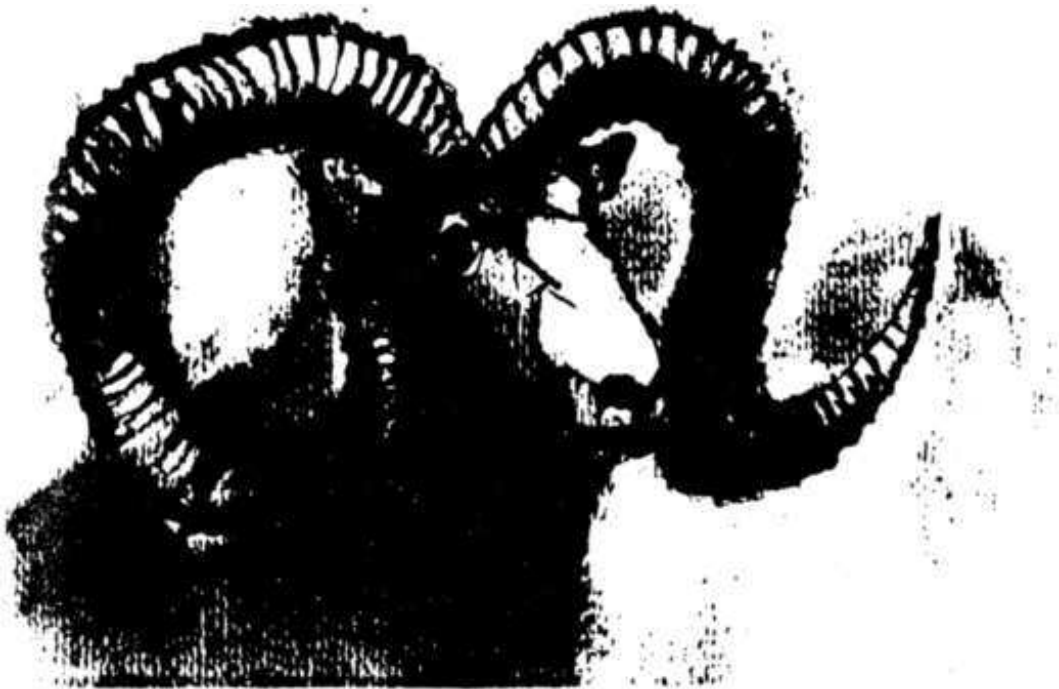
Jedli mlčky a po obědě se Pickett vrátil k svému rýžování.

Petr se rozhodl, že se odpoledne vypraví po řece. Kdyby ušel pár mil, měl by jakžtakž zjistit, jestli by se tamtudy nemohl dostat ven.

Nejdřív se vydal tou úzkou stezkou, po které chodil Pickett rýžovat. Kráčel opatrně, aby náhodou na starocha nenarazil. U malého potoka, který se s bubláním vléval do řeky, stezka prudce odbočovala. Petr potok přebrodil a pokračoval dál.

Po půli míle cesty údolí končilo a před ním se ze země zvedaly prudce vzhůru holé srázy skal. Řeka s hukotem padala do úzkého kaňonu mezi skalními stěnami. Váhal a užuž se jej zmocňovalo pokušení vrátit se zpátky, protože jej trochu děsil ten pohled a hukot prudce se řítící vody. Jenomže nic jiného mu již nezbyvalo. Asi sto yardů před sebou viděl u břehu úzkou písčinu. Rozhodl se, že se k ní přebrodí. Voda tu nebyla hluboká a proud při břehu mu také nepřipadal příliš silný.

Na písčinu se dostal snadno. Odtamtud uviděl další. Opět se k ní přebrodil. Tohle není tak zlé, jak to na první pohled vypadalo. Voda tu byla mělká, a co dohlédl, rozkládaly se před ním úzké ostrůvky

písčitého břehu. Kráčel vytrvale vpřed, hloub do hřmícího jícnu. V úsecích, kde se musel brodit, byla téměř mělčina. Místy tu bylo podél břehu navaleno tolik balvanů a tak těsně vedle sebe, že mohl kusy dokonce ujít suchou nohou.

Nemohl si však zvyknout na rostoucí hukot řeky. Burácela úzkou strmou šachtou a Petrovi se zdálo, že hukotu stále přibývá. Řítila se vpřed v prudkých peřejích, z nichž se až dělalo úzko, vířila a otvírala před ním hluboké syčivé jícny. Bíle zpěněná voda narážela o balvany, jejichž hrany byly ostré jako žraločí zuby, a vybuchovala v gejzírech vodní tříště, jako by z přetlaku nějaké mohutné spodní síly. Mnohokrát se zastavil a už se chtěl vzdát, ale spatřil opět úzkou písčinku, která sahala hloub do rokle, a to jej znovu popohnalo vpřed.

Petra další cesta natolik zaujala, že zapomněl na čas, až slunce zmizelo za stěnou kaňonu a na řeku lehl stín s nepříjemným chladem. Podíval se vzhůru. Stín pomalu šplhal k hornímu okraji protější stěny. Pickett se brzy bude vracet. Bude muset zpátky ke srubu.

Vylezl na vysoké skalisko a pohlédl hloub do kaňonu. Odhadoval,

že musel ujít asi dvě míle. Kam až dohlédl, viděl, že se řeka zařezává přímo do skály a že ji po obou stranách lemují tu a tam malé ostrůvky písčitého břehu. Bude to pomalá, namáhavá cesta. Bude si muset dávat moc veliký pozor, ale teď aspoň ví, že tudy se odtud může dostat. Zalila jej vlna povznesené radostné nálady, první příjemnější pocit, jaký zažil po havárii letadla. Šedesát tři mil, tolik aspoň udával Pickett. Než celou tu vzdálenost ujde, jistě najde nějaký opuštěný srub nebo nějaký přístřešek.

Cestou nazpátek Petr pospíchal, hlavu plnou myšlenek, co pro uskutečnění svého plánu musí podniknout nejdřív. Aby ušetřil čas, vzal to zkratkou lesem. Nebyl již daleko od srubu, když došel na malou mýtinu, kde náhle narazil na nějaký hrob. Když kolem sbíral dřevo na oheň, neviděl jej, protože byl skryt za třemi obrovitými balvany. Hrob byl pokryt kameny stejně jako hrob Franka Eldridge. Na jednom konci se tyčil malý dřevěný kříž. Na hrobě nerostlo jediné stéblo trávy, jediný kousek plevele. Prostor kolem byl vymýcen, upraven a pečlivě udržován. Vedle hrobu ležely zřejmě nedávno vytržené drny.

Petr se chvíli díval na hrob a pak spěšně odcházel ke srubu.

Pickett se zatím ještě nevrátil. Petr si převlékl promáčené šaty, vyždímal je a rozprostřel pod spacím pytle, aby tam proschly a aby je Pickett neviděl. Jen skončil, vešel Pickett do srubu.

Staroch se na něho skoro ani nepodíval. Šel rovnou ke kamnům, setřásl popel z roštu a rozdělal oheň. Nejdřív se umyl a pak si nachystal smažící pánve a hrnce na vaření a pustil se do přípravy večeře. Ke dveřím se přiloudal Bill a zvědavě nahlížel dovnitř. Šířka jeho paroží zaplňovala téměř celé dveře.

Pickett se usmál a pohrozil mu vidličkou. „Koukej zmizet. Neměj strach, já ti pár vdolků schovám.“ Bill se otočil a pomalu odcházel ke stáji. Staroch na Petra promluvil jenom jednou: „Nějak jste si s Billem zrovna do oka nepadli, hm?“

„Nemá mě rád,“ odpověděl Petr. „Vždycky na mě třese paroží, jako by mi hrozil.“

Jedli mlčky. Petr se po chvíli odvážil prolomit ticho: „Dneska sem našel tamhle na takové malé mýtině hrob.“

„Jo, je tam,“ přikývl Pickett.

„Vypadá to, že už je tam dlouho,“ řekl Petr.

„Dlouho,“ přitakal Pickett.

Petr čekal a doufal, že mu snad staroch podá aspoň nějaké vysvětlení. Nakonec se zeptal: „Leží tam někdo, koho jste znal?“

„Jo, znal jsem ho.“

„Byl to váš kamarád?“

Pickett na minutu zauvažoval a pak řekl: „To nevím tak jistě. Možná, snad se to tak dá říct.“

„Aha.“ Petr znovu vyčkával. Pak se zeptal: „Na co zemřel?“

„Nezemřel na nic. Odešel naráz.“

„Stalo se mu nějaké neštěstí?“

Pickett zvedl zrak a pak jej upřel do talíře. Hrozně dlouho mlčel a Petr si myslel, že již neodpoví. Nakonec ale staroch přece jen promluvil: „Ne, nebyla to žádná nešťastná náhoda. Zabili ho.“

„Chcete říct, že to byl špatný člověk? Něco jako třeba loupežník nebo tak?“

„Ne, nebyl to špatný člověk,“ řekl Pickett zamyšleně. „Byl to docela hodný chlap, mladý. A statečný.“

Petr znovu vyčkával. Nechtěl tu otázku vyslovit, ale tak se k ní upnul, že už ji v sobě nemohl udržet: „Kdo ho zabil?“

Omar Pickett položil vidličku. Šedivé oči jako by mu téměř zčernaly. Obličej s ostrými jestřábími rysy ještě víc ztvrdl. Tak drsným tónem jej Petr ještě nikdy neslyšel promluvit: „Já jsem ho zabil, chlapče. A teď už, prosím tě, mlč, ano?“

Petr zůstal sedět, jako když ho omráčí. Díval se do těch zlostných očí a hrdlo se mu stahovalo suchem. Po několika vteřinách se Pickett chopil vidličky a pustil se znovu do jídla. Petr se snažil jíst také, ale všechna chuť ho přešla. Mezi chlapcem a starochem se rozhostilo tíživé mrtvé ticho.

Teď tedy Petr ví, proč tu ten staroch v tom strašlivém kaňonu žije úplně osamocen už téměř na padesát let. Možná že tohle je taky částečně důvod, proč nechce, aby odtud Petr našel cestu ven. Tak tedy vypadá vrah, vyzáblý jako přízrak a s pletí barvy uschlého listí, tvrdý jako kámen. Nikde ani jiskřička lidského tepla a soucitu. Přizná se, že zavraždil člověka, a pak si jakoby nic jí dál. Ten je zřejmě schopen klidně prošacovat mrtvému kapsy, jako to udělal s Frankem Eldridgem, a vůbec to s ním nehne.

Strach, který se Petra před starcem zmocňoval, vzrůstal. Ta řeka mu i se všemi nebezpečnostvými připadala jako vítaná spása. Musí odtud pryč, co nejrychleji.

5

Ten večer si zalezl Petr do spacího pytle velice brzy, ne proto, že by se mu chtělo tolik spát, ale aby nemusel být se starcem. Když teď věděl, že Pickett zabil člověka, nabývalo všechno, co dělal, jakéhosi dalšího skrytého významu. Zůstal vzhůru a přemýšlel o zítřku ještě dlouho poté, co stařec nakrmil zvířata a uklidil se do své ložnice. Petr slyšel, jak se otáčí a převaluje, až nakonec utichl.

Na borovici si povídal tiše s nocí Šalomoun. Opět poprvé po několika dnech se ozval kojot Samotář a jeho pronikavé volání se neslo po horách až sem dolů do rokle. Uslyšel cinkot plechového talířku a věděl, že se to živí Kuňka.

Rozhodl se, že vyrazí ihned, jak nazítří ráno staroch odejde. Získal by tak čtyřhodinový náskok, pokud ho nebude Pickett postrádat před obědem. Jestli všechno dobře provede, může uklidnit i starochovo podezření a získat nějaký čas ještě navíc. Druhé oblečení a boty položí tak, aby byly pěkně Pickettovi na očích. Na pryčně nechá spací pytel a vezme si ten druhý, co schovali pod polici do spíže. Pickett si snad bude myslet, že si vyrazil jen na delší výlet a prostě nepřišel na oběd. A tak by si náskok mohl zvýšit i o dvě nebo o tři hodiny.

Ráno se Petr probudil, když už staroch rozdělával oheň a vařil snídani. Několik minut zůstal ležet s očima zavřenýma a znovu v duchu procházel plán.

Snídali mlčky. Jenomže Pickett pak s odchodem vůbec nijak nespěchal. Vzal dva ze zbylých vdolků a donesl je Billovi. Další rozlámal na kousky a hodil ptákům. Petra se zmocňovala nervozita. Chtěl již vyrazit. Staroch zůstal stát několik minut před srubem, hleděl dolů po řece a pak se zadíval na oblohu. Nakonec jeho pohled utkvěl na horách někde ve výšce sněžné hranice. Nato se pomalým krokem vracel do srubu.

Petr se pokusil zeptat, jako by ho to ani nezajímalo: „Půjdete ještě

ted' ráno rýžovat?"

Pickett zavrtěl hlavou: „Pro tenhle rok jsem skončil. Včera jsem všecko uklidil a uložil promývadla.“

V Petrovi hrklo.

Staroch kutil po srubu všechno možné. Vybral popel, převlékl si postel a pak nějakou chvíli prohlížel zásoby potravin ve spíži. Nakonec vytáhl plechovku s tukem a začal si mazat boty. Pak ukázal na Petrovy boty: „Jestli chceš, aby ti vydržely, tak by sis je měl taky namazat.“

„Hm, namažu,“ přikývl Petr.

„Tak dělej.“

Petr si je zul, důkladně je pod Pickettovým dohledem promazal a znovu si je obul. S tlumeným pobroukáváním pak Pickett pomalu dodělal svoje. Nato vyndal pušku, vyčistil ji a půl hodiny si s ní hrál. Nakonec ji nabil, strčil do kapsy hrst nábojů, narazil si svůj starý klobouk, oblékl si kabát a vyšel ven. Petr se díval za ním a sledoval, jak mizí mezi stromy. Ze stáje vyšel Bill a odcházel týmž směrem jako Pickett.

Petr věděl, že musí počkat nejméně půl hodiny, než bude bezpečně vědět, že se staroch skutečně vydal na nějaký menší výlet. Byl nesmírně napjat. Vyndal druhý spací pytel a nacpal do něho asi pět konzerv. Spěšně si uvázal z tlustého provazu popruh a hodil si spací pytel přes rameno. Vklouzl do mlází vedle srubu a pádil k řece. S nějakým čtyřhodinovým, nebo dokonce pětihodinovým náskokem už vůbec nemohl počítat. Pickett se může vrátit každou chvílí a podezření může pojmout ihned.

Spací pytel s konzervami byl těžší, než počítal. Musel jít trochu v předklonu, aby držel rovnováhu. Ale nakonec jde domů. Kráčel po břehu, až došel k holým příkrým stěnám kaňonu, kde řeka prudce spadala do rokle. Na chvíli ho opustila všechna odvaha. Potom však vstoupil do mělké vody a přebrodil se na první, nejbližší písčité ostrůvek.

A tak postupoval od jednoho ostrůvku k druhému jako předešlého dne. Snažil se jít co nejrychleji a několikrát uklouzl a upadl. Jednou se dostal do vody až po ramena. Cítil, jak ho síla proudu užuž stahuje. Zachytil se za rozeklaný balvan a vyšplhal se na něj. Zůstal tam stát a celý se třásl leknutím a zimou. Zpomal, nabádal sám sebe, tahle stará

řeka jenom čeká, aby tě polapila.

Konečně dorazil na onen protáhlý rovný plácek, kam došel předchozího dne. Odtamtud už to pro něho byla úplně neznámá cesta. Pociťoval únavu a měl hlad. Na okamžik si odpočal, pak vstoupil do vody a začal se brodit na druhý břeh. Bylo tu mělko a proud také nebyl tak zlý jako uprostřed řeky, kde vyrážel v hrozivých vlnách na pět stop vysokých vzhůru a rozstříkoval se v pěnicí tříšť. Na konci onoho rovného úseku Petr usedl na samý okraj posledního ostrůvku na břehu, aby si odpočinul a důkladně prozkoumal rokli před sebou.

Byl u samého ústí ohybu a mohl za něj již nahlédnout. Bude se muset brodit. Žádné písčité ostrůvky na březích tu nebyly, ale břeh byl poset obrovskými balvany, po nichž mohl docela lehce putovat dál. Stěny kaňonu se svíraly čím dál tím úže a nutily řeku do užšího koryta, jímž pak proud hřměl s neutuchajícím hukotem. Proud sílil i v té mělčině, kudy procházel. Slunce mu stálo přímo nad hlavou. Bude asi poledne. Znovu ho napadlo, jestli by si neměl otevřít konzervu, ale myšlenku zavrhl, protože by jídlem jenom ztrácel čas.

Pickett by se touhle dobou měl vracet do srubu na oběd. Petr odhadoval, že ušel asi tři míle. Musí vzdálenost mezi sebou a Pickettem ještě zvětšit.

Petr prostrčil paže popruhy, jimiž svázal spací pytel, vstoupil do rychlého proudu a začal se brodit ohybem. Vody přibývalo. Začala mu sahat až ke kyčlím a chladem se v něm tajil dech. Proud do něho narážel mohutnou silou. Naštěstí se dno řeky pod Petrovými nohama změnilo a hlavní nápor proudu se přesunul k druhému břehu. Vody už nepřibývalo. Jedním krokem se mu podařilo dostat se za ohyb a na balvany, jež lemovaly břeh. Pečlivě si balvany vybíral a šlo se mu nějaký čas docela dobře. Ale skákat z balvanu na balvan jej unavovalo. Na chvilku se zastavil, aby si odpočinul. Vpředu se rýsoval další ohyb. Stěny kaňonu před ním strměly do výše, jako by je tu vykrojila nožem nějaká neviditelná ruka obra.

Když došel k dalšímu ohybu, zastavil se a pečlivě zkoumal řeku. Proud bil do holých skalních stěn a odrážel se od nich zpět až do středu koryta s takovou silou, že se z toho v Petrovi až tajil dech. V korytě se před ním zvedalo asi pět obrovitých balvanů. Kolem nich vířila bílá vodní tříšť.

Za ohyb Petr neviděl, ale pokud mohl soudit podle síly proudu a podle hukotu, jenž naplňoval skalní průrvu, moc dobře to nevypadalo. Musí se dostat za ohyb, pak teprv pozná. Viděl jasně, že z toho místa začíná být řeka pořádně hluboká a že má obrovský spád, takže člověk by tu živý asi nevyvázl. Vypadalo to, že zde jeho výlet končí. Padla na něho tíseň a cítil, že utrpěl porážku. Měl přece jenom starochovi věřit.

Už se obracel na zpáteční cestu, když tu mu zrak padl na úzký výstupek, lemující skálu těsně nad hladinou. Byl tak asi na tři stopy široký a táhl se podél skály až za ohyb. Z místa, kde Petr stál, to nemohlo být víc než čtyřicet stop daleko. Hloubka tu nebyla zase tak hrozná, takže by se možná přece jen dokázal přebrodit. Proud je sice prudký, ale když si dá pozor...

Petr opatrně vstoupil do řeky. Sahala mu něco nad kolena. Ale proud do něho narazil s takovou silou, jakou předtím ještě nepocítil. Držel se balvanu a měřil si tu divokou vodu mezi sebou a onou skalní římsou. Odvaha jako by ho začínala opouštět. Kdyby tady upadl, tak se na nohy už nikdy nepostaví. Uchvátil by ho ten dorážející proud a strhl by ho do hloubky. Ale nějak se přece musí na tu římsičku dostat – anebo se musí vrátit a pak trčet šest měsíců na jednom místě s nějakým bláznivým starým dědkem.

Krok za krokem se sunul kupředu a pozorně ohmatával cestu po kamenitém dnu. Voda mu stoupala pomalu po nohách vzhůru. Tlak proudu s rostoucí hloubkou citelně sílil. Když byl v půli cesty ke skalní římse, vířila mu již kolem boků. Trochu se zaklonil, aby táhnoucí sílu vyrovnal. Zastavil se a hleděl na římsičku. Byla tak blízko. Na deset stop. Znovu se posunul kupředu. Hloubky nepřibývalo. Skoro byl u cíle. Ještě krok. Už natahoval ruku, aby se někde za římsičku zachytil, když tu se mu pod nohou zvrtil uvolněný balvan. Ztratil rovnováhu a prudce vyhodil ruce vzhůru, aby se chytil římsy. Dotkl se jí prsty, ale proud jej strhl.

Přímo obří síla jej vtáhla pod hladinu a Petr se několikrát v proudu překulil. Plíce mu div nepraskly. Divoce kolem sebe kopal a bil, jen aby se dostal nad hladinu. Vyhodilo ho to nahoru na sluneční světlo a Petr narazil na cosi tvrdého. Síla proudu jej na okamžik přibila k jednomu z oněch obrovitých balvanů. Zoufale se snažil někde zachytit rukou. Nohou nahmátl nějakou štěrbinu. S krajním úsilím se vyhoupl vzhůru.

A v následujícím okamžiku ležel roztažený jak dlouhý tak široký na plochém povrchu balvanu a jen se třásl a zalykal se vodou.

Tak tam zůstal ležet několik minut ve strachu seabemíř se pohnout. Pak se opatrně vzepřel na rukou a na kolenou a rozhlížel se kolem. Spací pytel mu to servalo ze zad. Měl dojem, že jej ještě zahlédl někde v dálce před sebou, jak poskakuje v proudu.

Uvázl asi čtyřicet padesát stop od skalní římsy a zpěňená bílá voda mezi ním a skálou byla jeden divoký mlýnský náhon. Balvan, na němž Petr ležel, vyčníval kolem dvou stop nad vodu. Jeho vršek byl veliký asi jako stůl. Když se Petr rozhlédl dále po proudu, viděl jasně, že tohle je právě tak nejdál, kam se mohl dostat. Odtud se řeka řtila vpřed, hluboká a prudká, zaříznutá do strmých stěn kaňonu.

Petr zjistil, že sedět může na balvanu docela bezpečně, avšak kámen byl zastříkaný vodou a obrostlý vlhkým mechem. Postavit se neodvažoval. Seděl tu shrbený, třásl se zimou a přemýšlel, v jaké hrozné kaši se octl. Rozhodně nesmí usnout, a nesmí dokonce ani klímat, protože by mohl sklouznout dolů. Je chycen v pasti na pustém místě uprostřed vodního živlu.

Zalila ho vlna beznaděje a strachu. Vzápětí však opadla a Petr začal myslet na Omara Picketta. Vydá se ho staroch hledat, anebo si řekne, že by bylo dobré se Petra zbavit, a nechá ho napospas osudu? A jestli se za ním pustí, dojde takhle daleko? Anebo si bude myslet, že má Petr takový náskok, že ho nikdy nemůže dohonit? Nedalo se vůbec odhadnout, co ten podivínský sršatý děda udělá! A nakonec, mohl by mu vůbec pomoci?

Petr se nemohl zahřát. Kolem něho ve vzduchu stále vířila studená vodní tříšť. Kaňonem profukoval ledový vítr. Petr se plácal do paží a tiskl je vši silou k tělu, jen aby mu bylo trochu tepleji. Roklí letěl ledňáček a vznášel se téměř u zpěňených hřebínků vln. Mezi stěny se snesl orel zlatý tak nízko, že Petr dokonce pozoroval, jak se rozhlíží po potravě a otáčí hlavu.

Měl příšerný hlad. Uvažoval, jak dlouho to na balvanu může vydržet, než zeslábne hlady či usne a skutálí se dolů.

Slunce nakonec zašlo za převisem rokle. Zalehl jej stín západní stěny. Petr zůstal sedět schoulený a nedíval se už na nic. Vtom k jeho sluchu pronikl hukotem vody hlas.

„Chlapče! Chlapče!“ Na posledním balvanu stál Pickett a mával na něho. Přes hubená ramena měl přehozeno svinuté lano.

Petr zakřičel z plných plic: „Pane Pickette! Pane Pickette!“ Celý rozrušený pokoušel se postavit.

„Nevstávej!“ volal na něho staroch. „Nevstávej!“

Opíraje se o ruce i o nohy, schoulil se Petr opět do původní polohy. S obavami sledoval Picketta, který neohroženě sestoupil z balvanu do prudkého proudu a sunul se k římse. Voda mu pěnila kolem dlouhých nohou, ale Pickett stál ve vodě jako strom. Vytáhl se na skalní římsu, sundal z ramen stočené lano, konec uchopil do levé ruky, klubko do pravé a křikl na Petra: „Dej pozor, chytej! Ale nevstávej!“

Pickett si klubko lana nadhodil za hlavu, rozmáchl se a vší silou je mrštil přes vodu.

Petr pozoroval, jak se lano odvíjí a kroutí prudce nad vodou. Bylo z nylonu a velmi lehké. Zmocnil se jej vítr a strhl je do vody. Bylo sice

dosti dlouhé, ale padlo do proudu dvacet stop před svým cílem, protože mělo příliš malou váhu, aby přeletělo celou vzdálenost.

Pickett lano stáhl zpátky, svinul je a zkusil je hodit znovu. Padlo o kousek dál, ale stále chybělo několik stop. Pickett se pokusil ještě dvakrát, avšak pokaždé s tímž výsledkem. Procházel po skalní římse a Petr věděl, že hledá nějaký kámen nebo klacek, který by mohl ke konci lana přivázat. Ale římse byla úplně holá.

Pickett zůstal chvíli nerozhodně stát a pak začal hledat po skalní stěně. Konečně kámen našel, omotal lano kolem a utáhl na smyčku. Druhý konec si uvázal kolem pasu. Pak přecházel po římse z jedné strany na druhou a pečlivě zkoumal proud. Nakonec se zastavil v jednom místě nad Petrem. Sundal si klobouk i kabát a položil je na římse. Pak si svlékl starou červenou košili a zul si boty.

Petr ihned pochopil, co asi chce dělat, a z plných plic na něho křikl: „To nemůžete! Utopíte se! Zůstaňte tam, pane Pickette. Zůstaňte tam!“

Staroch stál na skále, vysoký a hubený, dlouhé ruce mu visely podél boků a bílé vlasy mu vlály ve větru. Petr zakřičel ještě jednou: „Nedělejte to, pane Pickette! To se vám nemůže podařit! Nezkoušejte to!“

Pickett neodpověděl a ani se nepodíval. Několik stop ještě popošel po římse, pak se zastavil a znovu popošel. Okamžik zůstal stát a pozoroval proud. A potom se náhle jedním mohutným skokem jeho hubené tělo octlo přímo v proudu.

Zmizel Petrovi z očí.

Petr se napůl zvedl, ale cítil, jak mu nohy na hladkém povrchu balvanu podkluzují, a tak znovu klesl na všechny čtyři. Očima pátravě přehlížel hladinu.

Z proudu se vynořila bílá hlava a prudce se řítila přímo k němu. Pickett si to velmi dobře vypočítal. Skočil do vody přesně v místě, odkud ho proud mohl zanést přímo k Petrovu balvanu. A již v následujícím okamžiku do něho narazil. Petr ho popadl oběma rukama za jednu paži a vši silou táhl nahoru. A za několik vteřin již Pickett ležel, těžce oddychuje a kašlaje, na balvanu vedle Petra.

Pickett otočil hlavu k Petrovi a zazubil se na něho: „Máš to tu jako v ledárně. Co takhle skočit si radši na břeh, kde je teplíčko a sucho, he?“

Petr se pokusil usmát. Ale hrdlo se mu stahovalo. Konečně se mu

podářilo vykoktat: „Vždyť stačí říct.“

„Dobrá!“ Pickett se posadil, odvázal lano od pasu a svinul provaz tak, aby zůstal napjatý. Pak lano upevnil na smyčku Petrovi kolem pasu a na zbylý konec připoutal sám sebe. „Když nám lano vyklouzne z rukou, nemůže nás proud roztrhnout od sebe,“ vysvětloval. „A ten balvan, co za něj držíme, ten je pevný a musí vydržet.“

„Co když lano praskne?“ nemohl se Petr smířit s tím, že jsou oba připoutáni k tak tenkému nylonovému lanu.

„Dali mi záruku, že lano udrží tah osm metrů. V té řece bude tak sotva poloviční. Ale jestli praskne, tak budu chtít prachy zpátky!“ zubil se. „Skočíme do vody. Až se lano vypne a jestli vydrží, pak ten proud vlastně zapracuje pro nás,“ vysvětloval Petrovi. „Bude fungovat jako páka a vlastně nás bude hnát k té římse. Ale musí se tomu pomoci. Pořádně ručkej po lanu dopředu, hezky ruku přes ruku. Až se dostaneš k římse, chyt' se a vyšplhej se nahoru. Tak fajn. Jedem?“

Petr přikývl. V ústech měl vyschlo.

„Až řeknu ‚Skoč!‘, skočíme spolu. Skákej přímo směrem ke břehu a co nejdál!“

Petr se nadýchl. Cítil, jak mu ruce, v nichž svíral lano, celé zvlhly.

Pickett rázně křikl: „Teď! Skoč!“

Petr zavřel oči, prudce se vztyčil a skočil co nejdál. Ledová voda se nad ním zavřela. Lano se s trhnutím vypjalo a div jej nerozřízlo v půli. Plíce se zoufale hlásily o vzduch. V následujícím okamžiku ho to vyhodilo nahoru k hladině.

„Drž se!“ zaslechl za sebou mocný Pickettův hlas. „Ručkej! Jdi pořádkem po lanu dál!“

Petr se pomalu, ruku přes ruku, sunul po lanu kupředu. Přes hlavu se mu převalila vlna. Pořádně se napil. Než stačil popadnout dech, proud ho znovu strhl pod vodu. Okamžitě vyrazil vzhůru a zaslechl, jak na něho staroch křičí: „Ručkej, hochu! Ručkej! Ručkej!“ Paže mu umdlévaly bolestí. Hladké mokré lano mu prokluzovalo v rukou. Svezl se po něm zpátky a narazil na Picketta. Znovu se lana chopil a vší silou se popotáhl kupředu. Pak jím proud nemilosrdně mrštil o stěnu skaliska. Skalní římsu měl přímo nad očima. Vrhel se vzhůru a ruce si našly místo, kde se zachytily. Zezadu jej nadzvedla obrovská Pickettova tlapa a už ležel natažený jak dlouhý tak široký na římse. A v následujícím

okamžiku se k němu vyhoupl Pickett.

Několik minut zůstali ležet vedle sebe, zalykali se, plivali vodu a snažili se popadnout dech.

Nakonec se Omar Pickett posadil, opřel se o skalní stěnu a otřel si vodu z očí. „Tak jsme to dokázali,“ vyhekl, „namouduši, dokázali! Nestává se moc často, že by do téhle staré řeky někdo skočil a zas se z ní vyhrabal na břeh – to je teda fakt. Jseš v pořádku, chlapče?“

Petr se překulil. Podíval se vzhůru na pruh světlemodrého nebe. Pod sebou cítil pevnou skálu. Poslouchal burácení řeky, jíž takto překazili její plány. Petr měl pocit, jako by právě vstal z mrtvých. „Je mi fajn,“ řekl a usmál se na Omara Picketta. „Je mi moc fajn.“

Posadil se a podíval se na starocha vedle sebe. Bílé vlasy, z kterých mu ještě crčela voda, měl přilepeny k temeni. Silné spodní prádlo, kterému Petrův tatínek říkal „jégrovky“, měl nacucané vodou a přilnuté těsně k hubenému tělu. Vypadal ještě vyzábější a ještě víc Petrovi připomínal strašáka.

Petr mu řekl prostě: „Zachránil jste mi život, pane Pickette. Nikdy vám to nezapomenu. Ale strašlivě jste riskoval, když jste skočil do řeky. Vždyť jste se mohl utopit.“

Pickett se na něho tázavě podíval: „Jak tě to napadlo, slézt z toho posledního balvanu, chlapče?“

Petr zavrtěl hlavou: „Já nevím. Už jsem ani neuvažoval. Ale že já jsem vyvedl hloupost, to přece není žádný důvod, proč vy byste měl riskovat život. Jenomže fakt jsem stejně rád, že jste to udělal,“ usmál se.

Omar zamrkal zpod přivřených víček na Petra: „Jo, jseš pašák kluk, hm, to je pravda.“ Pak se namáhavě zvedl, protože měl tělo celé ztuhlé. „Mno jo, budem muset ty dvě skalní krysy odtud popohnat, nebo tady ještě chcípnu na zápal plic.“ Odvázal si od pasu lano, obul si boty, oblékl košili a kabát a narazil si ten svůj starý zprohýbaný klobouk. Odpoutal lano od skály a jeho konec si znovu opásal kolem těla. „Takhle zůstaneme přivázaní, dokud nepřeskáčem všechny ty balvany. Já půjdu první. Když uklouznu a upadnu, udržíš mě na lanu. Když upadneš ty, udělám totéž já. Když do tebe narazí proud, tak se do něho musíš pořádně about, jednu nohu pokrčíš proti, a tu, kterou budeš po proudu, narovnáš a pořádně se opřeš, jo? Tak jdem.“

Pickett se svezl z římsy téměř po pás do vody. Proud mu vířil kolem nohou, ale stařec se do něho opřel a vyrazil kupředu. Petr popustil lano, ale nebylo to ani zapotřebí. Omar Pickett došel ke skále, otočil se a zamával na něj, aby se pustil za ním.

Petr sklouzl do řeky a dělal všechno přesně tak, jak mu Pickett pověděl. Ke skále se dostal snadno. A tak spolu kráčeli proti proudu. Na první písčité staroch odepjal lano a uvázal si je znovu na smyčku kolem ramen. Šli zpátky podél skalní stěny až k místu, kde horní rozsedlinou pronikalo do kaňonu podvečerní slunce. Posadili se, aby si v jeho teplých paprscích odpočali.

Pickett se pohodlně opřel, sundal si klobouk a blaženě vzdychl: „To slunce, to je po té řece lahoda! Trošku si tu dáchnem. Ale moc dlouho tady v těch mokřích hadrech sedět nemůžem.“

„Spadl mi do vody spací pytel a s ním asi pět konzerv,“ přiznal se Petr.

„Máme ještě jeden a ve spíži je jídla na sto let.“

„Šťěstí že jste přinesl to lano.“

„Lepší výstroj s sebou v tomhle kaňonu člověk nosit nemůže.“

Na Petra šla v tom slunečním teple dřímota, ale přesto musel pořád myslet na ty podivuhodné události, které se seběhly za pouhé odpoledne. „To jste mě zřejmě začal hledat hned, jak jste se vrátil do srubu.“

„Tak nějak.“ Pickett zavřel oči a nastavil svou kožnatou tvář slunci, aby se do ní mohlo opřít. „Hned jsem začal mít podezření. Ještě jsi nikdy nepřišel pozdě k obědu. Šels až nahoru k sněžné hranici, aby ses sám přesvědčil, protože sis myslel, že lžu, a nevěřils, jak je tam hluboko a jaká by to byla perná cesta. Zjistils, že tamtudy odejít rozhodně nemůžeš. Když jsem objevil, že zmizel druhý spacák, bylo mi jasné, kams vyrazil.“

Pickett si rozkošnický natáhl dlouhé nohy. „Dostal ses dál, než jsem si myslel. Uvažoval jsem, že se asi zalekneš, až dojdeš k místu, kde začínají skalní stěny a kde se řeka zařezává zase do rokle. Hádal jsem, že tě najdu, jak sedíš někde na břehu a čekáš na mě. Ale tys to dokázal až k skalní římsce. To je nejdál, kam se člověk může dostat po svých vlastních nohou. Dál to vůbec nejde.“

hluboká a končí asi osminou míle prudkých peřejí. Nikdy bych nevěřil, že dojdeš tak daleko. To sis teda vedl pašácky. Ale stačilo udělat na těch třech mílích cesty jediný neopatrný krok, a mohl ses utopit.“

„Však jen taktak, že se mi to nestalo. A nebýt vás, doteďka sedím na tom balvanu jako v pasti. To jsem byl ale blázen, že jsem to zkoušel,“ přiznával Petr.

„Chlapče, víš, posedla tě strašná touha dostat se domů. Měl jsem myslet v první řadě na to, a ne se jenom naštětit, že ses tady objevil a rozbouřil mi moje soukromí.“

„To je mi líto.“

„Já ti věřím,“ usmál se staroch. „Měl jsem čas spoustu věcí si pořádně promyslet, když jsem cestoval sem za tebou a hledal tě.“ V zamyšlení kopal patou do písku. „Člověk může žít sám, ale jenom potud, pokud nezačne myslet na někoho jiného nebo na něco jiného než na sebe. Jo, to je fakt. Ale nejdůležitější na tomhle našem rozjímání je jiná věc – věříš mi teď? Anebo tě budu muset každých pár dnů honit po celém kraji?“

„Věřím vám. Už mě nebudete muset hledat.“ Petr si v duchu pomyslel na ty dlouhé měsíce, které tu bude muset strávit, když nepřiletí žádné letadlo, a zalila ho lítostivá vlna obavy před samotou.

Pickett mu mírně řekl: „Čas ti tady uteče líp, když na něj nebudeš myslet, chlapče.“

„Nebylo vám tady v té samotě někdy smutno a netoužil jste nikdy po domově?“ zeptal se Petr.

„Nejdřív se mi chtělo umřít.“

„Proč jste odtud neodešel?“

Pickett vyždímal vodu z manžet u košile a pak se zahleděl přivřenýma očima do slunce. Nakonec řekl zamyšleně: „V mládí někdy člověk uvažuje všelijak. Myslel jsem si, že mi nic jiného nezbyvá.“ Náhle se zvedl a prudce si narazil na mokré vlasy svůj starý klobouk. Pak se podíval zpříma a pronikavě na Petra. „Já se jmenuju Omar,“ řekl.

„Já jsem Petr.“

„Tak co říkáš, že bychom vyrazili nazpátek, Pét'o? Jak se slunce schová, bude zima, a já už mám tak strašný hlad, až si to moje panděro myslí, že mám proříznutý chřtán.“

Petr cítil, že ta přehrada mezi nimi se zřítla. Už z Picketta neměl strach a už mu nebyl nepřijemný. Vždyť ten staroch nasadil pro jeho záchranu vlastní život. Pravda, vypadal ten Omar trochu podivínsky, se svou ochočenou sovou, s jelenem i s tou kunou. Ale na tom přece nic není. Přiznal, že zabil člověka. Ale o tom mrtvém mluvil velice pěkně, jako o svém příteli, a říkal, že to byl statečný člověk. A hrob opatroval s veškerou péčí. Pickett nemůže být žádný obyčejný vrah. To všechno musí mít nějaké logické vysvětlení. Ale Petr si uvědomoval, že tohle třeba zůstane navždy Omarovým tajemstvím.

6

Petr vstal a oblékl se dřív než Omar. Poprvé sám prohrábl oheň, aby se rozhořel a aby se ve srubu zahřálo. Ale ani potom se ještě z Omarovy ložnice neozval žádný šramot. Opatrně otevřel dveře a nahlédl dovnitř. Omar ležel na zádech, oči měl otevřené a zíral do stropu.

Petr se zeptal: „Není vám něco, Omare?“

Omar otočil hlavu: „Už se dobu sbírám, abych vstal, a nějak nemůžu. Dost dlouho tě poslouchám, jak tam šmejdíš. Je to poprvé, co někdo pro mě udělal oheň a vyhrál to tam, abych mohl pěkně do tepla.“ Protáhl dlouhé ruce a usmál se: „To je náramnej přepych. Za chvíli by mě to úplně zkazilo, to je teda fakt.“

„Nechybí vám něco?“

„Jsem jako přeraženej. Všecko mě bolí. Zjistil jsem, že mám svaly, o kterých jsem nikdy neměl ani ponětí. Jak je tobě?“

„Nějak se nemůžu rozhejbat. Taky cítím, že jsem si tu a tam dost namlátil. Ale celkem to ujde.“

„Není nad to, když je člověk ještě kluk,“ zahučel si pod vousy Omar. „Jeden je jako punlíč, ode všeho se odrazí. Jenomže já už se odrážím jako ten šutr.“ Přejel si rukou po kostnaté hrudi. „Bolí mě, když se mám zhluboka nadechnout. Musel jsem si některé svaly pořádně pohmoždit a možná že jsem si zlámal i pár žeber.“

„Co pro vás můžu udělat?“

„Bolí mě, když se mám posadit. Možná kdybys vylezl na postel semhle za mě, mohl bys mě kapku v zádech a v ramenou podepřít a

třeba bych se posadil a namožené svaly by mě přitom tak nebolely.“

Petr Omarovi vyhověl. Se skuhráním a lapáním po dechu se nakonec staroch přece jen posadil na pelesti a začal se oblékat. Nemohl se shýbnout, takže mu Petr sám obul boty a sám mu je taky zavázal.

Omar se dobelhal do kuchyně a strnule si sedl na židli. „Myslím, že budeš muset vařit sám,“ prohlásil.

„Řekněte mi, co mám udělat.“

„Chtěl bys k snídani vdolky, nebo lívance?“

„Vdolky máme pořád,“ odpověděl Petr. „Co takhle pro změnu lívance? Totiž jestli byste na ně měl taky chuť.“

„Prima. Já mám lívance rád – to se přiznám bez mučení. Vem ten kameňák se zákvasem.“

„Ale to je přece na vdolky.“

„Na vdolky, na placky, na chleba, na křehké pečivo, na koláče i na lívance. A bůhví na co všechno ještě,“ řekl Omar. „Koukej, Pét’o, bez tohohle zákvasu by nikdy pionýři nemohli osídlit Západ.“

Petr se na něho tázavě podíval.

„Jo, kapku sice přeháním,“ připustil Omar, „ale moc ne. V těch prvních dobách osadníků měla každá pořádná farmářská kuchyň svůj kameňák se zákvasem. Každý prospektor, zlatokop, lovec kožešin anebo ovčák, všichni si nosili zákvas s sebou a měli ho schovaný pěkně hluboko v pytlíku s moukou. Víš, co tenhle hrnec se zákvasem pamatuje? Je mu už skoro padesát let. První zákvas jsem do něho dal, když jsem se tady usadil.“

„A to se nezkazí?“

„Ne-e. Pokaždé když nabereš hrnek, musíš tam zas hrnek mouky a vody vrátit. A tak se to pořád obnovuje. Necháš to pak čtyřicet hodin pracovat a zas to můžeš použít. Tak podívej, naber asi půl hrnku zákvasu a dej ho do mísy.“

Petr přidal podle Omarova příkazu ještě sušená vejce, lívancovou směs v sáčku, sušené mléko, vodu a olej.

Omar rozhodl, že by měli otevřít jednu malou plechovku šunky na oslavu, že se jim podařilo zachránit se z řeky. Pro Omara udělal Petr kávu a pro sebe čokoládu ze sušeného mléka a vody. Byla to dobrá snídáně a Petr ji celou připravil sám. Takhle vlastně něco vařil v životě vůbec poprvé.

S Omarovou chutí k jídlu bylo všechno v naprostém pořádku. Nakonec se protáhl, vzdychl a spokojeně se popleskal po břiše.

„Tak teda zdraví zažili! Z tebe se vyklubal docela slušný kuchtík, chlapče,“ řekl, „fakt! Se nepamatuju, kdy jsem si takhle pošmákl.“

„Umyju nádobí. Měl byste si zatím jít trochu na sluníčko, co říkáte?“

Omar se pomalu uklidil ven, sedl si na špalek, který ležel u srubu. Opřel se o stěnu, natáhl dlouhé nohy a nastavil obnaženou hrud' slunečním paprskům. Z kůlny vyšel Bill a lísal se k němu čenicem.

Petr se ozval zevnitř: „Máte tam nějaký tabák?“

„Ne,“ odpověděl Omar, „je ve spíži v té velké piksele od kafe.“

Plechovka byla téměř po okraj naplněna paklíky tabáku v krychličkách asi dvaapůl palce širokých. Petr jeden vyndal a zanesl Omarovi.

Bill se podíval na Petra a začal třást parohy.

„Chceš mu to dát?“ zeptal se Omar.

„Ne,“ odpověděl Petr.

„Ty ho moc rád nemáš, co?“

„Ne, a on mě taky ne.“

„To se stává,“ řekl Omar. „I zvířata si někoho oblíbí a někoho nemůžou vystát, jako lidi.“ Natrhal z paklíku malé kousky tabáku a dával je Billovi.

Petr se vrátil do kuchyně a umyl nádobí od snídaně.

Bill spolkl poslední žvanec tabáku, dal se poplácat a za chvíli zmizel v lese.

Když Petr vyšel ven, automaticky přelétl pohledem prázdné nebe, jak to dělal už kolik dní. Obhlédl i svou hraničku, aby se ujistil, že dřevo může ihned jediným škrtnutím zapalovače vzplanout. Spokojen vrátil se zpátky, posadil se na zem vedle Omara a opřel se o stěnu srubu. Omar ho s úsměvem pozoroval.

Petr však tvrdohlavě prohlásil: „Letadlo by se pořád ještě mohlo objevit.“ A pak se zeptal s nadějí v hlase: „Co myslíte, Omare? Že by mohlo?“

„To víš, že jo,“ přikývl Omar. „Rozhodně. Počkej. Jak je to dlouho?“

Petr v duchu počítal. „Dnes je to týden.“ Ani se mu nechtělo věřit,

že už uplynula taková doba. „Tatínek nepovolí,“ ujišťoval Omara i sebe. „Ten bude pořád pátrat.“ Ale věděl dobře, že letadla musela po trase jejich letu přelétnout už víc než desetkrát. Padla na něj tíseň.

Omar prohlásil: „Chce to jenom, aby tudy přeletělo jednou jedinkrát jediné letadlo, a mohli by nás objevit, Pét'o. Ale teď po týdnů jsou už ty šance pořád slabší. Víš, nijak se na to letadlo neupínej a nedělej si moc veliké naděje. Přijde jaro a ty odtud pošupajdíš a uvidíš, že tě tady neubyl, a budeš se moct zase do všeho vrhnout. Řekni si prostě, že to budou jedny prázdniny navíc.“

Petr přikývl: „Ale když tu ještě jakási naděje existuje, tak bych ji nechtěl propást.“

„No jistě, to je správné.“ Omar se protáhl a pohodlně se opřel o stěnu a obrátil list: „Říkals, že tatínek má nějaký větší podnik či co?“

„Graysonovy elektronické závody. Vyrábí zvláštní elektronická zařízení.“

Petr pověděl Omarovi o domově, o tom, jak maminka nemá ráda ten tatínkův pokoj s trofejemi a že mu říká „parohatý pokoj“. Vyprávěl mu taky o škole a přiznal se mu, že ve sportu je úplně k ničemu – málo na to váží a je moc hubený.

„Býval jsem stejně takové vyžle jako ty,“ řekl Omar. „Ale z toho si nic nedělej. Taky ztloustneš a taky ti narostou svaly.“ Petr se zeptal: „Kdepak máte rodinu, Omare? To jste se narodil někde tady?“

„Něco přes sto mil odtud. Nemám žádné sourozence. A všichni příbuzní, co jsem měl, musí být už touhle dobou pod drnem. Žiju tady v té samotě skoro padesát let. Víš, já jsem přesně to, čemu se v kraji říká ‚krysa z kaňonu‘.“

„Ten srub už tady byl, když jste sem přišel?“ Omar zavrtěl hlavou a při vzpomínkách na ty dávno minulé doby se pousmál. „Nebylo tady vůbec nic. Ani mrt'. Srub jsem si jednou v létě postavil sám. Přesně tak, jak ho vidíš teď.“

„Chcete říct, že po tomhle jste vždycky toužil?“

„Ne. Když jsem byl mladík, začínal jsem jako průvodce. Nějak mi to nevyšlo a nakonec jsem přišel sem. Provázel jsem skupiny turistů sem do tohoto kraje a za chvíli jsem tu znal každý kámen a zalíbilo se mi tady. Chtěl jsem být sám. Neznám jiný kout téhle země, kde by člověk mohl být víc sám než tady.“

„Ale máte přece tam někde po řece ve městech nějaké přátele?“ Omar zavrtěl hlavou. „Pár lidí sice znám, kapitány z těch tryskových člunů, co sem jezdí, a pár dalších. Ale že by to byli zrovna mí přátelé, to nemůžu říct. Já mám svoje přátele tady.“ Mávl rukou kolem sebe: „Tahle řeka, tahle země, tyhle stromy, ten kaňon a všechno, co je v něm. Jenom zvířata a ptáci se přestěhovali pár kroků dál, aby mi tu uvolnili trochu místa. Vycházíme spolu dobře.“

„Co tady děláte vedle toho, že tu prostě jenom žijete a rýžujete nějaké to zlato?“ zeptal se Petr.

„Hm, hlídám život té divočiny tady v tom kaňonu a v tom lese, co se táhne vzhůru za srubem. Někdy pomůžu nějakému zvířeti, když se mu něco přihodí. Jako to bylo třeba s Billem. Když jsem ho našel, byl ještě kropenatý koloušek. Kuguár mu asi zabil mámu a on už chcípál hladý. Krmil jsem ho z flašky. Proto se tak ochočil. Šalomouna jsem našel se zlomeným křídlem a dal jsem mu ho mezi dlahy. Ani už nevím, kolik jeleních, losích nebo kojotích mlád'at, sov, orlů zlatých i medvěd'at jsem tady za těch padesát let dal dohromady a zase pustil. Tahle země a tahle zvířata patří mně. Hm, to víš, takhle přesně to ovšem není,“ dodával s úsměvem. „Zvěř je to divoká a země patří státu. Ale myslím si, že tu přece jenom mám v té pustině po tolika letech jisté právo jako starousedlík.“

„Z toho rýžování míváte hodně zlata?“

„Hodí to pár tisíc, to záleží, jak moc pracuju. Koupím si za to všecko, co potřebuju, a ještě mi něco zbyde.“

„Já jsem nikdy takové rýžoviště nebo zlatý důl neviděl,“ řekl Petr.

„Počkej pár dní, než se kapku seberu a rozhejbám kostru, a všecko to spolu prodáme.“

Omar se však neuzdravoval nijak zvlášť rychle. Prohlásil, že sice žebra přelámaná nemá, jen pořádně pohmožděná, ale zato ta řeka, ta dala jeho staré vyzáblé tělesné schránce co proto. Krmil sice pravidelně Šalomouna a Billa, ale nic dalšího se dělat nepokoušel. Všecku práci ve srubu si vzal na starost Petr. Ráno byl první na nohou, rozdělával oheň a topil v kamnech, aby Omar vstával do tepla. Chystal taky všechna jídla, zatímco Omar seděl za stolem a řídil každý jeho krok. Petr taky ve srubu uklízel, štípal dříví a nosil dovnitř do zásoby. Dokonce večer krájel suchotinu pro Kuňku a chystal ji kuně na noc pod dveře. Ale ať

dělal cokoli, vždycky měl přitom uši nastraženy, jestli neuslyší zvuk leteckého motoru. Nikdy nevyšel ven, aby se prvně nerozhlédl po obloze.

Teď před sebou Petr viděl úplně jiného Omara Picketta. Staroch byl veselý a dobrosrdečný. Jednou Petrovi řekl: „Kdybych byl měl tušení, jak je to fajn, mít tu společnost, tak jsem si sem k sobě dávno někoho vzal. Jenomže těžko říct,“ dodával zamyšleně, „možná že s někým jiným by nebylo tak snadné se shodnout jako s tebou.“

Rozhodli se, že půjdou lovit ryby, protože Omar na ně dostal chuť. „Můžem lovit v řece zrovna tady před srubem,“ řekl. „Budeš mít po ruce tu svou hranici, kdyby náhodou někde za horami vyrazilo letadlo nebo kdyby se tu najednou objevilo nad roklí. Ale chytat budeš sám. Nemám ještě tolik síly stát na skále a rozhánět se udicí.“

„Ještě jsem nikdy žádnou rybu nechytil,“ přiznal se Petr.

„Hm, to teda tvoji výchovu pořádně zanedbali, anebo ještě spíš bych řekl, že nepoznal, co je to pravý život. Pojď, jdem.“

Nachystal si návnadu, která podle Omara byla právě tak dobrá na ryby tady v tomhle místě. Omar Petrovi ukázal, jak ji má připevnit na háček, aby mu ji prudká voda nestrhla. Posadil se na břeh a radil Petrovi, kde má nahazovat a jak má zacházet s udicí. „Nepouštěj moc šňůry,“ varoval ho. „Na začátečníka je tohle až dost. No, a teď nahod' tak, aby se ti háček položil přesně za támhle tím balvanem, kde teče pomalejší voda. Možná že tam zrovna odpočívá pstružíhořák.“

„Cože?“

„Tos nikdy neslyšel o pstružíhořákovi? Hele, ten vypadá jako pstruh, jenomže je jiný. Je asi tak velký jako pstruh, jenomže větší. Moc se nelekni, když se ti chytne na háček za ocas protože vždycky plave pozpátku, aby mu voda neplácala do očí.“

Petr se na Omara nedůvěřivě podíval.

„No, to je fakt! Hele, jenom s tou návnadou musíš šmejdit hezky za tím balvanem a uvidíš, že ti něco zabere.“

Petr musel třikrát nahazovat, než se mu podařilo dostat návnadu přesně tam, kde podle Omara měla být. Asi po dvaceti minutách něco začínalo brát. Šňůra se vypnula a udice se ohnula do oblouku. Cítil, jak mu srdce bije až v krku, když to začalo ve vodě za vlasec cukat.

„Stahuj!“ křičel Omar. „Svíjej šňůru, Pěťo! Stahuj ho. Nepopouštěj

mu.“

Omar na Petra pokřikoval svoje rady a tak se chlapci pod starochovým vedením podařilo dostat rybu na mělčinu a vytáhnout ji na břeh. Sundal ji z háčku a podal Omarovi. „Je to pstružúhořák?“ zeptal se.

Omar si dvanáctipalcovou rybu prohlédl zkoumavým zrakem. „Hm, hm, není. Tohle je pravý pstruh duhový. Zkus to ještě jednou.“

Za další hodinu se Petrovi podařilo dostat na břeh ještě tři nádherné kousky, i když mu jich zároveň stejný počet utekl.

„No nic, stejně můžeme říct, že to byl úspěch,“ prohlásil Omar. „Víc bychom ani nesnědli.“

Když kráčeli pomalu zpátky ke srubu, zeptal se Petr: „Jsou tu v řece nějaké jiné zvláštní ryby mimo ty pstružúhořáky?“

„To víš, že jsou,“ odpověděl Omar. „Tak třeba pilounka dřevorubecká. To je obrovská ryba, asi tak odsad až pocad'. Ta ti klidně přepiluje špalek. Tyhle ryby už zničily něco klád: nařezaly z nich dříví do kamen! Když tahle pilounka chytí ve vodě člověka, tak z něho taky může nadělat fašírku. Pilounky už pobily fůru dřevařů. A pak je tady taky kometice točivá. Ta věčně plave dokola. V zimě stačí udělat do ledu díru a okraje namazat tukem. Voni ten tuk ucejtější a plovou kolem dokola okraje tý díry a čím dál tím rychleji, až je to pozvyhazuje na led, takže potom stačí jenom je posbírat. Pstruh nadzemní, to je zase jiná specialita. Ten hnízdí na stromech a nikdy k vodě ani nepáchne. A něco je na téhle rybě zvlášť legrační: staví si hnízda, abych tak řekl, hlavou dolů.“

„To já radši zůstanu u normálních pstruhů,“ usmíval se Petr.

Omar vážně přikyvoval: „To bych taky udělal, bejt tebou.“

Pátého jitra oznámil Omar Petrovi, že se už cítí jako znovuzrozený. „Touhle dobou se objevují rosomáci,“ řekl. „Co kdybychom si takhle vyrazili trošku lesem tady vzhůru a kapku se po nich porozhlídli.“

Petr váhavě odpověděl: „Já bych rád.“

„Jak už je to dneska dlouho, Pét'o?“

„Dnes je to právě dvanáctý den.“

„Nepamatuju se na případ, že by pátrací letadla lítala víc než dva týdny.“

„Takže mám ještě dva dny,“ prohlásil Petr neústupně. „Vždyť jste

sám říkal, že by stačilo, aby tu prolétlo jedno jediné letadlo, a hned by nás našlo.“

„Tak dobrá,“ souhlasil Omar. „Ty tady zůstaneš tedy hlídat a já si vyrazím trošku nahoru do lesů.“

Petr se za ním díval, jak mizí mezi stromy. Z kůlny vyběhl Bill a klusal za Omarem.

Po dva následující dny se Petr držel u srubu a u své hranice. Ale žádné letadlo se neobjevilo.

Třetího jitra pozoroval Petr, jak se Omar obléká a bere si na sebe kabát a nasazuje si klobouk a nabíjí pušku. „Jdete zase ven?“ zeptal se.

„Napadlo mě, že bych se měl podívat kolem toho plácku, co rýžuju zlato, a pak že bych se měl trošku porozhlídnout po jelenech a losech, jak to s nimi vypadá. Jakmile začne hranice sněhu klesat, budou se stahovat níž k řece.“

„Tady budeme mít později taky sněh?“

„Tak na stopu, někdy i víc. Jen koukej toho slušného počasí ještě užít, Pét'o. Už moc dlouho nevydrží.“

Petr svažtil čelo a kousl se do rtů. „Kdyby přece jenom nějaké letadlo přiletělo a nevidělo nás tady, myslíte si, že by tudy proletělo ještě víckrát?“

„To víš, že jo. Řekl bych, že nad takovouhle divočinou by to prolétali křížem krážem, a několikrát, aby se pojistili, že všechno viděli.“

„Myslíte, že bych měl čas zapálit oheň a dát jim znamení?“

„Mezi tím jejich prvním a druhým pokusem o přelet by mohla být hádám i taková hodina.“

„Tak to jdu s vámi.“

„Myslím, že bys měl nejdřív vidět, jak to vypadá u mě na rýžovišti. Aspoň si o tom uděláš představu.“ Omar zašel k sobě do ložnice a vrátil se asi s dvoulitrovým hrncem plným zlatých valounků a jemných šupinek zlata. Podal hrnec Petrovi: „Dej pozor. Je to tíha.“

Hrncem byl těžký, jako by v něm bylo olovo. Petr jej držel a s údivem hleděl na zlato: „Pánové! Takhle jsem zlato ještě v životě neviděl. Vždycky jenom jako prsteny nebo hodinky, prostě jako věci. Kolik toho tady je?“

„Asi za dva tisíce pět set dolarů. Letos v létě jsem pracoval víc než

jindy a taky mi to pořádně hodilo.“

Petr s hrncem zatřásl a pozoroval, jak se kousičky zlata přesypají a vlní. „Na co to budete mít? Na jídlo a tak?“

„Tohle zlato ne.“ Z Omarova hlasu náhle zazněl tvrdý tón. „Tohle všechno spotřebuju na boj proti té bandě od Zemské dřevařské společnosti.“

„Myslíte tu společnost, co se tady chce usadit a vykácet všechny ty lesy na dřevo?“

„Přesně tu.“

„A jak proti nim budete bojovat?“

„Na jaře odtud odjedu s první lodí, najmu si advokáta, všechno mu vyložím a on už bude muset najít způsob, jak na to.“

„Tohle všechno zlato vám moc nepomůže,“ řekl Petr. „Jestli je to taková mamutí organizace, jak říkáte, tak můžou proti vám nasadit peněz, kolik se jim uzdá.“

„Mám ještě pár tisíc v bance.“

„Řekl bych, že ani s tím nic nepořídíte.“

„Nemyslím, že bych je sám potřel,“ připustil Omar. „Jde mi jenom o to, abych nějak všechny ty skutečnosti vytáhl na světlo a ukázal to lidem. Jen ať všichni vidí! Slyšel jsem, že teďko je už hodně lidí a všelijakých organizací, co mají zájem na tom, aby se třeba zachránila divoká zvěř, aby se hlídaly čisté řeky a aby se chránily lesy a vůbec. Věřím, že si toho lidi všimnou a že po tom někteří půjdou a pustí se do boje spolu se mnou.“

„Vždyť ale při tom přijdete o všechny peníze,“ podotkl Petr.

„To vím,“ přikývl Omar. „Ale někdo se proti nim musí postavit první. Tenhle kraj mi dal krásný život. Tak mu za to taky něco dlužím. Tahle země pod nohama, lesy, řeka a divoká zvěř, ti za svou existenci bojovat nemůžou. Takže to někdo musí udělat za ně, i když je to třeba jenom taková stará krysa z kaňonu jako já.“ Vzal hrnc Petrovi z rukou a odnesl jej zpátky do ložnice. „Strč do kapsy pár plátků té suchotiny, ať máme cestou co žvýkat, a jdem. Vždyť jsi tady ten kraj vlastně ještě pořádně neviděl.“

A za chvíli už šlapali podél řeky, po oné téměř nepostřehnutelné stezce, kterou Omar sám za léta prošlapal. Náhle si Petr uvědomil, že půjdou přímo kolem toho záhadného hrobu. Za minutu nato již zahlédl

mohylku z kamenů a dřevěný křížek. Když kráčeli kolem, přelétl místo plachým pohledem. Omar však hleděl stále před sebe.

7

Rýžování Petra zklamalo. Moc toho k vidění nebylo, dvě dřevěná promývadla, jakési necičky nebo korýtko něco přes stopu široké a asi čtrnáct stop dlouhé, s tenkými, příčně položenými prkénky, přibitými ke dnu. Promývadla ležela uschována již na zimu pod kůlnou sbitou z klád.

„To je všechno?“ zeptal se Petr.

„A cos čekal?“

„Myslel jsem, že tady bude nějaká velká jáma a nějaké kolečko a vůbec takové věci.“

„Hochu, tohle je rýžoviště,“ vysvětloval mu Omar. „To znamená, že neděláš nic jiného, než promýváš štěrka a písek z potoka, no, a jediné tak dostaneš zlato, co se tam nastřádalo. Tahle promývadla strčím do potoka, aby jimi mohla voda, pak do nich naházím lopatou písek a promývání ho. Když je v písku nějaké zlato, tak se zachytí za těmi příčnými prkénky.“

„A to se nemusí nic jiného dělat?“

„Ne, jenom to ještě chce, aby jeden měl v pořádku záda. No pojď, pustíme se nahoru a obhlédnem to.“

Začali stoupat k sněžné hranici. Omar si vyšlapoval lehce a zkušeně. Pušku měl nedbale hozenou přes rameno. Šťastně se usmíval. Jeho očím nic neuniklo. Začal si tiše pohvizdovat veselou říznou melodií. Zvuk se rozléhal široko daleko. Petr se na nápěv písničky slabě rozpomínal. S překvapením podotkl: „Myslel jsem si, že chcete vidět jeleny a losy a vůbec zvířata.“

„Taky že chci.“

„Ale vždyť je vyplašíte.“

Omar zavrtěl hlavou. „Já jim jenom dávám vědět, že jdu. Jinak by je to hrozně vyděsilo, kdyby nás tu najednou uviděli. Utekli by. Když se tu člověk potlouká, tak první ho zmerčí vysoká. Já si tady vždycky pískám a zpívám a hned je mi veseleji. Když je člověk sám, naučí se

dělat spoustu věcí, aby se v té divočině trochu povyrazil.“

Omar vždycky po stovce nebo dvou stovkách yardů zahvízdal několik taktů jakési melodie. Petr se ho nakonec zeptal: „Co je to za písničku, Omare?“

„To je taková jedna moc stará. Naučil mě ji můj táta. Tu jsi asi nikdy neslyšel. Jmenuje se ‚Tam v Horách z marcipánu‘.“

„Slyšel jsem o ní. Znáte slova?“

„Jo, něco jsem znal. Ale většinou jenom hvízdám, protože já totiž zpívám tak, že se při tom sráží mlíko.“

„Docela rád bych ta slova slyšel.“

„No když nedáš, dobrá,“ souhlasil Omar. „Ale pamatuj si, sám sis o to řekl. Tu písničku zpívá tulák a vykládá v ní svým kamarádům, do jakého že jde ráje.“ Omar začal prozpěvovat tenkým pisklavým hlasem:

„Mě kouzlo dálav zase volá
tam kamsi na severní stranu,
kde na rozcestí čeká štěstí
v těch modrých Horách z marcipánu.

Stačí?“ zeptal se Omar.

„Jak je to dál?“ naléhal Petr. „Mně se to docela líbí.“

„V těch modrých Horách z marcipánu
je země krásná jako květ,
tam buřty rostou ve křoví
a spát tam můžeš tisíc let.
A stopařů ta zem je ráj,
vždyť den co den tam slunce maj.
Včelky bzučí, ptáci pějí,
všude sladce dýchá mech,
v potoce je limonáda,
cigarety na stromech.
Tak jdem tam na severní stranu,
kde voní Hory z marcipánu.“

„Zazpívejte ještě jednu sloku,“ žadonil Petr. „Zazpívejte ještě jednu,

Omare.“

„Chceš říct, že to vydržíš?“ usmál se Omar. „Tak poslouchej.

V těch modrých horách z marcipánu
se policajti strachy třesou,
psi mají zuby gumový
a slípky ruský vejce nesou.
A jabka sladký na stromech
a nacvoknutý seníky!
Jú, tam chci bejt, vždyť tam je prejt,
tam na svatýho Dyndy bude lejt!
Tam daleko v tu modrou stranu,
v těch sladkých Horách z marcipánu!
V těch sladkých Horách z marcipánu
tam lapáky maj jenom z plechu...“

Vtom se před nimi ozval zvuk, jenž ohlušoval jako troubení hlásné trouby. Petr sebou škubl. Troubení začalo jakýmsi hlubokým bučivým tónem a stoupalo výš až do pronikavého zlostného řevu. „Co to bylo?“ zašeptal Petr celý roztřesený.

„To troubí losí samec.“

Troubení se ozvalo znovu, blíž, pronikavěji a zlostněji.

„Pojď“,“ vybídl Petra Omar. „Tady kousek výš je taková paseka. Když budeme mít štěstí, něco uvidíš.“

Petr musel chvílemi dokonce klusat, aby stačil Omarovým dlouhým nohám. Troubení se ozvalo ještě dvakrát, než Omar zarazil za keřem. Petr se rozhlédl a viděl, že mají výhled na malou mýtinku. Uprostřed se tísnilo stádečko asi šesti losích krav. Několik stop od nich stál losí samec. Když se Petr podíval, samec natáhl krk a pronikavě zatroubil, až se to rozléhalo daleko do lesa. Téměř vzápětí se z okolních stromů vrátila odpověď.

„Tenhle chlapík tady rozhlašuje do celého světa, že tohle je jeho harém a že nikomu nehodlá trpět, kdyby se mu do něho chtěl dostat,“ šeptal Omar. „Je to, jako by říkal: ‚Hele, kamaráde, já se dovedu bít líp než ty, a taky ti to ukážu.‘“

Sotva to Omar dořekl, objevil se na scéně druhý losí samec. Nově

příchozí byl téměř stejně velký jako první los. S nataženými krky se blížili k sobě. Na několik stop od sebe se zastavili a obezřetně začali kolem sebe kroužit. Pak téměř jako na nějaké dané znamení stanuli a vyrazili proti sobě. Srazili se za mohutného třeskotu paroží. Opírali se vši silou jeden do druhého, až se prohýbali, a vzpínali se na kopytech, zabořených do země, ve snaze navzájem se srazit dolů. Zpod míhajících se kopyt vyletovaly chuchvalce bláta a trsy trávy. Bojovali rovný boj. Pak od sebe couvli, ale hlídali se pohledy, z nichž sršely blesky. Vzápětí do sebe opět narazili, s takovou silou, až Petr čekal, že se jim paroží musí rozletět na kousky. Starší los začal zahánět mladšího na ústup. Mladší sok klouzal a klopýtal. Jedním trhnutím mohutné hlavy donutil král stáda mladého býka na kolena. Pak couvl a zaútočil na soka skleslého k zemi ze strany a velice nebezpečně do něho narazil parožím. Mladý los se namáhavě zvedl a utekl do mlází.

Starší býk zůstal chvíli stát a jen zíral za nepřítelem, pak majestátně odkráčel k losím kravám a odváděl je z mýtiny.

Omar podotkl: „Už je na tohle losí zápasení dost pokročilá sezóna. Kdyby nás ten býk zmerčil, tak v tomhle stavu na nás klidně zaútočil. A to se ti mohlo stát, když ses tady potloukal sám. Takovýhle podrážděný losí býk není žádná legrace, to je teda fakt.“

„Tomu věřím,“ přikývl Petr.

Kráčeli mezi stromy dále vzhůru, až konečně Petr připomněl: „Vy jste tu písničku nedokončil.“

„Tak jsem se toho býka polekal, že to ze mě celou písničku skoro úplně vyrazilo,“ usmál se Omar. „Moc už toho neznám.“ Ale začal tiše prozpěvovat:

„V těch sladkých Horách z marcipánu,
tam lapáky maj jenom z plechu,
a když tě, hochu, zašijou,
už za chvílku spíš zase v mechu.
Co krumpáč je a lopata
a sekyra, tam neznaj!
Jú, jak rád tam budu porád spát,
kde usmažili hlad a dřinu
a vyhodili svrab a špínu!

Tak pojd'te se mnou tam v tu stranu,
k těm modrým Horám z marcipánu!“

„Mně se to líbilo, Omare,“ řekl Petr. „Musíte mě naučit ta slova.“

„To víš, že naučím. Kdy budeš chtít.“

V dále před nimi se pod stromem zastavil v dokonalém znehybnění párek vysoké. Obě zvířata jen zastříhala ušima a zrakem sledovala, jak kolem prochází chlapec se starcem. O kousek dál ukázal Omar na stopy vinoucí se před nimi rozměklou zemí: byly velké jako pořádná lidská dlaň. „Medvěd. Ten klacek stará už by si měl pěkně kvalitěm najít nějakou slušnou díru na pelech, nebo ho chytí sníh.“ Pomalu se od nich vzdalovalo malé losí stádečko. Osamělý jelen paroháč, který byl asi stejně veliký jako Bill, pohodil hlavou a beze spěchu odcházel pryč. Veverky a jejich malé americké sestry skalní veverky se míhaly jako blesky po zemi a šmejdily po větvích stromů. Přímo pod nohama jim z trávy vystřelili dva bažanti. Shora ze stráně proti nim letělo hejno křepelek a jejich křídla se mezi stromy jen míhala. Na oba chodce vztekle pokřikovaly sojky. Přeletělo i hejno vran, které spolu sousedsky klábosily.

Petr prohlásil: „V životě jsem neviděl tolik různých ptáků a zvířat. A jako by se nás vůbec nebáli.“

„Do tohohle kouta se moc lidí nedostane, protože je sem těžké cestování. Pěťo, tohle je vlastně prales. Hrozně rád si představuju, že takhle to už tady bylo od nepaměti.“

„To si myslím, že bylo,“ přikyvoval Petr. „Tu zvěř nevylekal ani váš zpěv, a dokonce mám dojem, že se jim to svým způsobem líbilo.“

„Jo tak teď bych se dokonce mohl urazit,“ řekl Omar a přehnaně se zamračil.

Petr se zasmál a zeptal se: „Znáte ještě nějaké písničky?“

„Pár,“ odpověděl Omar. „Dovedu trošku zahvízdat ‚Tam dole v údolí‘. Ono to myslím vypadá, jako když volá nějaký pták, když ji hvízdám. Možná že právě proto tu zvěř popadne nějaká zvědavost a všichni tu postávají a čekají, co to asi bude.“

„Znáte taky slova?“

„Mám v těch verších pořádný zmatek. Pár jich ale znám. Nevím, jestli se ti budou líbit.“

„Chtěl bych slyšet všechno, co znáte. Zazpívejte mi tu písničku, Omare, prosím vás.“

Omar začal:

„Tam dole v údolí za dlouhou mílí,
tam zastav se a dobře poslouchej.
A poslouchej, jak vítr tiše kvílí,
má drahá, slyš, jak vítr smutně kvílí.“

V tři krátké řádky kladu písmena,
jen řekni: Budeš, dívko, budeš má?
A budeš moje, drahá? Budeš má?
Ach prosím, řekni mi, zda budeš má?

Stavte mi pěkný zámek, vysoký,
a postavte jej nad přístavním molem,
ať slyším, až tu půjde jednou kolem,
má drahá, až tu půjde jednou kolem!“

„Mně se líbí,“ liboval si Petr. „Nikdy jsem nic podobného neslyšel. Znáte taky nějaké moderní písničky, Omare?“

Omar zavrtěl hlavou. „Jak bych se je tady na té samotě mohl naučit? Tu a tam, když zajdu do města, tak nějakou uslyším. Ale nemůžu si je zapamatovat. Víš, stejně si myslím, že ty stařenky písničky se sem nahoru hodí nejlíp.“ Kolem očí se mu rozzářily vějířky vrásek, jak se na Petra usmíval: „Já ty písničky nezpíval, ani nepamatuju. Vždycky jsem si je jenom hvízdal. Neměl jsem dokonce tušení, že bych si slova ještě pamatoval. Kdybys tady nebyl, tak jsem si je v životě už nejspíš nezapíval.“

Dorazili k sněžné hranici a začali se brodit ve sněhu. Život divoké zvěře a ptáků kolem nich ustal a Omar už nezpíval. „Budou se držet pořád těsně před hranicí sněhu, až nakonec dojdou dolů k řece.“

Dali se po horském hřebenu, kterému Omar říkal Prasečí hřbet. Stoupání bylo příkré a namáhavé. „Je tam nahoře takové místečko a rád bych, abys je viděl,“ oddychoval Omar.

Ještě jednou odpočívali, až nakonec vyšli na vysokém srázném

skalním ostrohu, který se zvedal několik set stop nad úrovní lesa.

Nad nimi se netyčily žádné stromy a nad hlavou se jim klenula jen modrá kupole oblohy. Petr se ihned začal rozhlížet po nebi.

„Nikde nic, žádné letadlo?“ zeptal se Omar.

„Ne.“ Vzduch tady nahoře byl vlhký a ostrý a průzračně čistý. Petr pohlédl dolů na les, kterým právě prošli. Vrcholky stromů tvořily mohutný zelený koberec, který se vlnil vzhůru do hor a dolů do údolí a roklí. Hluboko dole lemoval všechnu tu zeleň hnědavý kamenitý zářez rozeklaného říčního koryta. Srub neviděl, ale tušil, kde asi je. Nad vršky stromů plachtily na vzdušných proudech orel zlatý. Ze sněžných polí vysoko v horách sem vanul svěží studený vánek a Petr pozoroval, jak čechrá na své cestě dolů k řece koruny stromů.

Les se rozléval široko daleko dole pod ostrohem a zvedal se vzhůru k horám, vlna za vlnou, až někam vysoko do oblak. Ta obrovitá masa lesních velikánů a přepestrý život té neporušené divočiny na Petra zapůsobily mohutným dojmem. „Nikdy jsem neměl tušení, že existuje něco podobného,“ řekl. „Zezdola ze srubu anebo když člověk jenom putuje lesem, to tak mohutně nevypadá.“

„A to vidíš jenom cípek,“ vysvětloval mu Omar. „Tohleto je jeden z největších panenských hvozdu ve státě, možná skutečně ten největší. Táhne se až nahoru za ty horské hřbety. Pak se rozvírá jako vějíř na všechny strany a lemují celou rokli i řeku na kolik mil.“ Rozmáchl se svou dlouhou rukou a řekl: „Tyhle hory, to je můj domov, Pét'o. Já ty hory znám od okamžiku, co jsem se narodil. Nechci nic jiného, než abych tu směl žít a abych směl jaksi hlídat tady tu zvěř, dívat se, jak tu lítá orel a jestřáb, poslouchat, jak tu v tiché noci štěká kojot, sledovat, jak se losos probíjí proti proudu, aby se mohl třít, a vidět, jak přilétají a odlétají divoké kachny a husy. Víš, já viděl pěknou řádku těchhle stromů vyrůstat jako malé semenáčky, třeba ty obrovské, co stojí před srubem. Jeden chlapík z města mi jednou povídal: ‚Omare, život ti utíká, když žiješ v tom kaňonu jako za barikádou.‘ Možná. Ale když se pak rozhlídnu po těch městech, myslím si, že jsem o nic tak moc důležitého nepřišel.“

„Tohleto jsou přesně ty lesy a ta země, co má na ni spadeno ta dřevařská společnost?“ zeptal se Petr.

„Zemská dřevařská společnost,“ přitakal Omar. „Jdou po tom dřevu.“

Na celé té zemi jim ani za mák nesejde. Jestli se jim podaří sem vniknout, tak až si to tu podají, vůbec to tady nepoznáš. Nezůstane tu stát stromeček, snad ani keřík.“

„A copak to musí všechno zničit, když chtějí dostat ty velké stromy?“

„Hm, tak totiž pracujou. Říká se tomu holoseč. Jsou taková místa, kde se tenhle způsob dá použít, ale ne na svazích a na takovýchhle horách už vůbec ne.“

„A co je vlastně na té jejich metodě tak zlé?“ zeptal se Petr.

„Buldozery vyryjí celou síť takzvaných přibližovacích linek, aby po nich mohli přibližovat dřevo, a pak vykácí všechno, co tu vůbec roste. Prakticky zem vyholí. Až to tady skončí, zůstane tu jenom pustina samý pahýl a pařez, rozrýpané hory, poničený podrost a povalené stromy, které tu nechají. Jeleni, losi a ptáci – všechna zvířata zmizí, protože tu nezbude obživy, co by se krysa našla, a nebude tu kousek místa, kam by se ta divá zvířata mohla schovat.“

Petr pohlédl dolů na ten nádherný vzrostlý les a nechtělo se mu věřit v obraz, který před ním Omar maloval. „Víte jistě, že to takhle dopadne?“ zeptal se.

„Dělají to všude navlas stejně, už od té doby, co skoro před sto lety přišli z východu. Tenhle leopard si skvrny nevymaže, leda že by ho k tomu někdo přinutil. Mají moc a kapitál, Pét'o. Zajímá je jenom jedno: jak hrabat peníze! Vpadnou sem, co nejrychleji vyplundrujou všechno dřevo, a hlavně co nejlacinějším způsobem, a vypadnou. A za sebou nechají příšernou paseku! ‚Vykáčet a vypadnout!‘, to je jejich heslo.

Můžu ti ukázat podobné místo jako tohle, kde těžili dřevo asi před třiceti lety. Když se tam prvně pokoušeli dostat, lidi se postavili proti, protože moc dobře věděli, jak na to kácení jdou. A tak vyrukovali s velkohoubou povídačkou na vytržení zraků, jak prý si budou počínat opatrně a uvážlivě. Že prý vezmou jenom ty staré a dorostlé stromy a ostatní nechají na další těžbu někdy v budoucnosti. Podařilo se jim přesvědčit spoustu lidí, že tam zůstanou hodně dlouho a že jejich děti u nich najdou práci při těžbě dřeva přímo v lesích. No a ti to teda vyholili!

Železný potok je takových čtyřicet pět nebo padesát mil po proudu. Když se jede lodí, tak se ho kousek zahlídne. Já se tenkrát rozhodl, že tam taky zajedu a že se tam dám chvíli zaměstnat jako dělník při

svážení dřeva. Nic jiného jsem nedělal.“

Omar zavrtěl hlavou: „Teda takovou zkázu jsem v životě neviděl. V Železném potoku byl obrovský nádherný panenský les. Žily v něm všechny možné druhy zvířat a ptáků. A ten potok sám, to bylo jedno z nejbáječnějších míst, kde se třeli lososi a kde žili pstruzi, vodička to byla čistá jako křišťál. Káceli až ke břehu. Stahovali dřevo přímo k vodě. Kmeny táhli korytem a těmi místy, kde se lososi třou, a dokonce zrovna, když byla doba tření. Lososi se samozřejmě rozuteklí na všechny strany, pak se vrátili a nakladli vajíčka, ale dřevaři korytem táhli další kmeny a vajíčka zničili. Na několika místech zaházeli proud starým železem a odpadem, takže říčka si musela najít nové koryto. Viděl jsem, jak padají stromy, na kterých právě hnízdil orel zlatý. Co malých písklat to pozabíjelo a co jich popadalo na zem s polámanými nožičkami a křídýlky. Dřevaři vybudovali celou síť cest, a když zapršelo, stékala z nich voda do říčky a zavalila ji bahnem. A bahno zaneslo místa s lososím potěrem tak hluboko, že se všechno úplně zničilo.

Vydržel jsem to týden a utekl jsem. A to byla moje první a poslední dřevařina.“

„To je ale hrůza!“ děsil se Petr.

Omar přikyvoval. „Trvalo to čtyři roky a pak celá záležitost s těžbou dřeva skončila, přestože měla podle slibů Zemské dřevařské společnosti přetrvat z jedné generace na druhou.

Vybílili to úplně do hola, že v kraji nezbyl ani chlup, a zmizeli. Slyšel jsem, že tam ještě nějakou dobu jezdili lovci a honci a prý se projížděli, po těch dřevařských cestách a těch pár zbylých kousků zvěře užívali jako cílů prostě jen tak pro cvik.

Ještě dnes to tam vypadá jako po válce. Zvěř vůbec žádná, leda pár divokých králíků, krys a tetřevích slepic. A z toho potoka zbylo jenom vyprahlé kamenité koryto. S lososím tahem je navěky amen. Lidi, co za to všechno nesou odpovědnost, už většinou poumírali. Doufám, že se aspoň budou smažit v pekle, a nejmíň tisíc let.“

Nad obrazem takové zkázy Petr úplně strnul. Ale zmizení té řeky či potoka mu poněkud nešlo na rozum. „Jak to, že ta řeka vyschla? Přece prší a sněží stejně jako dřív,“ podotkl. „No a to snad dává vodu potokům a řekám, ne?“

„Bez stromů a podrostu voda steče jako ze střechy. Tahle lesní podložka,“ vysvětloval Omar, „to je jedna spleť kořenů. Některé jsou velké, jiné bys okem skoro nespátřil. Ty kořeny a kořínky nejen vyživují svou rostlinku, ale při velkých deštích a za jarního tání fungují jako takové cedníky, protože jednak drží půdu pohromadě a jednak nechají vodu odtékat pozvolna. Bez téhle sítě se voda řine po svazích a po stráních hor několik dnů nebo týdnů, že je to jako potopa. A bere s sebou tu nejlepší svrchní zeminu. Při kácení v Železném potoce se celá ta síť kořenů a všechen porost úplně zničily. Nevěřil bys, jaké spáry a celé rokle tam voda vymlela. Tady to bude totéž. Další pustina.“

„Jak to můžete vědět tak jistě?“

„Je to úplně stejná horská krajina. Obě jsou na tom dost špatně s půdou. Trvalo to možná tisíc let, než tu vyrostl takovýhle les. Když se to jednou vykácí tím stylem, jakým pracuje Zemská dřevařská, bude z toho druhý Železný potok. Je tady dobře přes desítku slušných řek a celá řada bystřin a potůčků, co obhospodařují všechny ty lesy. Většina jich vyschne a v ostatních voda poteče sotva čůrkem.“ Omar chvíli mlčel a rozhlížel se do dálky po vrcholcích stromů. „Tahle řeka,“ rozmáchl se nakonec rukou, „vypadá mohutná a silná, a taky je. My to oba nakonec víme nejlíp. Ale i ta je hrozně citlivá. Co zapůsobí na ten nejtenčí pramínek a na ten nejmenší potůček, to se odrazí na řece, protože právě tyhle pramínky a potůčky ji vytvářejí.“

„Možná kdyby si ta dřevařská společnost uvědomila...“ začal Petr.

„Vědí to víc než půl století. Jde jim o to, hrabat peníze. A taky to dělají. Mají bohužel dost dobrý argument, aby si lidi nestěžovali. Říkají: ‚My poskytujeme práci stovkám lidí. Pokrok se nedá zastavit.‘ Jenomže bez takového pokroku se já jim klidně obejdu! Jo, v oblasti, kam vpadnou, poskytnou lidem práci tak na čtyři pět let. Jenomže když zmizí dřevo, zmizí pracovní příležitost a zmizí i velectěná Zemská dřevařská společnost. Ta zkáza po nich ale zůstane navždycky.“

„Říkáte, že to všechno po sobě vůbec neuklidí a nedají do pořádku?“ zeptal se Petr.

„Nikdy, Pěťo. Měl jsi je vidět, když sem přijeli loni na jaře,“ pokračoval Omar zamyšleně. „Bylo jich na celou jednu motorovou loď a přihasil se s nimi i velevážený pan James T. Sutton mladší, majitel. Rozletěli se po lese jako hejno kobylek a James T. zatím ráčil sedět na

skále jako sám všemocný stvořitel a jenom čekal, co mu budou referovat. Znal jsem starého Jima, tedy staršího Suttona, tátu tohohle. Byl to chlap jako hora, lamák, panovačná nátura, chlap tvrdej jako laťavák. Ten mladej jako by mu z oka vypadl. Věděl jsem, že to sice nemá žádnou cenu, ale snažil jsem se mu vysvětlit, že tady v tom kraji nemůže kácet holosečí. Mluvil jsem a mluvil, ale on se na mě při tom ani nepodíval. Když jsem skončil, zvedl se a pryč.“

„To neřekl ani slovo?“

Omar zavrtěl hlavou. „Co může vědět taková stará krysa z kaňonu o tom, jak se dělají prachy!“

„Ale přece musí existovat nějaký způsob, jak ho zastavit,“ horlil Petr celý rozpalený. „Tenhle les patří celé zemi, ne? A lidi by měli rozhodně mít právo do toho mluvit.“

„Právě tohle chci já příští jaro zajistit a bude mi v tom pomáhat ten můj hrnec zlatého prachu.“ Usmál se na Petra: „Teda fakt jsem rád, že jsi tady: aspoň jsem si před tebou mohl vylít ten vztek. Držím to v sobě už dlouho. Jo, tak vyrazíme zpátky. Konec přednášky!“

Petr se ještě naposledy rozhlédl po prázdném nebi a pak se vracel zpátky po Prasečím hřbetu.

Když se Petr probudil třetího jitra poté, co se vrátili z horské procházky, zjistil, že uhodil silný mráz, jaký v životě ještě nezažil. Omar se podíval na rampouchy, které se třpytily v mdlém slunečním jasu, a řekl: „To je černý mráz, jako když vyšije.“

„Jak to ‚černý‘? Mně připadá, že je tam bílo,“ namítl Petr.

„Pravda, bílo ažaž. Ale úplně to spálí trávu a listí topolů a javorů a zažene to mízu na čtyři na pět měsíců pořádně hluboko. Farmáři mu říkají černý mráz, protože všechno zelené, co ještě zůstalo venku, úplně sežehne a všechno zčerná a shnije. Ted' můžeme čekat každý den, že se ta stará sněžná hranice posune lesem až dolů k řece.“

„Takže tady taky začne opravdická zima.“

„To začne, to si piš. Budeme tu mít kolem plno jelenů a laní a losů.“

O polednách se již listí spalené mrazem neudrželo na stromech a snášelo se do černající trávy. Zvedl se vítr a druhý den ráno zůstaly stromy skoro holé. Poprvé viděl Petr ze dveří srubu až na řeku. Na obloze se objevilo slunce, ale fičel kousavý vítr. Ve stínu mráz nepovolil ani chvilku.

„Až bude ještě trochu větší zima, ulovíme si srnčí,“ prohlásil Omar.

„Myslel jsem, že jste proti tomu, aby se vysoká vybíjela,“ divil se Petr.

„Jsem proti tomu, aby se vybíjela. Ale jinak jsou tady k užítku jako všechno ostatní. Některý rok si tak jednoho srnce střelím, někdy ne. Letos jsme tu dva, tak jeden kus budem právě potřebovat.“

Omar se opět částečně ujal kuchaření, ale snídaně a obědy připravoval Petr. Staroch jej naučil vždycky něco nového, zvláště jak zadělávat na chleba a na pečivo a jak to všechno pak upéct. Naučil jej také, jak se dělají vdolky a několik druhů koláčů. Omar měl pravdu, přesvědčil se Petr, když tvrdil, že zákvas a kynuté těsto bylo páteří celého osídlení amerického Západu.

Dveře srubu nechávali teď již zavřeny a celý den udržovali menší oheň. Petr si vzal na starost štípání dřeva a stále hleděl, aby měl bednu plnou. Mezi vařením a nošením polen a klestí stačil ještě hlídat i letadlo. Několikrát za den vybíhal ven a dychtivě se rozhlížel po obloze, protože slyšel – nebo se aspoň domníval, že slyší – nějaký neobvyklý zvuk. Omar jej pozoroval, ale neříkal ani slovo.

Při březích řeky se usazovalo krajkové lední tříště a malé nehybné tůňky potáhl tenounký příkrov ledu. Uprostřed proudu to však bouřilo s nezmenšenou silou. Omar Petrovi řekl, že tak to zůstane celou zimu. „Je to moc rychlá voda, ta nezamrzne.“

Petr byl skutečně rád, že mu maminka přibalila jedno oblečení navíc. Ale Omar přesto tvrdil, že ta jeho bunda nebude dost teplá, až napadne sníh. A ihned vzal nějakou svou starší a na Petra ji trochu přešil. Chlapce až překvapovalo, jak se staroch dokáže ohánět jehlou a nití. „Víš, tady na té samotě se člověk musí ve všem obejít sám, protože jinak by prostě musel utřít hubu a kušovat,“ zasmál se Omar.

A přišlo ráno, kdy se venku na zemi objevilo na palec čerstvého sněhu a větve staré košaté borovice se pod ním jenom prohýbaly.

„A teď si ulovíme srnce,“ oznámil Omar.

Vystopovali srnčí asi čtvrt míle od srubu. Našli ve sněhu čerstvou stopu a Omar si liboval: „Jeden srneček musí být tady někde nablízku.“ Kráčeli asi deset minut za sebou a sledovali stopu z mlází do mlází.

Pak se Omar náhle zastavil, Petr se rozhlédl a vzápětí srnce uviděl: stál asi padesát yardů od nich a okusoval pupence z keře.

„Tak dvouročák,“ zašeptal Omar. Zvedl pušku, ozvala se pronikavá rána a srneček klesl k zemi.

Omar jej vyvrhl, přední a zadní běhy svázal dohromady a hodil si mrtvé zvíře přes rameno. Petr vzal pušku a již se vraceli ke srubu.

Srnečka stáhli vzadu v kůlně. Bill se přišel také podívat, ale pach krve a čerstvého masa mu zřejmě nesesedl. Zafrkal, sebral se a odběhl do lesa.

Omar odnesl staženého srnce do srubu. Téměř celý zbytek dne jej pak krájeli na stole. Petra překvapovalo, jaký měl teď, když maso

porcovali, úplně jiný pocit, než když srnce stříleli. Když smečka zabili, nebylo mu z toho dvakrát dobře. Teď to byla už jenom potrava. A byl rád, že maso mají.

Velkou část masa Omar nakrájel na dlouhé pruhy na sušení. Pak je osolil a okořenil a upevnil do rámu vypleteného dráty, který pověsil od stropu nad kamna. Zbytek vložil do dvou bílých pytlů od mouky a ty pověsil na dlouhý provaz přes větev staré borovice. „V noci to pěkně zmrzne,“ vysvětloval mu Omar. „Já to maso už vším tak, aby zůstalo ve stínu, i když bude svítit slunce. Od téhle chvíle ve stínu nic nerozmrzne. Takže tohle bude až do jara naše supermraznička.“

„A nemůže se na maso dostat nějaké zvíře?“

„Tak vysoko k němu žádné nevyskočí. A zvíře, co leze po stromech, zase nemá tolik filipa, aby provaz odvážalo anebo jej překousalo a pytel si shodilo dolů. Když teďko dostaneme chuť na srnčí pečení nebo na steak, vezmeme si maso domů, uříznem si kus pilkou a zbytek zase pověsíme.“

V noci uslyšel Petr venku nějaké zvuky. Podíval se oknem ven. V měsíčním světle uviděl, jak kolem stromu obcházejí dva kojoti a hledí nahoru na pytel. Po špičkách zašel do ložnice za Omarem a probudil jej. Pak pozorovali zvířata společně. Za chvíli jeden kojot vyskočil prudce vzhůru, ale chybělo několik stop. Když dopadl, stáhl se kousek zpátky, schoulil se a skákal znovu a znovu.

„To je starý kojot Samotář,“ šeptal mu Omar. „Jedno ucho se mu vždycky plácalo jako hadr. Tak konečně sehnal družku. Asi ucítli maso na čtvrt míle daleko.“

„Nezastřelíte je?“ zeptal se šeptem Petr.

„Vždyť nám nijak nevadí.“ Omar se blaženě usmál a šel si lehnout zpátky do postele.

Hned ráno se Petr honem běžel podívat na maso. Sníh pod stromem byl rozryt jakoby psími stopami, ale zvěřina zůstala netknutá. Když se vrátil, Omar už měl rozdělaný oheň a srubem se rozlévalo příjemné teplo spolu s jemnou vůní, při níž se sbíhaly sliny a která se tu měla vznášet ještě mnoho dní. Byla to vůně sušících se pruhů srnčího masa.

Snídali v družném mlčení, až se Petr zeptal: „Kdy zmizí ten sníh?“

„Ten možná nezmezí už vůbec, anebo když zmizí, zase brzy napadne. Jo, Pěťo, zima vtrhla do kaňonu.“

Petr se těch slov až lekl a náhle si pomyslel, jak dlouho už tady asi je. Pořád sice hlídal, jestli neletí nějaké letadlo, ale nějak přestal vnímat, jak plynou dny. Podíval se do kalendáře v zásuvce a počítal, jak dlouho tu už žije. Právě to bylo dvacátý čtvrtý den. Skoro měsíc! A je zima a na všem leží sněhový příkrov. Petr o tom přemýšlel, když umývali nádobí. Pak si nasadil čepici, oblékl si kabát a vyšel ven ke své hranici dřeva. Síla zvyku jej donutila podívat se do nebe, které teď viselo velice nízko. Sněhová oblaka. Na jeho hranici ležel sníh. Sebral se a celou ji nohou rozkopal. Vzal sekyru a klacky našťípat, aby se vešly do kamen. Všechno pak nanosil dozadu do přístěnku a narovnal mezi ostatní dřevo. V kaňonu musí zůstat s Omarem až do příštího jara, dokud se na řece neobjeví první tryskový člun.

8

Když se teď Petr smířil s představou, že stráví zimu v kaňonu, vycházel s Omarem tak dobře, že se mu po domově a po rodičích nestýskalo. Samozřejmě že kdesi v koutku jeho mysli byli stále přítomni, tvořili jakousi hřejivou představu, ke které se upínal vždycky, když hrozilo nebezpečí, že na něj dolehne samota. Naštěstí toho bylo většinu času tolik k vidění, že na nějakou tíseň z osamění moc času nezbyvalo.

Časté metelice navály sněhu, že jej za chvíli leželo všude až na čtyři palce. Stáda vysoké zvěře a losů se zatím stáhla s hranicí sněhu až dolů. Objevovala se pravidelně a v hojném počtu přímo v sousedství srubu a břehu řeky. Led u říčních krajů zesílil natolik, že Petr mohl vycházet na procházky přímo podél břehů. Ale uprostřed proudu voda hučela dál. Obrovité balvany pokrývala ledová námraza zmrzlé vodní tříště.

Omar pamatoval každý den ráno na Billa něčím, co zbylo na stole, a dával mu vždycky pár žvanců tabáků, než se jelen na zbytek dne přidal k ostatní vysoké. Večer se vracel. Několikrát vysoká zvěř došla za Billem až ke kůlně, ale dovnitř se žádné zvíře neodvážilo.

Maso nad kamny se zatím usušilo, a tak je rozkrájeli na menší kousky, poskládali do prázdných plechovek od kávy a uložili ve spížímě. Kdykoli se Petr pustil na nějaký výlet, vždycky s sebou nosil

pár kousků v kapse.

I v tomhle počasí vycházel Omar večer co večer ven, zůstával stát ve tmě a houkáním volal Šalomouna, aby mu přilepšil něčím do zobáku a aby s ním vždycky opakoval tu svou dlouhou jednostrannou konverzaci. Zima zahнала myši pod zem. A tak Omar sovu krmil malými kousky rozmrazeného srnčího. Omar též připevnil dolů ke dveřím srubu malé šoupátko, jímž se dala zavřít díra, kterou si každý večer chodila pro nakrájené kousky sušeného masa kuna Kuňka. Když Petr uslyšel, že se Kuňka nažrala, vstal a šoupátkem díru zakryl, aby dovnitř netáhlo. „Možná že ti to bude připadat trochu bláznivé,“ připouštěl Omar, když se Petr zmiňoval o tom, kolik dovnitř natáhlo zimy. „Počkej do jara. Třeba se na to pak budeš dívat jinak.“

Často chodili obhlížet srnčí a losí stáda. Petr se už naučil všechny verše, které si Omar pamatoval z „Hor z marcipánu“ a „Tam dole v údolí“. Někdy si jeden nebo druhý vymysleli sami na procházkách nějakou legrační písničku, ale obvykle si jenom pohvizdovali. Na zpěv byla příliš velká zima.

Obloha zůstávala čistá, mrazivě chladná a kovově modrá, většinou téměř bez jediného mráčku. Pokud sami nepromluvili či nedělali hluk, bylo kolem dokonalé ticho.

Petr si neuvědomil žádnou změnu počasí, až jednoho dne pohlédl Omar přivřenýma očima do nebe a oznámil: „Budeme mít bouřku. Mění se obloha.“

Změna probíhala tak neznatelně a pomalu, že si jí Petr vůbec nepovšiml. Ocelově hluboká modř úplně zmizela. Vystřídala ji těžká šed'.

Omar si oblak zkoumavě prohlížel a pak se zeptal: „Už jsi někdy zažil vánici, Pét'o?“ A když Petr zavrtěl hlavou, řekl Omar: „Tak ji brzy zažiješ.“

„Doma sice někdy míváme trošku sněhu,“ řekl Petr, „často vydrží i několik dní, ale pořádnou sněhovou vánici jsem nikdy neviděl.“

„Dnes večer nesmíme zapomenout, abychom měli bednu na dřevo pěkně plnou. Oheň nenecháme vyhasnout.“

Petra v noci probudily nárazy větru o stěnu srubu. Omar byl vzhůru a přikládal do kamen. Měl odkrytý kulatý příklop v kamnech a Petr rozespale pozoroval, jak odlesk plamenů tančí po Omarových

kostnatých ramenou a hrudi a po dlouhých rukou.

S jitem se jejich svět uzavřel do jediné místnosti srubu. Okna úplně zamrzla. Petr přidržel na tabulce dlaň, až mu pod ní roztál průzor, ale na řeku pro metelici neviděl. Z větví staré borovice vítr smetl všechn snůh. Zato ho byly naváty závěje dole u kmenů stromů, u balvanů a vůbec u každé přirozené překážky. Pytle se zmrzlým srncím se divoce houपालy ve větru.

„Jak dlouho to bude trvat?“ zeptal se Petr.

„U takové vánice člověk nikdy neví. Pamatuju se, že některé trvaly celý týden. Ale taky jsem zažil, že se vybláznily za jeden dva dny. Tohle je letos první, tak možná nebude trvat dlouho.“

Omar se nemýlil. Vánice se vybouřila a ustala. Druhý den bylo mrazivo a jasno. Omar předpovídal, že přesně tohle je obrázek zimy, jaká je čeká, a do toho že jim jen občas zaburácí a zaskučí nějaká ta vichřice.

Chodili téměř každý den ven a vždy si stanovili nějaký cíl a vždy si našli nějakou práci, aby se prostě neustále nějak zaměstnávali. Omar honil Petra, aby si pořádně mazal boty. Naučil ho takový „fígl“ s dvěma páry podkolenek. Jedině tak si totiž udržel nohy v suchu. Druhý pár se hezky shrnul přes svršky a tak dovnitř nemohl napadat snůh.

Vždycky těsně předtím než uléhal Omar do postele, odškrtával v kalendáři každý uplynulý den. Petr si všiml, že je to jakýsi závěrečný a téměř posvátný obřad. Pečlivě se však střehl, aby nezačal příliš bedlivě sledovat pomalu se vlekoucí dny. Omar se o tom zmínil a Petr mu vysvětloval: „Když dni počítám, tak se strašně začínají táhnout a já na to pak hrozně myslím. Když je nesleduju, tolik o tom nepřemýšlím a čas jako by mi utíkal rychleji.“

Omar se usmál: „Hm, ‚Když se do hrnce díváš...‘, vid?“

„To neznám.“

„Je to jen takové staré pořekadlo: ‚Když se do hrnce díváš, tak se ti voda vařit nezačne.‘ Samozřejmě že se vařit musí, ale když ji pozoruješ, zdá se ti, jako by to trvalo dvakrát tak dlouho.“

„No, přesně tak,“ souhlasil Petr.

Uprostřed noci náhle Petra ze spánku probudila hřímající salva výstřelů, až se leknutím vymrštil. Ve srubu se svítilo a dveře byly dokořán. Ale co bylo nejpodivnější, Omar stál přede dveřmi ve sněhu,

jenom v kalhotách, botách a ve svém tlustém triku, a střílel z pušky do noci.

Petr se vyhrabal ze spacího pytle, utíkal ke dveřím a křičel, jako by ho na nože bral: „Co je, Omare? Co se děje?“

Omar se zazubil a zamával puškou. „Šťastný nový rok!“ zahřímal z plných plic. „Šťastný nový rok, Pét'o!“

„Cože?“ protíral si Petr oči.

„Mrkni se na kalendář, Pét'o. Jenom se podívej.“

Petr se rozběhl k zásuvce a vyndal kalendář. Poslední odškrtnutý den byl 31. prosinec.

„Pojď honem, musíš to taky oslavit!“ křičel na něho Omar. „Jsou tam ještě dvě rány.“

Petr vyběhl tak, jak byl, ve spodním prádle a bosý, ven do sněhu, popadl pušku a vypálil obě rány ke hvězdám. „Šťastný a veselý, Omare,“ vykřikl. „Šťastný nový rok!“

„A teď fofrem zpátky dovnitř, aby tenhle šťastný Nový rok neskončil funusem,“ prohlásil Omar, třesa se zimou.

„Jú, co se stalo s vánoce?“ zeptal se Petr a soukal se do kalhot, natahoval si košili a obouval si boty. „Co vánoce, Omare?“

„Pokud se pamatuju, projel Ježíšek se saněmi kolem takovým kvaltem, že se nestačil ani zastavit.“ Omar postavil pušku do kouta a vysvětloval Petrovi: „Říkal jsem si, když to nezpozoruješ, že je nechám projít, jako by se nechumelilo. Vánoce daleko od domova mohou být někdy pěkně krušná chvílka. Silvestr a Nový rok, to je jiná kapitola. Člověk má takový pocit, že už jde všechno jako z hráze do rybníka. Starý rok je v tahu a nový právě začíná. Takže bychom to měli oslavit!“

Rozdělili znovu pořádný oheň. Omar si uvařil kávu a Petrovi čokoládu. Otevřeli krabici čajového pečiva, co sem dopravil minulé jaro po řece tryskový člun, a seděli u stolu a povídali.

„Věřil bys, že tohle je první Nový rok, co tu oslavuju?“ prohlásil Omar.

„První za těch padesát let?“ zeptal se Petr s překvapením.

„No, už je to tak, člověk si žádnou oslavu sám se sebou dělat nemůže. A nebyť tebe, neoslavoval jsem ani tenhle Nový rok.“

„Tak to jsem rád, že jsem tady,“ řekl Petr a mínil to do slova a do písmene.

„Já taky. Co bys teď dělal, Pét'o, kdybys byl doma?“

Petr se opřel na stole o lokty, zamyslíl se a usmál se: „Asi bychom doma měli menší společnost a oslavovali bychom s přáteli. Maminka s tatínkem si na nějaké chození po nočních podnicích nepotrpí. Seděli bychom a hráli nějaké dost hloupé hry a čekali na půlnoc, pak bychom asi všichni vyšli na verandu a dívali se dolů na město a pozorovali ty milióny světél a poslouchali vyzvánění zvonů a troubení sirén a tak vůbec.“

„Co já se pamatuju na svou poslední oslavu, tak to byl takový večírek s cukrovou tombolou v maličké dřevěné školičce.“

„Co je to cukrová tombola?“

„To ženské napečou krabice fajnového cukroví a sladkostí a to se dává jako výhra do tomboly. Když nějakou takovou krabici vyhraješ, musíš ji sníst se ženskou, co ji pekla. Pamatuju se, že tenkrát někdo zapálil rachejtle navázané na šňůře aspoň šest stop dlouhé. A těsně za městem postavil nějaký blázen na pařez bedýnku s dynamitem a prskl do ní ránu z pušky. Na čtvrt míle v okolí to v každém domě rozmlátilo okna.“

Vyprávěli si a popíjeli kávu a čokoládu a snědli celou krabici čajového pečiva. Pak Omar zívá a prohlásil: „Ani nebudem vědět a bude ráno.“ Přiložil do kamen a zavřel dvířka, aby oheň hořel pomaleji.

Petr si znovu vlezl do spacího pytle, a když se Omar chystal sfouknout světlo, podíval se ještě na něho a řekl: „Vsaďím se, že tohle byla ta nejpodivnější oslava Nového roku na sto mil kolem.“

„To určitě,“ přikývl Omar.

„A ta nejpěknější,“ usmíval se Petr.

Omar přitakával: „Ono to nechce na pěknou oslavu moc lidí, spíš jenom aby to byli ti praví. Dobrou.“ Sfoukl světlo a zmizel ve svém kamrlíku.

Petr se zachrul hluboko do spacího pytle. Srubem se rozhostilo ticho.

Novému roku byly právě dvě hodiny.

Tu pravou zuřivou vánici zažili v půli ledna.

Srnčí a losí stáda zmizela. Omar říkal, že se zvěř schovala před bouří do hustého podrostu anebo si našla úkryt po různých dolících a proláklínách.

Petr se odvážil ven jenom pro dřevo. Prudký vítr jako by z něho za těch pár minut vyrazil všechno teplo. Vracel se promrzlý na kost.

Omar pořád krmil Billa a Šalomouna, kteří teď zůstávali v kůlně. Přinesl do srubu jeden pytel se zmrzlým srnčím a uřízl z něho tři pořádné kusy. „Nemá smysl, abychom každý den chodili do té činěnice pro kousek,“ vysvětloval. „Tohle nám vystačí na tři na čtyři dny. Možná že se za tu dobu vánice vyblázní.“

Sníh vířil nad zemí. Vítr hvízdal ve všech koutech a skulinách srubu. Ale uvnitř sálala kamna a šířila příjemné teplo a klid.

Pozorovat vánici začínalo unavovat a Petr bloumal bez cíle po místnosti.

Lampa svítila i uprostřed dne. Omar seděl za stolem a pečlivě vyspravovával roztrhanou košili. Aniž odtrhl oči od práce, prohlásil: „Jo, tohle je na celém tom osamělém životě tady to nejsvízelnější, když člověka takováhle vánice skřípne jako ve vězení. Člověku se musí podařit překlenout především tohle, a pak je všechno v pořádku. Spousta lidí zjistí, že to nesvede. Jsou takoví, kteří se z toho načas pomátli na rozum. Říká se tomu tady srubová horečka. Jo, tuhle zimu je mi hej, když tady mám tebe a vůbec. Jo, to je teda fakt.“

„A jak jste to dělal dřív?“

Omar ukousl nit a prohlížel si zalátanou kapsu. „Tajemství je v tom, že se člověk musí pořád něčím zabývat. Jaro, léto ani podzim, to není žádný problém, člověk může být pořád venku a najde si na sta zajímavých věcí, takže má pořád o čem přemýšlet a co dělat. Zima, to je jiná. Vždycky si vymyslím, že budu vařit něco jiného, dám se do spravování košil anebo čtu támhle tu hromadu novin a starých časopisů. Stane se, že si některý článek nebo nějakou povídku přečtu i čtyřikrát nebo pětkrát. Ani přesně nevím, ale vždyť jsem si taky při prvním nebo při druhém čtení nemusel spousty věcí všimnout,“ rozkládal. „Jak tak koukám, ty nešiješ a nemáš skutečně nic jiného na práci.“

Snad by ses měl vrhnout na tu hromadu časopisů. Já jsem dolátal košili a teď budu dělat z téhle jelenice pytlík na zlatý prach.“ Vytáhl jelenici a začal ji stříhat a sešívat.

Petr si četl. Vítr skučel. Na okenní římse se kupilo stále víc sněhu. Námraza na oknech byla již na čtvrt palce tlustá. Brzy se stmívalo. Petr doplnil dřevo do bedny.

Omar došil pytlík a sesypal do něho zlatý prach.

Pak večeřeli. Omar zašel do kůlny s několika zbylými vdolky. Šalomounovi zanesl zvláštní porci nakrájených kousků srněho.

„Dnes večer snad nenecháte to šoupátko dole u dveří pro Kuňku otevřené, co?“ zeptal se Petr.

„Samozřejmě že nechám. Trvalo mi to měsíce, než jsem ji naučil, aby sem takhle chodila.“

„Ale vždyť dovnitř natáhne strašná zima.“

„Ani moc ne. Ta díra není zase tak veliká a vítr se opírá do druhého konce srubu. A koukej, Kuňka, to je jako nějaká sousedka, co k člověku denně zaskočí na hrnek kafe. Zpestří to jednotvárnost. Kdybychom jí nechali zavřeno, možná že by se už víckrát nevrátila.“

Petr již nic nenamítal. Ale jen si v duchu říkal, že pozapomněl, jaký je Omar tak trochu podivín.

Spát šli brzy. Omar už neshraboval oheň na hromadu, aby jen tak dohasínal, ale naopak na něj naložil dřevo a přitom uzavřel tah. Petr ležel, naslouchal smutnému kvílení větru a myslel na to, jak asi táhne studený vzduch tou dírou dole u dveří. Pak konečně uslyšel chrastění plechového talířku.

Otočil hlavu a v odlesku z kamen zahlédl siluetu kuny. Kuna se za pár minut nakrmila a zmizela. Petr vstal a šoupátko zatáhl.

Následující den byl přesným opakováním prvního. Petrovi připadalo, že celý den jenom buď nosí dřevo, anebo je cpe do kamen. Omar mu oznámil, že Bill se ze svého pelíšku ani nehnul a Šalomoun z trámu taky ne. „To jsou chytráci. Dávají si dvacet, když se nedá nic jiného dělat. Myslím, že to udělám taky.“ Překulil se na postel a prospal celé odpoledne. Petr se vrátil k starým časopisům.

I třetí den byl stejný. Vítr fičel, jako by už neměl nikdy přestat. Sníh vířil, jako by se tu takhle metelil už od nepaměti a jako by se tu měl točit věčně. Omar se zase chystal natáhnout na postel, ale bručel si

přítom: „Jo, je to hřích, když jeden takhle vyspává, to je teda fakt.“ Petr nosil dřevo, udržoval oheň a listoval v časopisech a novinách.

V noci Petr neslyšel, že by byl Omar přikládal do kamen. A když se probudil, něco se změnilo. Přestal fičet vítr. Vyhrabal se ze spacího pytle, šel ke dveřím a otevřel je. Nikde se nic neozvalo ani nepohnulo. Jediná sněhová vločka se nesnášela z oblohy. Bylo vidět až k řece. Stromy stály holé a nepohnuté. Z větví sfoukal vítr všechn snůh. Pytle se srnčím visely nehybně na borové větvi. Kousek opodál viděl Petr stádo losích krav s býkem, jak všichni pilně hrabou v sněhové příkryvce na stopu vysoké, jen aby se dostali k trsům trávy. Byl to tichý, bílý, chladný, překrásný svět.

Petr zabouchl dveře a rozběhl se k Omarovi do světničky. „Už je po vánici!“ křičel. „Omare, vánice už přestala!“

Omar se posadil, mocně zívá a poškrábal se na hlavě. „Hulákáš, člověče, že by to vzbudilo mrtvolu,“ bručel.

„Už je po tom. Vánice přestala.“

„Vím to už od dvou hodin, když jsem přikládal do kamen.“

„Proč jste mě nevbudil?“

„Moc pěkně sis vyspával. Věděl jsem, že takovýhle klid bude už i ráno.“

Oslavili to plackami s javorovým sirupem a každý dostal dva plátky šunky z malé konzervy, kterou při této zvláštní příležitosti Omar otevřel.

Po snídani Omar navrhl: „Co říkáš, kdybychom si vyrazili a trošku protáhli kostru. Obhlídne, jak to všechno po té vánici vypadá.“

„Co všechno?“ zeptal se Petr.

„No zvěř přece,“ odpověděl Omar. „Farmáři na rančích mají dobytek, ovce, koně a kdovíco ještě a o to se musejí starat. Já mám jeleny, srny a losy.“

Petr na sebe navlékl kdejaký kousek oblečení, co měl, protože Omar ho varoval: „Tohle je nejnebezpečnější čas. Je taková stojatá lezavá zima a ta se do člověka dá, že začne mrznout, ani si to neuvědomí.“

Bylo skoro na stopu sněhu, ale šlo se jim snadno, protože měli pod nohama lehký suchý prašan. Bill vyběhl z kůlny a přiklusal k Omarovi. Omar vytáhl z kapsy paklík tabáku, ukroutil mu kus a podal. Pak Billa popleskal po zadku a řekl mu: „Tak a teď už koukej zmizet. Běž si najít

něco k žrádлу sám jako ostatní jeleni.“ Bill za nimi popošel ještě pár kroků. Když pak cítil, že už není žádná naděje na další tabáček, zabočil a odklusal do lesa.

Omar začal pohvizdovat „Hory z marcipánu“. V zimním tichu se zvuky rozléhaly daleko široko.

Na první losí stádo narazili téměř ihned. Zvířata přestala hrbat kopyty ve sněhu a bedlivě je sledovala. Houfy jelenů a losů byly v této nižší poloze roztroušeny tak hustě, že to vypadalo, jako by se tu pásla stáda dobytka. Losí krávy postávaly v malých skupinkách většinou pospolu, býci se drželi zvlášť. Jeleni a srny se vyskytovali jednotlivě, v párech a někdy v malých smíšených skupinkách.

Omar se pohyboval s pomalou rozvážností. Nikdy nezamířil k zvířeti nebo k zvířecímu houfu přímo. Vždy jako by uhnul, což působilo dojmem, že odchází pryč, ale ve skutečnosti se přibližoval. Když se dostali příliš blízko, zvířata se pomalu posunula od nich dál a nikdy jim nedovolila blíž než na jistou vzdálenost, kterou jako by měla sama přesně určenu.

Petr s Omarem ušli obrovský kus cesty lesem a zpátky k řece. Led už sahal dobrých dvacet třicet stop do říčního koryta. U břehu byl natolik tlustý, že je oba unesl. Došli k skalnímu výčnělku, za který sledoval Petr Billa po zřícení letadla. Zastavili se a Omar prohlásil: „Můžeme jít zpátky. Dál nemá smysl chodit.“

Už se obraceli na zpáteční cestu, když spatřili uprostřed proudu laň, která plavala kolem skalního výčnělku, hlavu sotva držíc nad vodou. Zoufale se probíjela napříč proudem a snažila se dostat na led. Frkala rozevřeným chřípím a z rozšířených očí jí hleděl strach. Pokoušela se vyhoupnout vzhůru na led. Tenké okraje se však lámaly a proud ji strhával zpátky. Zkoušela to znovu, téměř přímo před nimi. Útlé přední běhy položila na led a zůstala na něm viset.

Omar prohlásil: „Je úplně vyčerpaná. To nedokáže.“ Podal Petrovi pušku a dal se napříč po ledu. Chybělo už jen asi deset stop, když led pod ním začal prskat. Omar ihned přilehl, aby rovnoměrně rozdělil váhu. Pomalu se smýkal a plazil k lani. Zůstala tam viset, jako by věděla, že se utopí, jestli sklouzne zpátky do řeky.

Omar postupoval vpřed opatrně, kousek po kousku. Konečně natáhl svou velkou tlapu, popadl laň za volnou kůži za krkem a vytáhl ji,

kopající z posledních sil běhy, nahoru na led. Trochu se nejdřív bránila, ale pak zůstala tiše ležet.

Petr opřel pušku o balvan a šel Omarovi naproti tak daleko, jak se jen odvažoval. Omar se plazil zpátky a strkal laň po ledě před sebou. Petr ji vynesl na břeh a složil na zem. Bezvládně klesla a jenom se třásla zimou.

Omar se nad ní sklonil a ohledal ji. „Běhy zlámané nemá,“ oznamoval. „Ještě by kus byla uplavala a v proudu by se ještě chvíli určitě udržela.“

„A proč vůbec v té ledové vodě asi plavala?“

„Třeba prchala před nějakým škůdcem. Anebo jen tak zašla na led a ten se pod ní prolomil. Těžko říct. Jenže v tomhle stavu tady v té zimě pojde. Musíme ji donést do srubu, osušit a zahřát.“ Svlékl těžkou bundu, ovinul ji kolem třesoucí se laně a vzal ji do náruče.

Byla mladinká a nijak zvlášť těžká. Omar ji nesl asi sto yardů, ale pak ji musel položit a odpočívat. Stál tam a mohutně oddychoval, s rukou přitisknutou k prsům: „Tak koukám, že už nejsem mladíček.“ Zavrtěl hlavou.

Petr mu podal pušku. „Já ji kus ponesu. Sundejte z ní tu bundu, zabalíme ji do mé.“

„Nést ji kus můžeš,“ souhlasil Omar, „ale ta tvoje bunda bude moc malá. Musíme na ní nechat mou.“

Když ji Petr zvedal, vůbec se nebránila, ani během nekopla. Tím hlubokým sněhem ji ale stačil nést asi jen padesát yardů a musel ji položit.

Omar mu podával pušku. „Teď zase já.“

A tak se střídali až ke srubu. Šlo jim to pomalu. Petr ani nevěděl, jak dlouho, jen cítil značnou únavu. Viděl, že je Omar krajně vyčerpaný a zmrzlý na kost. Rty měl zmodralé zimou.

Složili laň na podlahu před kamny. Omar se posadil. Třásl se zimou stejně jako laň a stále si rukou třel prsa. Kolem úst mu naskočila sinavě bílá obroučka. Vrtěl hlavou a drmolil si sám pro sebe: „Víc už nemůžu. Víc bych už asi nevydržel.“

Petr rozhrábl oheň, naložil do kamen dřevo a otevřel tah, aby se ve srubu rychle zahřálo. Svlékl z Omara košili a přehodil přes něho deku. Pak vzal ze spíže několik pytlů a začal třít a sušit laň. Omar se schoulil do židle a pozoroval jej. Po několika minutách si k Petrovi přiklekl, aby mu pomohl.

Laň ležela stále bezvládně, tak vyčerpaná, že ani hlavu nezvedla. Otírali ji, sušili a obraceli, Omar Petrovi ukazoval, jak jí má masírovat svaly. Tak pracovali asi hodinu. Po místnosti se zatím začínalo rozlévat sálavé teplo. Laň se přestala třást, ale nepohnula se.

Nakonec se Omar posadil a zkoumavě si ji prohlížel. „Potřebuje něco, co by ji kapku rozhejvalo. Jinak o ni přijdem.“ Zašel do spíže a vrátil se s lahví. „Je tam jenom pár hltů, ale stačí,“ oznamoval. „Ty jí

podržíš hlavu, Pét'o.“

Omar nalil z láhve polévkovou lžící alkoholu. Petr lani držel hlavu. Omar jí otevřel tlamu a nalil jí alkohol do ní. Pak jí tlamu zavřel a podržel, dokud nepolkla. Dal jí tak ještě dvě polévkové lžice a láhev byla prázdná.

Seděli a čekali. Laň ležela, ani se nepohnula. Byl čas k obědu.

Ze zbytků šunky z konzervy, co zbyla od snídaně, udělal Petr několik obložených chlebů, Omarovi uvařil kávu a sobě čokoládu. Jedli a pozorovali laň.

„Připadá mi, jako by byla trošku veselejší, nezdá se vám?“ zeptal se Petr.

„Hm, možná.“ Omar jedl jenom velice málo. A stále si třel prsa.

„Není vám dobře?“ zeptal se Petr.

„Dost jsem se s ní pronesl a taky to plazení po ledu, nějak mi to neudělalo dobře na prsa. Myslím, že udělám nejlíp, když si na chvíli půjdu lehnout. Kdyby se začla hýbat, tak zavolej.“ Zvedl se a odešel do ložnice.

Petr umyl nádobí, přiložil znovu do kamen, posadil se a pozoroval laň. Srst už měla pěkně suchou a zdálo se, že odpočívá. Ty velké lesklé oči měla otevřeny a jako by ho jimi sledovala. Ale nepohnula se.

Nakonec se Petr zvedl, našel si mezi již značně opotřebovanými časopisy jeden s povídkou, kterou si už předtím četl, a znovu se do ní pustil. Byl asi v půli, když laň zvedla hlavu a pomalu pod sebe sunula nejdřív jeden přední běh a potom druhý.

Petr běžel do ložnice a oznamoval: „Omare, laň už chce asi vstávat.“

Omar se přibelhal do kuchyně. „Máš pravdu. Ale rozhodně se nám nesmí postavit tady. Vyděsila by se a začla tady pobíhat a zmajstrovala by to všechno k nepoznání. Otevři dveře, pak ji popadneš a zaneš ven. Už je na tom dost dobře, abychom ji pustili.“

Petr otevřel dveře. Když se vrátil, vzpínala se laň dosti vratce na běhy.

„Hezky jdi za ní a vystrč ji ze dveří,“ radil Omar. „Rychle! Než nabude rovnováhu.“

Petr laň otočil. Popadl ji oběma rukama za zadek a tlačil ji před sebou, klouzající a klopýtající, po podlaze a ze dveří ven. Chvíli tam zůstala stát s komicky roztaženými běhy, celá nejistá. Pak pomalu

odcházela po sněhu pryč. Po takových dvaceti krocích se dala do klusu. A to už ji Petr jen zahlédl, jak upaluje mezi stromy. Zavřel dveře.

„To je tedy za dnešek náš dobrý skutek,“ prohlásil Omar a vrátil se do ložnice.

10

Když se Petr probudil, byla místnost prochládlá. Oheň vyhasl. Omar v noci nepřiložil. Petr zatopil znovu a nahlédl dveřmi na Omara. Omar ležel na zádech a hleděl do stropu.

Kožnaté tváře měl rozpálené a hlas zastřený. Působil velice unaveným dojmem: „Já prostě neměl tu sílu vstát a přiložit, jo, už se to stalo a odestát se nedá.“

„Rozdělal jsem oheň znovu. Za chvíli tam bude teplo. Myslíte, že pak vstanete?“

„Ještě o tom popřemejšlím.“ Omar pod pokrývkou protáhl dlouhé nohy. „Takhle poničeně jsem se ještě v životě necejtil.“

„A bolí vás přímo v některém místě?“

„Vždycky když zakašlu, tak mám tady na prsou pocit, jako by mi tam někdo vrážel rozžhavené železo. Ale myslím, že ze všeho mě nejvíc zmohla celková únava. Jo, je to asi prostě únava.“

„Neměl jste si sundávat tu bundu a balit do ní laň. Byl mráz a rozrazila vás zima. Měl jste mě ji nechat nést víc, i když by to bylo trvalo delší dobu.“

„Jo, to mi nejspíš taky dodalo,“ přitakával Omar. „A možná ještě, jak jsem se plazil po tom ledu. Jenže ze všeho nejvíc asi dělá těch mých přes sedmdesát.“

„Hned nachystám snídani,“ řekl Petr. „Měl byste na něco zvlášť chut?“

Omar zavrtěl hlavou. „Nejspíš tak na hrnek kafe. A na polici ve spíži je pár plechovek rajské šťávy. Sklenička by mi možná udělala docela dobře.“

Když se nakonec Omar přece jen přibelhal k snídani, vypil hrneček kávy, rajské šťávy se sotva dotkl a už se vracel do postele. „Třeba na ni budu mít večer větší chuť. Mohl bys nám zatím každému uříznout

plátek srnčího a nechat to rozmrznout. A ufikni k tomu taky kousek pro Šalomouna.“

Petr přinesl pytel s masem, uřízl každému plátek a kus pro sovu. Maso pak položil nahoru na kamna, aby rozmrzlo. Zbytek dopoledne Petr kutil po srubu.

Bill vyšel z kůlny a zastavil se před srubem, jako by čekal, až se objeví Omar. Nakonec zmizel v lese.

Petr nahlédl do ložnice, ale Omar zřejmě spal. V poledne byl vzhůru a Petr se ho zeptal, jestli by chtěl něco jíst.

„Ne, hlad nemám vůbec, Pét'ó. Hlad vůbec ne. Ale hrozně rád bych se napil studené vody, to bych se napil.“

Petr mu ji přinesl a sáhl mu na čelo. Žhnulo horkostí. „Máte horečku. Neměl byste někde nějaké léky?“

Omar zavrtěl hlavou. „Sotva. Už léta jsem nic nebral. Mohl by ses ale podívat po poličkách ve spíži.“

Petr našel prázdnou lahvičku od aspirinu a ještě jednu, v které zřejmě kdysi byla nějaká tekutina, ale dávno vyschla. Oznámil to Omarovi a zeptal se: „A brašnu první pomoci máte? Tady na takové samotě byste přece něco takového měl mít.“

„Je v horní zásuvce prádelníku, ale jsou v ní jenom obvazy a náplasti a pár dlah. Všecko, co člověk potřebuje, když se řízne nebo si zláme kosti. Léky tam nejsou. Už léta nic takového neznám. Nikdy jsem neležel a všechno, co tu bylo, se zkazilo.“ Slabě se poušmál. „Budeš za mě teď muset zaskočit s vařením a tak vůbec, než se zase postavím na nohy.“

„Samozřejmě.“

„Stává se z tebe docela prima kuchař, a to je fakt,“ řekl ještě zesláblým hlasem a hned zase usnul.

Ten večer připravil Petr sám srnčí plátky, tak jak ho to učil Omar. Každý rychle opekl po obou stranách, dosti zprudka, aby nevytekla šťáva. Udělal je právě tak napůl, ani moc syrové, ani přepražené, přesně, jak je měl Omar rád. Upekl k nim vdolky a udělal omáčku na zalití a otevřel plechovku oblíbených Omarových broskví.

Omar přišel do kuchyně, zabalený do deky. Posadil se za stůl a liboval si: „To vypadá náramně, Pét'ó. Náramně!“ Snědl však jen několik soust masa a půl vdolku a talíř odsunul. „Zbytek dej večer

Kuňce.“

Omar si přitáhl židli ke kamnům a posadil se s vyhrbenými zády a nasával teplo. Přes všechny ten odpočinek, co měl, vypadal stále unaveně. Kostnatá ramena svěšená a šedé oči jako vyhaslé. Pleť, obvykle snědou, měl pod neoholeným strništěm vousů bledavě popelavou. Poprvé připadala Petrovi ta jeho mohutná kostra jaksi křehká.

Při tom pohledu se jej zmocnily obavy a rychle se zeptal: „Nemůžu pro vás něco udělat? Něčím vám posloužit?“

Omar zavrtěl hlavou: „Ne, vůbec ničím, Pét'o.“ Po několika minutách se pohnul a zeptal se: „Už nakrmil Šalomouna?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Petr, „nedovedu ho zavolat z kůlny, jako to dokážete vy.“

Omar ihned neodpověděl. Nakonec ale řekl: „Já prostě ještě nejsem natolik v pořádku, abych se oblékl a večer se postavil ven do té zimy.“

Petr sklidil ze stolu a právě domyl nádobí, když uslyšel z borovice duté hú-ú-hú. Šalomouna zřejmě omrzelo čekat, tak volal Omara sám.

Omar otočil hlavu a podíval se ke dveřím. Slabě se pousmál.

Petr vklouzl do bundy a narazil si čepici. „Já ho nakrmím.“ Našel si koženou rukavici, vzal syrové maso pro sovu a vyšel ven.

Zamířil k místu, kde obvykle Omar stával, nasadil si rukavici a v natažené ruce držel kus masa. Nesnažil se napodobovat Šalomounovo volání, protože věděl, že by to stejně nesvedl. Natáhl ruku a zíral nahoru na temné neforemné obrysy sovy. Svítil jasný měsíc, takže Šalomouna před sebou viděl docela zřetelně. Sova shlížela dolů na něho. Petr hádal, že nejspíš čeká na Omarovo tlumené houkání. Paže ho začínala bolet. Už už chtěl maso hodit na zem do sněhu, když vtom se Šalomoun odlepil od větve. Velice nízko nad Petrem jednou zakroužil a pak se vrátil k Petrovi zpátky. Na okamžik jako by zaváhal u špiček Petrových prstů a už byl pryč, ale kus masa také. Pak neslyšně odplachtíl zpátky na větev.

Petr nastavil druhý kus. Musel opět dlouho čekat, až ho paže začínala bolet, a teprve pak se Šalomoun odlepil jako přízrak od větve a maso si sebral.

Petr se vrátil do srubu. Omar se po něm podíval. „Vzal si to?“

„Vzal.“

„Díky, Pét'o,“ zvedl se Omar namáhavě. „Myslím, že půjdu zpátky do postele. Zdá se mi, že si budu muset nejdřív pořádně odpočinout.“

Omar na snídani nevstal a Petr mu ji zanesl do ložnice. Vypil trochu kávy a ostatní mávnutím ruky odmítl: „Prostě nemám chuť k jídlu, Pét'o.“

Počasí se změnilo. Vyšlo zimomřivě slunce a teplota trochu stoupla. Během těch několika hodin denního světla začal sníh na slunci tát. V noci zmrzl. A tak střídavě po několik následujících dní tál a znovu umrzal.

Omarovi stále nechtělo být lépe. Nevstával z postele. Petr několikrát viděl, že plive krev. Vypadal jaksi křehčí než jindy. Petrovi to působilo starosti a pak se ho zmocnil strach. Připravoval mu všechna možná jídla, která znal, aby nějak v Omarovi vzbudil chuť k jídlu, ale marně.

„Vždycky se mi zdá, že bych něco snědl,“ říkal mu staroch sípavým hlasem, „a potom nějak nemůžu. Nedělej si s tím těžkou hlavu.“

„To je hrozná škoda, že pro vás nemám žádnou medicínu. Kdybych tak aspoň něco mohl udělat.“

„Ale vždyť toho děláš až dost.“ Stiskl Petrovi ruku. „Je mi tě líto, že nemůžeš být doma, ale jsem skutečně hrozně rád, že jsi tady. Není to žádná legrace, být nemocný a být přitom úplně sám, a to je fakt. Už mi to leželo v hlavě kolik posledních let.“

Petr stisk těch kostnatých prstů opětoval. Cítil, jak se mu přitom svírá hrdlo a jak ho náhle pálí v očích. „Já jsem taky rád, že jsem tady, Omare.“

Omar si chtěl povídat, ale Petr mu radil, aby byl radši zticha a šetřil si síly. Omar zavrtěl hlavou: „To mi nemůže nijak vadit, však já se už znám.“ Oči mu žhnuly. Dech byl hlasitý a naplňoval místnost těžkým namáhavým zvukem. Petr si nebyl tak docela jist, jestli je Omar úplně soudný. Říkal některé věci, které téměř nedávaly smysl.

„Už jsem ti to říkal jednou. Tajemství, jak se tady dá žít úplně o samotě, je v tom, že člověk musí mít pořád něco na práci. Vůbec nezáleží, jestli je to, co děláš, důležité nebo ne. Musíš si v tom tu důležitost sám najít. A možná když se budeš skutečně snažit, tak v tom tu důležitost najdeš.“ Na chvíli se odmlčel. Petr čekal, protože nevěděl, co by řekl. Omar střídavě na příkrývce zaklesával prsty do sebe a zase je rozpojoval. „Jídla je tady habaděj. Ale člověk musí být opatrný.“

Nesmí jím plýtvat. A ze všeho nejdůležitější je kalendář. Je to jediný způsob, jak můžeš sledovat čas. Každý den večer musí člověk jako úplně tu nejposlednější věc odškrnout den. Na jaře sleduju, jak začíná stoupat řeka. V květnu nebo v červnu, záleží na tom, jak rychle taje sněhová přikrývka. Když voda zalije ty největší balvany, přijdou tryskové čluny. Přímo tady se taky zastaví.“

„A to už budeme oba moct jít ven,“ dodával Petr konejšivě.

Omar se na něho dlouze zadíval. Pak zašeptal: „Hm, to budem. Fakt. Oba budem moct ven.“

A v několika následujících minutách již zase jako kdyby spal.

Petr nad ním stál a poslouchal jeho těžké oddychování a přemýšlel o starochovi. Pak po špičkách odešel z místnosti.

Večer opět zanesl Petr jídlo Omarovi do ložnice, Omar se na něho chvíli díval, a přestože se Petr snažil, aby večere vypadala co nejlákavěji, zavrtěl staroch hlavou. „Musíte jíst,“ nutil ho Petr. „Musíte nějak zase nabýt síly. Zhubl jste, Omare. Musíte se snažit.“

„Později, možná později, Pét'ó.“ Omar přejížděl rukama po přikrývce. „Já jsem ti přemejšlel, Pét'ó. To bys nevěřil, co toho je člověk s to napřemejšlet, když se nemůže postavit na nohy.“

„O čem jste přemýšlel, Omare?“

Omar natáhl nohy. „Tak nejvíc o tobě a o sobě a o tom, jak jsi sem přišel. Víš, Pét'ó, pro mě to byla náramná věc. Teda jako mít společnost, když už ji člověk padesát let neměl. Někam to jídlo polož, Pét'ó. Nesed' tam a nedrž to pořád.“

Petr zanesl jídlo do trouby a vrátil se do ložnice. Omar hleděl zamyšleně do stropu. „Nechtěl byste se napít?“ zeptal se Petr.

Omar zavrtěl hlavou. Hlasitě vzdychl a řekl: „Jednou ses mě ptal na ten hrob tam venku a já tě odbyl. Neměl jsem to dělat.“

„To byla jenom zvědavost,“ omlouval se Petr. „Nic mi po tom přečtení. Neměl jsem se ptát.“ Najednou to ani nechtěl vědět.

Omar pokračoval, jako by ho byl neslyšel. „Máš na to plné právo, Pét'ó. Když jsi tady se mnou a vůbec když o mě teď tak pečuješ. Lepšího kamaráda by si sem člověk nemohl přát, a to je teda fakt. Chci, abys věděl, jak to bylo.“

Petr se posadil na okraj židle. Skoro jako by přímo viděl, že se Omar v duchu vrací o tolik let zpátky do minulosti. Nakonec staroch začal:

„Je to už hrozně dávno, padesát let. Pamatuju se na to, jako by to bylo včera – a taky si to budu pamatovat věčně.“ Byl klidný, ale dýchal ztěžka.

„Takový mladíček jsem byl, dvacet čtyři, ne, dvacet pět let mi bylo. Dělal jsem průvodce a vodil jsem skupinky turistů sem do té divočiny lovit a rybařit. Dělal jsem to zrovna asi tak rok, když si mě najala jedna taková skupina šesti chlapů na lov losů. Byli to všichni obchodníci, podnikatelé první třídy. Byl jsem o léta mladší než ten nejmladší z nich. Hmoždili jsme se sem se vším nákladem na sedmdesát mil. Tenkrát ještě žádné tryskové lodě nejezdily. Přepadla nás ale jedna taková časná vánice, jedna z nejhorších, jakou jsem v životě zažil. Druhou noc se koně splášili a utekli, kuguár nebo co. Zmizeli a nikdy jsme z nich nespatri ani žíni.

Mysleli jsme si, že se ta vánice za den za dva vyblázní, protože to byla tu zimu první. A tak jsme čekali. Jeden z těch chlapů onemocněl, nějaký chlapík jménem Edward Dennis. Nevím, co s ním bylo, ale vedlo se mu pořád hůř a hůř. Zůstali jsme tam tak třet týden. Jídlo jsme už všechno téměř spotřebovali.

A byla příšerná zima. Zdálo se, jako by ta vánice vůbec nikdy neměla přestat. Měli jsme na vybranou, buď se vydat na cestu, anebo zůstat a pomrznout a pochrápat hlady.“ Omar se odmlčel. Dýchání mu zřejmě působilo bolesti.

Petr jej nabádal: „Dopovíte mi to zítra. Teď si odpočňte, Omare.“

„Těch pět podnikatelů se rozhodlo, že za každou cenu vyrazí a toho nemocného že tam nechají,“ pokračoval Omar. „Když mi to řekli, nemohl jsem s tím souhlasit. Navrhoval jsem, že vyrobíme nějaká primitivní nosítka a poneseme nemocného s sebou. Ale chlap, co dělal v partě jejich hlavního mluvčího, řekl, že rozhodně ne a že budeme mít z pekla štěstí, jestli vyvážnem jen tak. Ten nemocný by prý nás jenom zdržoval a všichni bychom poumírali. Nemá přece smysl, aby šest chlapů zemřelo, jen aby zachraňovali jednoho, který musí umřít tak jako tak. Skutečně to vypadalo, že by Dennis cestu nevydržel. Ale já jsem pořád odmítal. A pak na mě tenhle chlap namířil pušku a hrozil, že mě zastřelí, jestli je z té divočiny nevyvedu. Dokonce sám Dennis mě nutil, abych ho tam nechal. A tak jsme ho tam skutečně nechali.“

Omar hleděl na Petra. Ale chlapec cítil, že ho ty jeho šedé oči vůbec

nevnímají.

„Rozdělil jsem se s Dennisem o deky, ze zbylých zásob jsem pro něho ukradl tak na dvě hrsti rozinek a dvě malé tabulky čokolády. Ostatní trvali na tom, že vezmeme stan s sebou, a tak jsem Dennisovi vyrobil takový přístřešek z tyček a větví, vedle jsem mu k ruce nachystal hromadu dřeva na oheň a nechal jsem mu jeho pušku a všechny sirky, co jsem měl.

Druhý den po tom, co jsme Dennise opustili, se vánice utišila. Čtvrtého dne jsme narazili na chatrč nějakého lovce kožešin. Měl doma jídlo a znal cestu. Těch pět chlapů si ho najalo, aby je zbytek cesty vedl, a já ihned vyrazil zpátky za Edwardem Dennisem.“ Zde Omar ustal a zdálo se, že nemůže popadnout dech.

„Unavil jste se,“ domlouval mu Petr. „Teď už byste toho měl nechat.“

Omar zavrtěl hlavou. „Za minutu to bude zase v pořádku.“ A po chvílce pokračoval. „Ten chlap, co na mě namířil pušku a co těch pět mužských vedl, byl James T. Sutton starší.“

„Prezident té dřevařské společnosti, co tady chce kácet lesy?“ zeptal se Petr.

„Otec toho Suttona, co dělá prezidenta teďka. Není to zvláštní náhoda, co?“

„Je,“ přikývl Petr. „A našel jste Edwarda Dennise?“

Omar zavrtěl hlavou. „Když jsem se dostal až k tomu zbudovanému přístřešku, byl pryč, ale ve sněhu po něm zůstala stopa. Šel jsem po ní a našel ho asi půl míle odtud – mrtvého. Podařilo se mu ujít víc než šest mil. Nikam pryč jsem ho dopravit nemohl, tak jsem ho snesl sem a pohřbil. Viděl tohle místo předtím a hrozně se mu tu líbilo.

Nebylo těžké si domyslet, co se asi stalo. Když vánice přestala, pokusil se odtud dostat. Nevěděl ale kudy. Vánice zavála naše stopy. Šel tou nejpohodlnější cestou, z kopce dolů. Jedině jsem si nemohl domyslet, jestli se mu udělalo líp, když jsme odešli, anebo jestli třeba vůbec nebyl tak nemocný, jak nám všem připadalo. Anebo jestli to byl nějaký poslední zoufalý pokus, podniknutý již v delirickém stavu. To tedy fakt nevím, jenže když došel takhle daleko, znamená to, že jsme ho stejně dobře mohli vzít s sebou.“

„Vaše vina to ale nebyla,“ vydechl Petr s ulehčením. „Přece jste

nemohl vědět, že vánice ustane ani že se mu udělá líp anebo že bude s to vzchopit se k takovému obrovskému zoufalému poslednímu pokusu. Odpovídal jste přece za dalších pět lidí. A ti vám dokonce vyhrožovali.“

Petr si všiml, jak Omar pod příkrývkou zneklidněně pohybuje nohama. „Tohle jsem si říkal snad tisíckrát, Pét'o. Ale není to žádná omluva. Nepsaný zákon lidí na horách říká: když je někdo v nouzi, je člověk povinen mu pomoci a radši přitom třeba sám přijít o život než se zachovat jako sketa.“

„Ale vám přece bylo teprv pětadvacet let a průvodce jste dělal jenom rok,“ podotkl Petr. „Oni byli starší a pět na jednoho.“

„To všecko není žádná omluva. Byl jsem sketa.“

„Ale Sutton vám vyhrožoval, že vás zastřelí.“

„Jenom naháněl hrůzu. Byl by se neodvážil. Já byl přeci průvodce, jediný, kdo znal cestu. A já se nechal zastrašit, Pét'o. Kdybych se byl proti nim postavil a trval na tom, aby Dennise vzali s sebou, byli by to museli udělat. Jenomže já se nevezpřel. Ten starý Jim Sutton tenkrát na mě zapůsobil jako hrozný silák a takový všeho schopný sebejistý člověk.“ Omar doprovázel svá slova drobnými gesty. „Prostě jsem nebyl s to se mu tenkrát postavit. To je všechno.“

„To ale neznamena, že právě vy jste zabil Dennise,“ trval na svém Petr. „Určitě by byl na zpáteční cestě zemřel. Říkal jste, že do srubu k tomu lovcu to trvalo čtyři dny. Když vánice přestala, ušel přece jenom asi šest mil a zemřel z vyčerpání. Copak nevidíte, že by to čtyři dny nevydržel?“

„S naší pomocí by to byl myslím dokázal, Pét'o. Ale ať už tak nebo tak, byl by měl aspoň tu možnost. Jenomže právě o tuhle možnost jsem ho já připravil. Neměl jsem se dát. Člověk má vždycky bojovat za to, v co věří. I když pak třeba prohraje, nemusí se za nic stydět. Člověk se musí vždycky aspoň pokusit.“

Petr chvíli nic neříkal a v srubu bylo slyšet jen Omarovo hlasité a namáhavé oddychování.

Nakonec se Petr zeptal: „A proto jste se potom rozhodl žít tady?“

„Částečně.“ Omar si přihladil příkrývku. „Když jsem se vrátil zpátky, Jim Sutton už zatím rozšířil svoji verzi příběhu. Edward Dennis prý zemřel a já jsem se rozhodl ho tam nechat. Já jsem ovšem

vypověděl, jak se to po pravdě stalo. Ale Suttonovi přátelé drželi s ním. Byli to všichni hrozně známí a vážení lidé. Já byl pětadvacetiletý nikdo, který zpanikařil hned poprvé, když se dostal do úzkých. S průvodcovstvím byl konec. A průvodcovství bylo to jediné, co jsem dovedl, nebo spíš o co jsem měl zájem. Tenhle kraj jsem měl rád, a tak jsem se vrátil sem a začal tady žít.“ Unaveně vzdychl. „Měl jsem jakýsi pocit, že to dlužím Dennisovi. Tenkrát jsem ho zradil.“ Petr seděl mlčky. Cítil, že k tomuhle se nedá nic říci.

Omar se nakonec sám ozval: „Myslím, že teď bych přece jenom trošku něčeho snědl, Pěťo.“

A snědl téměř všechno, co Petr schoval do trouby. „Bylo to moc prima,“ liboval si. „Z tebe bude parádní kuchař, fakt. Mám pocit, jako by se mi trochu ulevilo. Zdá se mi dokonce, že se v noci pořádně vyspím.“

Petr mu dal dobrou noc, nachystal Kuňce plechový talířek s kousky sušeného masa, zavřel dvířka a všechny tahy u kamen, aby oheň hořel jen pomalu, a zahrabal se do spacího pytle. Po několika dnech měl zase jednou dobrý pocit. Omar snědl pěknou večeři a objasnila se záhada hrobu. Slyšel, jak Kuňka žere a chrastí talířkem. Několik minut čekal a díru zašoupl. Daleko v horách štěkal Samotář se svou družkou. Z borovice se ozývalo Šalomounovo houkání. Počasí se zřejmě nastálo oteplilo. Může spát celou noc a nemusí vstávat a přikládat.

Když se ráno Petr probudil, byl už bílý den a v místnosti bylo chladno. Rychle se oblékl, prohrábl oheň a přiložil a otevřel tah, aby se v kamnech rychle rozhořelo. Zahlédl dveřmi Omara. Klidně vyspával, s paží na očích, aby mu do nich nesvítilo ranní světlo. Petr se usmál a zavřel dveře. Chodil v kuchyni po špičkách, chystal na stůl a připravoval snídani. Když byl hotov, šel Omara vzbudit. Omar se ani nepohnul. Petr na něj tiše promluvil: „Omare, vezmete si už snídani?“

Omar neodpověděl.

Petr na Omara znovu tiše promluvil: „Omare, vzbud'te se, už je snídane.“ Potom si však náhle uvědomil, jaké je v místnosti nesmírné ticho. Natáhl se a zvedl Omarovu ruku, již měl staroch položenou přes oči. Celým tělem mu projela mrazivá vlna úleku. Zašeptal sotva slyšitelně: „Omare! Ne! Omare!“

Omar Pickett byl mrtev.

Petr se vrátil do kuchyně a posadil se ke stolu. Roztřásl se po celém těle. Pevně se chytil za okraj stolu. Křeč povolila, ale Petr tam zůstal sedět dál. Pokoušel se nemyslet. Konvice na kávu překypěla a Petr ji musel odtáhnout z plotny.

Ani nevěděl, jak dlouho tam zůstal sedět. Oheň dohasínal a kamna vychládala, když konečně začal uvažovat, kde by měl Omara pohřbít. Nabízelo se jenom jedno místo. Nasadil si čepici, oblékl bundu, zašel do kůlny pro krumpáč a lopatu a vyrazil k hrobu Edwarda Dennise.

Země byla zmrzlá jako kámen. Nejdřív se musel prokopat asi stopou zmrzlé půdy, než se dostal na sypčí zeminu.

Přišel Bill. Zatřásl parohy, zadupal a vyrazil na Petra. Petr popadl kámen a hodil jej po něm, až se jelenovi odrazil od žeber. Vztekla na něj zakřičel: „Koukej odtad' mazat! Jedeš, ať už jsi pryč!“ Bill zmizel v lese a už se nevrátil.

Když Petr skončil, bylo poledne.

Omar byl příliš těžký a Petr by jej neunesl. Našel v kůlně dvě tyčky a několik prkének. Konce tyček přitesal na jakési skluznice a přes ně přitloukl prkénka. Zabalil Omara do deky a naložil na takhle zrobené sáně. Šlo to snáz, než si představoval. Omar během nemoci hodně zhubl. Nejtěžší však bylo odtáhnout sáně na místo.

Slunce zatím zapadlo. Vyšly hvězdy, a když skončil, pronikal mu večerní chlad až do kostí. Zůstal stát nad Omarovým hrobem a přemýšlel. „Měl bych něco říct.“ Snad v životě nepocítil k žádnému muži, dokonce ani k tatínkovi, takový blízký vztah jako k Omarovi. Zamiloval si toho drsného podivného starocha. Nakonec řekl: „Je mi to líto, Omare. A vy už se nikdy nedovíte, jak mi tu je bez vás smutno.“ A pak odešel.

Ve srubu rozdělal oheň. Uvědomil si, že celý den nic nejedl. Měl hlad, ale myšlenka, že by si měl vařit nějaké jídlo, se mu přičíla. Vzal si krajíc chleba a kus studeného srnčího, posadil se ke stolu a pustil se do jídla. Srubem se začalo šířit teplo. Vzpomněl si na kalendář, vyndal jej a odškrtnul datum.

Sotva dojedl, uslyšel od borovice známé hú-ú-hú. Šalomouna už omrzelo čekání a volal Omara, aby jej šel nakrmit. Petr složil hlavu na stůl a rozplakal se.

Oheň hořel skomíravé. Srubem se rozlézal noční chlad. Šalomounovo houkání na borovici ustalo. O chvíli později zaslechl Petr slabounké škrábání na dveře. To se Kuňka snažila dostat ke své masité večeri, ale díra pod šoupátkem dole u dveří zůstala zavřená. Petrovi bylo příliš těžko a smutno, než aby se k něčemu vzchopil. Kuňka nakonec utekla. Prohrábl oheň, zavřel tahy a zachrul se do spacího pytle.

Spánek však nepřicházel. Ležel a poslouchal tlumené zvuky, které slýchal tak často: o stěnu stavení se skřípavě dřela větev, korunami borovic šuměl šepotavý větřík a dřevěným ostěním srubu to se změnou teploty vrzalo a praskalo. To vše mu nyní připomínalo, že zůstal úplně sám v panenské divočině. Á zůstane sám do té doby, než se proti proudu řeky probije na jaře první člun.

Později uslyšel znovu, jak Kuňka škrábe na dveře. Ticho rozčíslo vzrušené štěkání párku kojotů. To Samotář s družkou se zřejmě řítili za nějakým zvířetem. Šalomoun se vrátil na borovici a začal znovu houkat. Petr uvažoval, jaký hrozný smutek samoty z toho zvuku zní, a v těch myšlenkách usnul.

Ráno mu nebylo o nic líp. Chtělo se mu jenom sedět a přemýšlet o tom, jak strašně mu chybí Omar a jak je mu v té samotě smutno. Donutil se pracovat. Uklidil v Omarově pokojíku, ustlal postel a dal všechno na své místo. Pak umyl a udělal pořádek ve srubu, vybral z kamen popel a zjistil přesný stav zásob potravin. Má všeho víc než dost, nemusí se strachovat, klidně vystačí. Mimo konzervy a nejrůznější balíčky potravin má asi pětadvacet nebo třicet liber sušeného masa a dvoulibrovou plechovku žvýkacího tabáku pro Billa.

Následující dny se Petr stále popoháněl do práce, protože věděl, že jenom když bude pořád něco dělat, nebude myslet na Omara a na sebe. Naštípál dřeva, že mu mohlo stačit na kolik týdnů, pak zašel ven s pilou, uřízl pár menších stromků, nařezal je na kusy a odtáhl domů. Ale tíseň nezmizela. Přistihl se v nejneočekávanějších okamžicích, že chce jít za Omarem do pokojíku a zeptat se ho, jak mu je nebo co by chtěl k obědu. Několikrát dokonce, když vkročil zvenčí do srubu a Omara nikde neviděl, rozhlížel se kolem sebe, jako by čekal, že se odněkud

objeví. Pak se znovu dostavil onen tísnivý pocit. Nakazoval si, že nesmí přemýšlet o následujícím dnu, a ani ne o následující hodině. Pracoval tak pilně, že byl večer k smrti unaven. Teprve tak usnul.

Častokrát zaslechl Kuňku nebo Šalomouna, ale žal a tíseň jej tak zmáhaly, že prostě neměl sílu pro ně vůbec nic udělat. Ráno obyčejně vycházel z kůlny Bill anebo ho Petr vídal, jak se pozdě odpoledne vrací z lesa. Jelen se na něho vždy podíval a začal hrozivě trást parohy, ale Petr si ho vůbec nevšímal.

Ponořen do svého neštěstí, ani si nevšiml, že se nakonec přec jen cosi změnilo. Pak si však uvědomil, že už po kolik nocí Kuňka neškrábe na dveře. Nakrájel usušené maso, dal pode dveře plechový talířek a nechal šoupátko na díře otevřené. Kuňka nepřišla. Už si ani neuvědomoval, kdy naposled slyšel Šalomouna.

Petr zašel do kůlny, aby se přesvědčil, že tam sova dosud je, usazená jako na bidýlku na tyčce pod krovem. Říkal si: „Jestli ještě přiletí na borovici a začne volat, půjdu a nakrmím ji.“

Pokud šlo o Billa, tak jelen přestal Petra brát na vědomí. Petr mu sice zanesl tu a tam ven žvanec tabáku a pohodil jej před něj do trávy. Nechtělo se mu chodit až k němu a krmit jej z ruky. Ale Bill odešel a tabák ani neviděl. Petr jej sebral a dal zpátky do plechovky. Bylo mu líto, jak to s těmi třemi tvory dopadlo. Omar je měl přece tak rád a tak pěkně si je ochočil. Ale teď už se s tím vším nedá nic dělat. Ubezpečoval se, že snad to bude stejně dobré, když zase začnou žít svým obvyklým divokým životem a budou si žrádlo shánět sami.

Žádný smutek netrvá věčně. Koncem týdne už na tom byl Petr tak, že se rozhodl vyrazit si zase na obhlídku.

Počasí se pořád drželo, ve dne na slunci sníh tál a v noci mrzlo. Bílý příkrov kolem srubu pomalu mizel a zůstávaly po něm jen malé plácky ve stínu. Sněžná hranice ustupovala a s ní se vzdalovala i stáda jelenů a losů.

Po snídani si Petr nabil pušku, nacpal si do kapsy dva kusy sušeného masa a vyrazil. Ušel obrovský kruh, až k sněžné hranici a pak zpátky k řece a ke svahu. Bylo poledne. Snědl oba kusy masa, ale měl hlad jako vlk. Už dlouho mu nebylo tak dobře. Připadalo mu to podivné, ale když procházel kolem jeleních a losích stád, když se ubíral po týchž místech, kudy chodili s Omarem, tam všude měl pocit, jako by byl Omar někde

nablízku.

Po téhle zkušenosti vycházel někam denně. Téměř na každé takové potulce viděl něco nezvyklého a nového. Na svých výletech se pečlivě střehl, aby nenarazil na Omarův hrob. Jednou však zapomněl a na zpáteční cestě došel přímo k němu. Zůstal tam stát, náhle zdrcen pocitem nenahraditelné ztráty. Trvalo mu celý den, než tu tíseň ze sebe setřásl.

Omar jej dobře zacvičil. Nejednou před ním na takovém výletu vyvstala zajímavá otázka ze života nejrůznějších zvířat. Jeleni a losi brali sice jeho přítomnost na vědomí, ale brzy si ho zvykli vídat a slychat jeho přitlumené prozpěvování nebo hvízdání. Pohyboval se tiše a pomalu, jak jej k tomu nabádal Omar. Naučil se dokonce přesně rozpoznávat některé jedince: tak ti dva býci, jejichž souboj pozorovali s Omarem, se nyní často vyskytovali společně a zdálo se, že se dokonce spřátelili. Dobře znal také to stádečko pěti krav s třemi telátky, které se pořád drželo pohromadě. Líbil se mu jeden jelen s dlouhýma ušima, překrásné zvíře, jehož dokonalost narušoval jen zlomený paroh. Ten pokaždé utekl na takových padesát stop od něho a pak zarazil, prudce se otočil a zůstal na něho upřeně hledět. Petr na svých toulkách nikdy nezahlédl Billa a byl by rád věděl, kam jelen chodí. Několikrát spatřil Samotáře s jeho družkou, a jednou je dokonce přistihl, jak chytli a sežrali zajíce.

Jedinou nepříjemnost, která ho potkala, si vlastně způsobil sám. Jednou odpoledne si vyrazil proti proudu řeky a přišel až k onomu mohutnému skalnímu ramenu, které vybíhá do proudu. Zůstal tam chvíli stát a uvažoval o trosce letadla a o Franku Eldridgeovi. Od té doby, co ho Bill vyvedl z toho malého kaňonu, se tam nevrátil. Zničehonic se mu náhle zachtělo uvidět kaňon, letadlo i Frankův hrob.

V září bledavého zimního slunce a pod náporom silného říčního proudu popraskal led od středu ke kraji tak, že od břehu sahal do koryta řeky pouze několik stop. Petr led při břehu vyzkoušel a zjistil, že jej udrží. Pokračoval tedy pomalu podél okraje dál, obešel skálu a octl se opět v známém malém kaňonu.

Letadlo dosud leželo pod dvěma borovicemi, zahaleno sněhovou příkryvkou. Vypadalo to, jako by tam spočívalo léta. Znovu prohledal rozbitý vnitřek v naději, že třeba objeví něco, čeho si s Omarem

nevšimli. Nic cenného tam však nebylo. Na Frankově hrobu sních roztál. Hrob vypadal přesně tak jako onoho dne, kdy na něj navršili mohylku z kamenů. Petr se zdržel jen chvíli.

Když na zpáteční cestě opět obcházel rameno skály, stoupl na led příliš daleko od břehu. Led se prolomil a Petr zapadl po pás do ledové vody. Pokoušel se ihned dostat ven, ale led se lámal a Petr zapadal stále zpátky do řeky. Nakonec před sebou rozbil pažbou pušky led a dobrodil se vodou až k břehu a vystoupil z vody. Když docházel ke srubu, šaty na něm zmrzly. K letadlu se už nikdy víckrát nevrátil.

Takhle to vypadalo, když se z vrcholků hor přesunula níž další vánice a zalehla rokli. Slunce zmizelo za okrajem obrovitého mraku, jenž jako by vyplňoval celou oblohu a utápěl bílý den v šedavém přítmí. Jeleni a losí tohle dobře znali. A také se již stáhli dolů k řece. Vánice padla na hory jako mlžná opona. Snášely se první velké sněhové vločky. Petr naplnil bednu dřevem a několik náručí ještě složil na podlahu ke kamnům.

Denního světla ubývalo záhy. Hustě padajícím sněhem Petr sotva rozeznával obrysy kůlny. Nebyla to vánice s hučícím vichrem. Velké těžké sněhové vločky se snášely tiše a zvolna nutily větve stromů svou tíží níž a níž k zemi. Když šel večer spát, bylo už sněhu na čtyři palce a pořád ještě padal.

V noci musel vstát a přiložit do kamen. Podíval se z okna ven. Tiše sněžilo. Ráno bylo již sněhu na stopu a pořád ho přibývalo.

Sněžilo celý den, celou noc a ještě následující den. Když konečně sněžení sláblo, až ustalo úplně, bylo sněhu Petrovi po kolena. Celé tři dny strávil zavřen ve srubu: chodil od okna k oknu a vyhlížel ven. Přečetl, a to nejen jednou, všechno, co ho mohlo v těch starých časopisech a novinách aspoň trochu zajímat, až je znal všechny zpaměti. Kolem nikde ani živáčka. Ani ptáček se neozval. Do dálky se rozkládal jen bílý mrtvý mlčenlivý svět. Přál si, kdyby tak aspoň začal fičet vítr. Znovu zkontroloval zásoby potravin. Probíral se drobnostmi z Omarova osobního majetku a hledal, jestli nepřijde na něco zajímavého. Už podruhé čistil pušku, a pak dokonce potřetí. Vzpomněl si, že Omar během vánice dost vospával. Lehl si tedy a spal celé odpoledne. Potom však v noci nemohl usnout a jen sebou házel a převaloval se. Nastražoval uši, jestli někde neuslyší nějaký zvuk, který

poruší ono těžké ticho. Samotáře a jeho družku neslyšel, co začala vánice. Hádal, že se asi vydali do jiných končin. To noční ticho bylo ze všeho nejtíživější.

Cítil, že už by jednotvárné nicnedělání dalších čtyřadvacet hodin nevydržel. Právě z toho dostávali samotářští prospektoři a lovci kožešin „srubovou horečku“, aspoň tak to říkal Omar. Uvědomil si, že už kolik dní neřekl nahlas jediné slovo. Hned druhý den, sliboval si, vyrazí závěje nezávěje a zima nezima na výlet.

Vstal časně, uvařil si snídani a připravil se na cestu. Oblékl si dvoje punčochy, na svetr, co nosil, si navlékl ještě jeden, na to si vzal silnou bundu, na hlavu čepici a na ruce Omarovy palčáky. Nabil pušku a do kapes si nacpal hrstě nábojů a několik kusů „suchotiny“. S pohvizdováním „Tam dole v údolí“ vyrazil. Až ho překvapovalo, jak vesele se ta melodie rozléhá tichem.

Sníh vytvořil pevný ledový příkrov, který se pod ním s každým krokem bořil.

V této nižší poloze potkával roztroušené jednotlivé kusy i stádečka jelenů a losů. Jeleni a srny se popásali na křehkém loňském podrostu, zatímco losi se prohrabávali kopyty ve sněhu k suché trávě a zemnímu porostu. Vysoká se držela výš, než čekal. Pak ale pochopil proč. Podél řeky už spásali tolik křehkých dobrot, že prostě museli výš. Sněhová krusta zde byla tužší a jeleni a srny se pohybovali dosti snadno. Když procházel kolem nich, ani se nesnažili pohnout z místa, ale zůstávali stát, po břicha zaboření ve sněhu, jen stavěli slechy a bedlivě jej sledovali.

Petr se často zastavoval a hodně odpočíval. Hluboký sníh a ledová krusta mu vadily. Stoupal vzhůru, až nakonec stopy vysoké zmizely. Rozhodl se vrátit zpátky a jen se ještě opřel o pahýl, aby si odpočinul. Dole pod ním na svahu vypadaly stromy s větvemi prohnutými pod těžkým příkrovem sněhu přesně jako záběr z vánočních pohlednic. Zrovna o tom uvažoval, když v houští před sebou uslyšel vzrušený štěkot. „Psi, tady, tak vysoko?“ pomyslel si. Vzápětí však už věděl, že to nejsou psi. Byli to kojoti a něco štvali. Za okamžik nato vyrazila z podrostu srna. Divokými skoky se probíjela vpřed závějami a při každém skoku zapadala až po břicho. V otevřené tlamě se kmital vyplazený jazyk. Z posledních sil se drala sněhovým příkrovem

směrem k Petrovi. Ledová krusta se pod ní však zlomila a laň zůstala ležet natažena ve sněhu. Zoufale zanaříkala a snažila se postavit na běhy.

A hned vzápětí se jako stíny mihla mezi stromy dvě zvířata podobná psům: běžela lehce a ledová krusta jako by je ani necítila. Jedno ucho prvního kojota, zřejmě vůdce, viselo bezvládně jako kus hadru. Samotář a jeho družka!

Petr odjistil, zamířil kousek před Samotářův čenich a stiskl spoušť. Těsně před šelmou vyrazil vzhůru gejzír sněhu a Samotář prudce zastavil asi třicet stop od vyčerpané laně, div se setrvačností nepřekulil. Petr zasunul další náboj a vypálil znovu. Oba kojoti zdivočele obrátili a zmizeli v podrostu. „Tuhle laň nedostanete,“ říkal si v duchu Petr. „Koukejte si chytout králíka nebo zajíce anebo nějakou myš.“

Přistoupil k lani. Nepokusila se utéct, vůbec se ho nebála a zůstala stát, s velkýma ušima nastraženýma kupředu, a jen na něho upírala ta svoje světla. „No a co je s tebou?“ řekl. „Pročpak nezůstaneš pěkně dole u ostatních srn, jelenů a losů? Proč se plahočíš sem do tak hlubokého sněhu a po tak tvrdé ledovici?“

Srna zatřásla hlavou a zahrabala předním kopytem ve sněhu. Petr popošel ještě o krok blíž k zvířeti. A vtom si všiml malých výčnělků, sotva znatelných nizoučkových kulatých pahrbků. „Vždyť ty vůbec nejsi žádná laň,“ řekl, „ty jsi jelen jako hrom a zrovna jsi shodil parohy.“ Jelen znovu zatřásl hlavou a zahrabal ve sněhu. Petrovi se najednou začal po tváři rozlévat úsměv: „No ne, vždyť ty jsi Bill! Bez těch parohů ale skutečně vypadáš k nepoznání. Přesně jako nějaká stará srna,“ vydechl s nesmírnou úlevou.

Všechn dřívější strach z jelena z Petra spadl. Popošel k Billovi, popleskal ho mezi ušima a podrbal na bradě. Bill dokonce v blaženém očekávání natáhl hlavu. Petr ho poplácával po krku a po bocích, přesně jako to dělával Omar.

„Cože se tady nahoře potloukáš takhle sám? Copak nevíš, že je tak z tebe jenom vnadidlo pro kojoty?“ promlouval na něho káravě, „Ale teď už myslím dostal za vyučenou.“

Bill přistrčil sametový čenich k Petrově ruce v rukavici a hoch mu řekl omluvně: „To je ale směla, tabáku nemám ani žvaneček. To víš, kdybych věděl, že tě potkám, tak jsem ti přinesl. Pojd'. Půjdem domů a

já ti ho tam dám! To si polebedíš. Prošlápnu ti cestu. Pamatuješ se, jaks mě tenkrát vyvedl z kaňonu až ke srubu? No tak vidíš, teď tě zas ke srubu dovedu z těchhle závějí já. A budu si kvít.“

Petr se dal po svahu dolů. Bill se na něho díval, s ušima nastraženýma kupředu. „Tak jen pojd’“, přemlouval ho Petr mazlivě. Natáhl ruku. Bill natočil hlavu, popošel až k němu a ňuchal mu nadějně do rukavice. „Musíš počkat, jen co dojdem ke srubu, hned dostaneš tabáček“, sliboval Petr. „Tak pojd’.“

Odcházel, pak se zastavil a ohlédl se zpět. Bill se nepohnul z místa.

Petr na jelena znovu hovořil a natahoval k němu ruku. Bill zase kousek popošel. Petr ho polaskal a promlouval na něho a pak odcházel. Teprve po třetím pokusu se zdálo, že jelen porozuměl. Šel chlapci těsně v patách, až chvílemi narážel čenichem Petrovi do zad.

Petr se brodil statečně kupředu, bořil nohama ledovou krustu a prošlapával jelenovi cestu. Zalévala ho vlna štěstí. Otočil se a polaskal holou zvířecí hlavu, jež se k němu tak blízko nakláněla. Radostně hlaholil písničku, kterou si náhle sám vymyslel.

„Bille, Bille, Billíčku,
hloupá nemá tváři,
bez parohů chlapečku,
uhni Samotáři.“

Několik vyděšených jelenů a srn prchlo mezi stromy. Petr se smál na celé kolo, jen tak bez příčiny.

Když došli ke srubu, měl Petr Billovu tlamu stále bezpečně u ramene. Petr mu přikazoval: „Hezky tady počkej. Ne abys utekl někam pryč.“ Nechal dveře u srubu otevřeny, aby za ním Bill viděl, běžel do spíže, popadl dva paklíky žvýkacího tabáku a vrátil se ven. Jeden paklík roztrhal na menší žvanečky a po kouscích jimi Billa nakrmil. Pak Billa s laskavým pobízením odvedl do kůlny. Načechral mu seno a připravil pelíšek. Bill se v něm hezky schoulil a vyčerpaně si vzdychl.

Petr se posadil vedle něho, natrhal na kusy druhý paklík a po malých soustech Billa tabákem nakrmil. Chvíli ještě zůstal, laskal se s Billem a promlouval na něho.

Když se vrátil do srubu, ten hřejivý pocit kdesi uvnitř jej stále

neopouštěl. Rozdělal oheň a připravil si oběd. Potom se posadil ke stolu a přemýšlel o dopoledni a o změně, která se udála v něm samém. Nezpůsobil ji ani ten výlet, ani možnost vyrazit si ze srubu ven, ale skutečnost, že potkal Billa a že v něm našel kamaráda. Už není sám.

Vzpomněl si, co říkal Omar: „Tajemství, jak se tady dá žít úplně o samotě, je v tom, že člověk musí mít pořád něco na práci. Vůbec nezáleží, jestli je to, co děláš, důležité nebo ne. Musíš si v tom tu

důležitost sám najít. A možná když se budeš skutečně snažit, tak v tom tu důležitost objevíš.“ Tehdy si myslel, že Omar mluví z horečky. Teď si však uvědomoval, že staroch zřejmě tušil blízkou smrt, a proto jej tak připravoval na život v samotě. Zvířata mu také umožňovala myslet na něco jiného než na sebe. Byla tu prostě místo lidí. Byla důležitá.

Petr věděl, co teď musí udělat. Doufal, že se mu podaří získat opět Kuňku a Šalomouna, které tak dlouho zanedbával.

Přinesl si do srubu pytel se zmrzlou zvěřinou a uřízl dva plátky, jeden pro sebe a druhý pro Kuňku a Šalomouna. Dal je do trouby rozmrazit, a když změkly, rozkrájel jeden na čtvercové, asi palec široké kostičky a několik jich odnesl Šalomounovi.

Sova seděla jako obvykle na svém bidle pod krovem. Bez jediného mrknutí shlížela dolů na Petra svýma kulatýma nepohnutýma očima. Petr položil maso nahoru na trámek, aby na ně sova dobře viděla. Chvilku ještě hladil Billa a pak se vrátil do srubu.

Do kůlny zašel znovu ještě před setměním. Bill byl pryč. Šalomoun seděl na tyčce, nepohnutý a nevyzpytatelný jako vždycky. Maso na trámku zůstalo nedotčeno. Petr do něho prstem šťouchl a lákal Šalomouna: „Pojď si pro masíčko. Sám jsem ho pro tebe dal rozmrazit a sám jsem ti je přinesl. Ty už nemusíš dělat nic jiného než je sníst.“ Šalomoun na něho jen zíral. Ani se nepohnul.

„Ty zabedněnče jeden!“ vzkypěl v Petrovi náhle vztek. „Sedíš tam a tváříš se, jako bys sežral všechnu moudrost, a jenom vejráš. Myslím, že jsi pitomec pitomá. Omarovi muselo určitě přeskočit, když ti dal jméno Šalomoun.“ A jako fúrie odpochoďoval z kůlny.

U kmene borovice zjistil Kunčiny stopy. Od stromu až ke srubu nakladl pěkně za sebou další kousky srnčího masa. Zbývající tři položil na plechový talířek, ten postavil dovnitř do srubu a zavřel dveře. Vysunul šoupátko a pak pokukoval za záclonkou ven. Viděl, jak se ze stromu snesla sojka a hned jeden kousek masa ukradla. A v cukru letu už tu byli další ptáci a maso téměř v mžiku zmizelo. Bude muset maso naklást ještě jednou, později, až ptáci půjdou spát.

Rozkrájel druhý srnčí plátek, počkal do tmy a nakladl maso od borovice ke srubu znovu. Byla jasná měsíční noc a Petr zřetelně viděl na pozadí bílé sněhové pláň Kuňku, jak bleskem sjela ze stromu. Skočila do sněhu, posadila se na zadní nožky a rozhlížela se kolem. Pak

šup a už byla u prvního kousku a hned jej slupla. A pak další a další. Když už byla sotva pár stop ode dveří srubu, zastavila se a podezřívavě se posadila na zadní. A v následujícím okamžiku zmizela za rohem stavení.

Petr si pomyslel, že asi kvůli osvětlenému oknu. Kuňka vždycky přicházela, když už leželi v posteli a ve srubu byla tma.

Možná že ji světlo vyplašilo. Petr rozhrábl oheň, přiložil a zavřel tah, zhasil světlo a šel na kutě. Ležel a čekal, jestli neuslyší chrastění plechového talířku. A z čekání usnul.

Když se ráno probudil, v kamnech nehořelo, v místnosti bylo chladno skoro jako venku a kousky srnčího masa ležely pořád na talířku. Kuňka se nevrátila.

Petr upekl na snídani o něco víc vdolků a pak s nimi zašel do kůlny, podívat se na Billa. Jelen ležel ve svém pelíšku na seně. Petr jej nakrmil a posadil se vedle něho. Několik minut ho laskal a cosi mu povídal.

Šalomoun seděl pořád na svém bidle a nevyzpytatelně na něho shora civěl. Dva kousky masa z trámku zmizely. Petr se vrátil do srubu, vzal maso, co nesnědla Kuňka, a položil je sově na trámek. Uřízl další plátek srnčího, dal jej rozmrazit a čekal na večer.

Odpoledne vyběhl Bill z kůlny. Petr na něho zavolal a dal mu několik žvanců tabáku. Když mu jelen ňuchal čenichem k ruce a žadonil o další, Petr mu řekl: „Nedá se nic dělat. Včera jsi sežral celé dva paklíky. A ten tabák ti musí vystačit do jara.“

Bill pak odcházel loudavým krokem po sněhu někam do lesa. Ale tentokrát již Petr docela jistě věděl, že se jelen vrátí.

Petr čekal, až se setmí, a myslel na Šalomouna. Sova byla zvyklá, že ji Omar volal z kůlny. Když se snesl soumrak, vyndal Petr těžkou koženou rukavici, vzal několik kousků srnčího a postavil se na totéž místo, jako to dělával Omar. A stejně jako on se snažil napodobit tlumené hluboké Šalomounovo volání. Ale nemohl si vybavit ten přesný tón. Snažil se, seč byl, a tiše houkal do noci. Šalomoun nikde. Petr to pořád zkoušel, až se do něho dala zima.

Vrátil se do srubu. Jeho volání Šalomouna neošálilo, anebo sova na ta večerní dostaveníčka s Omarem nadobro zapomněla.

Přiložil do kamen a začal se připravovat na Kuňčinu návštěvu. Maso už měl nakrájené a nachystané na talířku, když zaslechl z borovice táhlé

osamělé hú-ú-hú. Popadl rukavici, několik kousků srnčího, otevřel dveře a vykročil ven. Proti jasnému večernímu nebi viděl černou Šalomounovu siluetu: seděl tam na větvi jako velická hrouda. Petr se pomalu blížil ke stromu. Byl už téměř na témž místě, kde stával Omar, když tu se Šalomoun vznesl a zmizel mezi stromy. Petr čekal, ale sova se nevrátila.

Vracel se zklamán do srubu, čekal na Kuňčinu návštěvu, když tu si uvědomil, jakou asi udělal chybu. Vždycky když Šalomoun sedával na větvi, tak si spolu s Omarem pokaždé jakoby povídali, a teprve potom si sova přiletěla pro maso. Možná že čekala, až na ni začne mluvit. Takhle když mlčel, Šalomoun zřejmě poznal, že to není Omar, a uletěl. Jestli se mu ho zítra večer podaří přilákat ještě jednou, nesmí tuhle chybu opakovat.

Petr nakladl od borovice ke dveřím srubu opět kousky masa. Šel dovnitř, zavřel dveře, postavil na zem plechový talířek, zhasil světlo a vlezl si do postele. Zůstal tak dlouho ležet a napjatě poslouchal. Už se vzdával vší naděje a téměř usínal, když ho znovu probudilo k plnému vědomí chřestění talířku. Opatrně otočil hlavu a ve tmě rozeznal Kuňčino štíhlé tělíčko. Usmíval se do tmy.

Druhý den večer si znovu nachystal maso pro Šalomouna. Postavil se přesně na témž místě a začal volat. Nebylo to valné, ale Petr byl přesvědčen, že je to přece jen o něco lepší. Na čtvrtý pokus se Šalomoun vynořil jako duch z kůlny a usedl na větev. Petr držel na natažené ruce v rukavici sousto srnčího a čekal. Šalomoun zavolal. Byl to tlumený dutý zvuk a každý tón se nejdřív nesl velice zřetelně a odděleně, ale nakonec se zvuky začínaly spojovat, až se ozvalo dlouhé táhlé húúú, a rychleji a rychleji, až opět zaniklo.

Petr našpulil rty a pokusil se napodobit totéž. Úplně přesně to netrefil a dech se v něm tajil strachy, že Šalomoun uletí. Šalomoun však zůstal, a dokonce i odpověděl. Petr to zkusil znovu. Nadýchl se hodně zhluboka a tak se mu podařilo vytvořit přitlumený zvuk, znějící oním dutým tónem, jenž jako by se nesl všude kolem a zároveň jako by nepřicházel odnikud.

Šalomoun odpověděl, ale nepohnul se. A tak si spolu ještě dvakrát povídali. Petra už začínala bolet ruka a bylo mu zima. Pak se náhle ten velký stín odlepil od větve a lehounce a tak rychle, že to Petr téměř ani

nepostřehl, se mu jako přízrak neslyšně přenesl nad hlavou, opsal nad ním ladný kruh a snesl se až k napřažené ruce. Na okamžik jako by sova ve vzduchu zaváhala, a pak už byla zpátky na větvi. Petr necítil vůbec nic, ale kousek srnčího byl pryč. Nastavil druhý kus. Znovu si se sovou několikrát povídali. Pak Šalomoun svůj výkon opakoval.

Petr odcházel do srubu a po tváři se mu rozléval šťastný úsměv. Tak už jsou všichni zase zpátky, Bill, Kuňka i Šalomoun. Však on to tady všechno vydrží a všechno dokáže. Už není sám. Teď už mu vůbec nic nemůže být líto.

12

„Jestli sis myslel, že Omar byl trošku cvok, podle toho, jak mluvil na zvířata, tak to bys měl nejdřív slyšet sám sebe,“ uvažoval Petr. „Jak ty dovedeš kecat! Kdyby tě poslouchal někdo cizí, řekl by, že ti úplně přeskočilo.“

Petr se na večerní povídání se Šalomounem těšil. Měl pocit, že už svede to soví houkání stejně dobře jako Omar. Vždycky tak na druhé zavolání vylétal Šalomoun každý večer z kůlny a usedal na borovici. A pak spolu pták a chlapec dlouze konverzovali. Petr v duchu oněm zvukům podkládal slova. To první volání znamenalo cosi jako: „Pojď honem, polet' sem. Je čas jíst.“

Šalomounova tlumená odpověď z borové větve zase znamenala: „No fajn, už jsem tady. Tak jdem na to.“

„Ty jsi vždycky při chuti. Tady máš.“

„Zase srnčí! Omar mi chytával pěkné tlusté myšky.“

„V zimě ne. Musíš si počkat do jara.“

„Ale pořád jedno a totéž, už mi to leze krkem. Proč mi někdy nedáš něco jiného?“

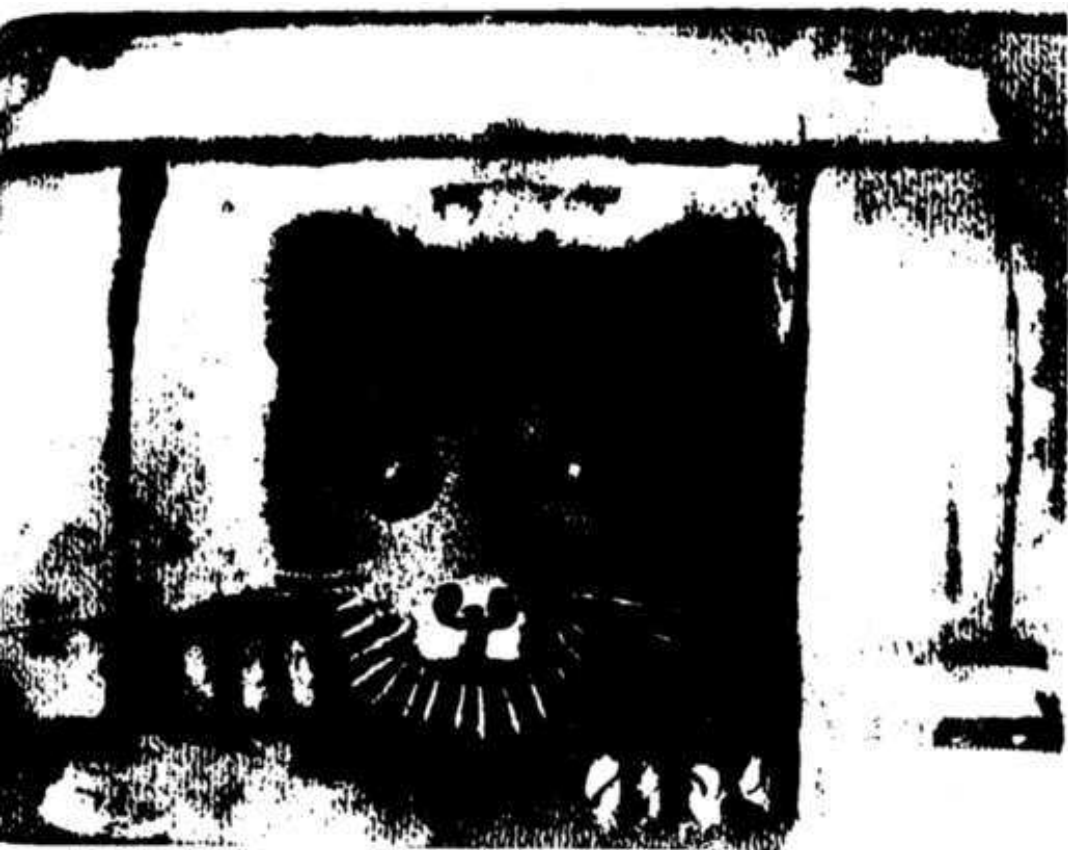
„Nic jiného bys nejedl, sám to dobře víš.“

„Vždyť's to nikdy nezkusil.“

„A taky zkoušet nebudu.“

„Hú, no dobrá. Tak mi to nastav. Už letím!“

Když se Šalomoun nažral, pohlédl Petr na temné obrysy jeho těla na větvi a zavolal tiše: „Omar říkal, že jsi hrozně moudrý. Moc si tím jist

nejsem.“

„Přece jsem si tě naučil, abys mě krmil, ne?“

„To ještě není žádný důkaz. A že tam sedíš jako buchta a jenom vejráš, jako bys spolykal všechnu moudrost, to taky ještě nic nedokazuje.“

„Že ne? Podívej, já si pěkně zůstávám v kůlně, kde je teplíčko, a ty stojíš tady v zimě a čekáš na mě. A já si přiletím, kdy mně se to hodí a kdy mně to vyhovuje. To přece není nic hloupého he?“

„No jo. Tak možná přece jenom jsi tak moudrý, jak vypadáš,“ souhlasil nakonec Petr.

„Tohle je to nejchytřejší, cos dnes večer řekl,“ ozval se na to Šalomoun. Pak se zvedl z větve a odplachtil.

Petr se vrátil do srubu a bylo mu moc dobře. S Šalomounem si mohl

aspoň popovídat. S Billem a s Kuňkou byla jeho konverzace vždycky poněkud jednostranná.

Někdy si Bill postavil hlavu a zlobil. Než se rozběhl do lesa na své každodenní potulky, přiklusal před srub a třásl tam hlavou, nyní bez paroží, a dupal kopyty, dokud Petr nevyšel ven. A když se večer vrátil, než si zalezl do kůlny, opakovalo se totéž.

Bill Petra často doprovázel na výletech. Petr si vždycky vzal pušku, do kapsy si strčil pár plátků suchotiny, trošku tabáku, který nařezal na menší kousky, a už vyrazili. Bill kráčel vedle něho a pořád mu ňuchal ke kapse, ale Petr tabákem šetřil a dával mu jej pěkně po malých kouscích, aby jelenovi vydržely i na zpáteční cestu. Někdy Bill odběhl a s chutí ožíral nějaké šťavnaté bobulky či plody anebo prostě prováděl průzkum. Pak však Petra rychle doháněl.

Petr toužil mít aspoň jedno zvíře u sebe ve srubu, aby mu za dlouhých večerů dělalo společníka. Kdysi četl o ochočeném jelenu, který žil v domě s celou rodinou, a proto jednoho dne přilákal Billa na tabák dovnitř. Jelena to nijak zvlášť nevyvedlo z míry. Vždyť to tu vlastně vypadalo trochu jako v kůlně. Procházel se po místnosti sem a tam, zvědavý černý čenich měl natažený vzhůru a jemně přitom odfrkával, jak chřípím sál všechny ty podivné pachy. Ale Petr si neuvědomil, že je Bill tak veliký. Klidně dosáhl až do horních polic. Strčil čenich do plechovky s kávou a shodil ji dolů, až se všechn obsah rozsypal po podlaze. Petr plechovku zvedl a kávu po hrstech sesbíral. Hned vzápětí však Bill smetl z police plechovku bobů a sušených hrušek. Sotva to stačil Petr posbírat, už Bill postrkoval čenichem lampu na stole. Petr se honem po lampě vrhl, protože se hrozně povážlivě kymácela. Hned nato vyhnal Billa ven.

Kuňku také úplně nechočil. Po dlouhé a velice uvážlivé práci se mu podařilo přilákat kunu dovnitř, i když svítilo světlo. Na lahodné kousičky masa ji přivábil až do blízkosti několika stop. Ale dotknout se jí neodvážil. Kuňka se vždy přiblížila k masu, pak se posadila na zadní a perličkami očí si pozorně Petra prohlížela. Nakonec se však Petrovi podařilo přec jen ji na několik krátkých okamžiků podržet v ruce. A tehdy na ni promlouval tím nejkonejšivějším hlasem. „Neměj strach, já z tebe neudělám žádnou domácí kočičku. Ale jsem hrozně rád, když tě tady vidím. A co ty vlastně děláš? Celý den spíš? Pak se zase celou noc

proháníš? Kdybys tak mohla přijít někdy ve dne. Vždycky děláš, jako bys byla napůl vyhladovělá, ale já vím, že to tak hrozné není. No tak vidíš, už máš břicho plné. Tak zítra večer na shledanou.“

Studené počasí se drželo beze změny řadu dní. Pak se pozvolna začalo mírnit, o stupeň každý den. Sněžná hranice pomalu zase stoupala vzhůru do svahu. Jeleni a srny i losi ji následovali.

Petr odškrtnal na kalendáři celý únor a pak březen. Billovi začínalo dorůstat nové paroží, jakoby pokryté jemným sametem. Opět výhružně na Petra třásl hlavou, ale teď se mu hoch již jen smál a poplácával ho po bocích. Zbytky srnčího, visící na borovici, pomalu rozmrzaly. Nakonec je sundal, schoval ve sněhovém břehu a navršil na ně hromadu kamení.

Duben se ohlašoval bouřlivě. Několikrát už si Petr myslel, že přijde nová vánice. Z vysokých horských hřebenů sem doléhaly poryvy sněhových bouří a uzavíraly jeho svět do víru kolotajícího sněhu. Ale za den se většinou všechno opět uklidnilo. Tu a tam se objevovaly pěkné dny, a to už si byl téměř jist, že jde jaro. Pak ale začlo mrznout a všechno znovu pokryl ledový příkrov. Spotřeboval poslední zmrazené srnčí. Myši už zase vylezly zpod země a začínaly se mít čile k životu. Znovu nastražil pasti. Billova tabáku kvapem ubývalo. Nejlíp na tom byl se sušeným masem. Toho zbývaly ještě dvě plné plechovky.

Jaro vtrhlo do kaňonu, jak se o tom městu nikdy ani nezdálo. Petr uviděl na obloze šipku divokých husí: přeletěla nad ním s halasným voláním, jež se radostně neslo okolním tichem. Jednoho dne se objevilo nahoře na řece hejno divokých kachen a vyhlíželo si tu koutek klidné vody. Suchým, po zimě šedohnědým porostem začínala probleskovat jasná zeleň, jež pomalu prosvítala i na holých větvích javorů, lískových keřů a osik. A pak listí rašilo jako z vody a najednou ho bylo tolik, že už Petr neměl výhled ani na řeku. Bill se přesunul také výš, kde měl lepší pastvu. Někdy zmizel i na několik dní. Jednoho dne si Petr uvědomil, že sněžná hranice je již téměř tak vysoko na svahu, jako byla tehdy loni na podzim, když sem přišel. Ledová krusta změkla a zpórovatěla. Po zemi tryskaly nesčetné potůčky a vodní čůrky, jež se jako desítky drobných hádků vinuly z hor dolů. Země byla jako nacucaná houba. Tehdy si Petr všiml, jak ona jemná síť křehoučkových kořínků všech těch keříčků a všeho mlází drží půdu pohromadě, aby ji

ten přival neodplavil do zpěněné řeky.

Slunce stoupalo na nebi stále výš. Den se očividně dloužil. Billovo paroží už způli dorostlo a slibovalo proměnit se v nádhernou jelení okrasu. Jelen si však vedl velice opatrně a většinou se do žádného hustého mlází nepouštěl, protože parohy měl dosud měkké a mohly by se snadno zlomit.

Jednoho dne si Petr všiml, že obrovské balvany v řece jsou už téměř pod vodou. Obvykle křišťálově průzračná modrá voda se zbarvila do špinavé šedi. A několik dní později byla kávově hnědá a balvany zmizely úplně. Řeka tedy už bude brzy dost hluboká, aby po ní mohly čluny. Stoupající hladina vody jako by s každým dnem přibližovala jeho domov a rodiče. Naplňovalo ho stále silnější vzrušení a někdy je téměř nemohl ani vydržet. Musel si vyrazit na toulky, aby je ze sebe trochu setřásl.

Jednou dopoledne zašel k Omarovu hrobu. Kupodivu vyrostlo mezi kamením jen málo plevele, takže mu pletí trvalo jen několik minut. Víc času strávil na hrobu Edwarda Dennise, kde musel dávat i nějaké nové kameny. Zrovna skončil, když si uvědomil nějaký nezvyklý zvuk. Ano, vždyť jej vlastně slyší již několik minut. Zvedl hlavu vzhůru a pátravě si prohlížel modrou oblohu. Bylo tam, vysoko nad horským svahem, o něco výš nad sněžnou hranicí, a kroužilo nad vrcholky stromů jako orel.

Letadlo!

Petr vyskočil a hnal se úprkem ke srubu. Uvažoval: „Oheň nachystaný nemám! Jak můžu upoutat jejich pozornost?“ Vběhl dovnitř a pohled mu padl na bílý pytel, v kterém měl přes zimu zvěřinu. Popadl jej a vyrazil ven.

Letadlo letělo vždy kus kupředu a zase zpátky a pak znovu vyrazilo vpřed směrem svažujícího se horského úbočí. A již bylo téměř nad srubem. Petr zuřivě mával pytlem nad hlavou a křičel z plných plic. Letadlo znovu přeletělo, zvolna se otočilo a vracelo se zpět. Petr nepřestával mávat a křičet. Když je měl přímo nad hlavou, přečetl si na trupu nápis napsaný velkými písmeny: ZEMSKÁ DŘEVAŘSKÁ SPOLEČNOST. V letounu byli dva muži. Oba na něho také mávali. Letadlo se vrátilo a letělo směrem proti svahu, přes hřeben a zmizelo.

Petr hleděl k místu, kde je spatřil naposled, a stále si říkal: „Za minutu přiletí znovu. Jakmile se dostane přes svah sem, hodí mi vzkaz a

tam bude napsáno, že vědí, kdo jsem, a záchranná četa že je na cestě.“ Avšak letadlo se už neobjevilo. Cítil, jak se mu až někde hluboko v žaludku usazuje tíživé zklamání, z něhož se mu dělalo téměř nevolno.

Pomalou však z něho skleslost opadala. Nejde o to, že by ho snad nikdo nezachránil, říkal si. Byla to prostě za ty dlouhé měsíce první známka možnosti, že se odtud dostane. Nebyla to vina těch dvou v letadle. Bylo to tím, že nedával žádné znamení ohněm. Ti dva ho prostě pokládali za někoho, kdo mává na pozdrav prvním lidským bytostem, které zase uviděl od loňského podzimu. Letěli dost nízko, aby poznali, že to není Omar, pokud starce znali. Nejspíš si mysleli, že tu má Omar společníka. A Petrovi bylo hned lépe, když si všechno takhle zdůvodnil.

Začal stavět novou hranici přímo před srubem. Pak ho náhle napadla myšlenka, na kterou za celé ty měsíce dosud nepřipadl. Sesbíral největší kameny, které se tu daly najít, a z nich sestavil na mýtině slovo POMOC. Když se snášela noc, byl připraven na přilet dalšího letadla.

Teplé počasí se již udrželo. Sněžná hranice ustupovala stále výš. Petr věděl, že všechno to tání zasáhlo povodí řeky víc než dvě stě mil proti proudu a že se tak odvodňuje na tisíce čtverečních mil v oblasti vodního předělu. Řeka se vylila z břehu na půl cesty ke srubu. Tekla mnohem rychleji; byl to úplný mlýnský náhon. Petr si nedovedl představit, jak by se tím blátivě hnědým, dravě se řítícím vodním živlem mohl probít proti proudu nějaký člun. Nicméně řeku úzkostlivě pozoroval. Člun se tu může objevit, ani se nenaděje.

Zrovna obědval a otevřenými dveřmi do srubu proudila záře prvního jarního slunce, když uslyšel od řeky burácení. Nejdřív zvuk připisoval řece samé. Potom však rozpoznal, že jde o něco jiného. Vyrázil po stezce dolů, odkud byl přehled po celé šíři toku. V dálce zahlédl tryskový člun, plul jako malá červenobílá zátka na vodě. Přejel. Mířil již proti proudu k mohutnému skalnímu ramenu daleko vpředu. Petr se vrhl až na samý kraj říčního břehu a křičel, jako by ho na nože bral.

Ve člunu byli tři lidé, ale všichni hleděli přímo před sebe. Petrovi bylo jasné, že jeho hlas hučením motoru ani hukotem řeky neprorazí. Člun sebou zmítal a narážel do vodních vln jako jankovitý kůň a kolem plavidla vystřikovaly takové gejzíry vodní tříště, že ho chvilkami ani nebylo vidět. Pak člun zmizel za skalním ramenem.

Několik minut Petr ještě zůstal hledět na řeku a potom se vrátil do srubu. Omar říkal, že se tu tryskové čluny zastavují. Tenhle se však nezastavil. Rozhodně musí něco udělat, čím by na sebe upoutal pozornost. Vyrobí nějaký obrovský nápis a ten umístí někde na břehu.

Vzal oba bílé pytle od mouky, roztrhl je a konce sešil, takže získal jakýsi transparent téměř šest stop dlouhý a dvě stopy široký. Nemohl nikde najít žádnou barvu, a tak vzal láhev kečupu a namaloval na pruh z pytloviny v celé délce a na celou výšku POMOC. Konce pak připevnil ke dvěma dlouhým tyčkám, jež by mohl zatlouct do země. S tímto svým výrobkem a se sekýrou v ruce se vydal k řece.

V okamžiku, kdy se před ním otevřel pohled na vodní tok, se zastavil. Zůstal tam prostě stát v němém ustrnutí. Na břeh byly vytaženy dva tryskové čluny a kolem stálo asi pět šest mužů. Přicházeli po stezce k němu.

13

Stál a v rukou držel tyčky a srolovaný nápis. Jeden muž byl mladý a štíhlý, s černými vlnitými vlasy. Druhý byl o hodně starší, Petr hádal, že bude asi dost blízko Omarovu věku. Byl zavalitější a měl mohutný hrudník. V jedné ruce držel starý klobouk. Hlavu měl lysou, jen nad ušima se bělal úzký proužek vlasů. Petr si všiml, že má pečlivě pěstovaný šedivý knírek a bradu, která prozrazovala až bezohlednou odvahu a tvrdohlavost, a oči modré jako chrpy.

Mladý muž řekl: „To jsem nevěděl, že měl Omar celou zimu společnost. Já jsem Harry Thomas. Ty dva tryskové čluny patří mně. Tohle je senátor Mike Kaufman.“

Petr už o senátorovi Kaufmanovi slyšel a viděl ho mnohokrát na fotografii. Přezdívalo se mu buldok Kaufman, protože se v žádném boji nikdy nevzdával. „Je to skutečně tvrdá povaha, čestný starý chlap, kterého si v životě nikdo neosedlal,“ vyjádřil se o něm jednou Petřův tatínek. „Nemůžu říct, že s ním vždycky ve všem souhlasím, ale obdivuju se mu.“

Tyhle myšlenky Petrovi bleskly hlavou, ale v tom okamžiku jako by si jejich význam ani plně neuvědomoval. Dovedl myslet jen na jedno:

že ta dlouhá doba čekání opravdu skončila. Pojede domů. Cosi mu stáhlo hrdlo, že ze sebe nemohl dostat ani hlásku. Oči se mu zamžily. První slova, která ze sebe vypravil, vlastně ani nemínil říci: „Ten druhý člun nezastavil. Ani se sem nedívali. Křičel jsem na ně a křičel, ale jeli proti proudu pořád dál, až zmizeli. Tak jsem si připravoval takové znamení. Neslyšel jsem, že jste sem přijeli.“

„Jeli jsme jenom pomalu těsně podél břehu,“ vysvětloval Thomas. „Omar mi nikdy neřekl, že má nějaké příbuzné.“

Petr zavrtěl hlavou: „Já jsem Petr Grayson. My – my jsme totiž minulý podzim v kaňonu havarovali s letadlem.“

„Havarovali? Ty s Omarem? Říkáš letadlem? Co dělal Omar v letadle?“ Thomas se rozhlédl: „A kde je Omar?“

„Zemřel,“ odpověděl Petr. „A Frank Eldridge taky nežije. A já jsem pořád jenom čekal a čekal.“

Senátor navrhl šetrně: „Co kdybychom zašli do srubu a ty bys nám to všechno vypověděl?“

Posadili se ke stolu a Petr jim vyprávěl všechno od prvního dne, kdy se zřítilo letadlo.

„Graysonovy elektronické závody,“ opakoval si senátor. „Ano, pamatuju se. Vždyť George Grayson nedělal kolik týdnů nic jiného, než posílal do vzduchu jedno letadlo za druhým. Minulý podzim se mu při nějakém letu ztratil syn. Takže ty jsi Graysonův syn. To bych řekl, mladíku, že tvůj táta s mámou budou ti nejmšťastnější lidi na světě.“

„Myslím, že budou, pane senátore,“ přikyvoval Petr.

„Ani se mi tomu nechce věřit,“ vrtěl hlavou Thomas. „Omar že zemřel! Patřil sem do tohohle kaňonu jako ta skála tady. Vždycky jsem si myslel, že tu bude žít věčně.“ Podíval se na Petra: „Upadl, nebo co se mu stalo?“

„Zachraňoval laň, aby se neutopila. Probořila se skrz led. A myslím, že si tím uhnal zápal plic. Zemřel po prvním lednu tohohle roku. Pohřbil jsem ho vedle toho hrobu, co je tady odtud asi sto stop.“

„Zachraňoval laň. To je celý Omar.“ Thomas se zvedl. „Vím, kde je ten druhý hrob. Půjdu se tam podívat.“

Senátor Kaufman si Petra zkoumavě prohlížel svýma chrpově modrýma očima. „Tos tedy měl pernou zimu, na kluka! Vidíš, a vydržels to.“

„Omar mě hodně naučil,“ podotkl Petr, „ale bez Billa a Šalomouna a bez Kuňky bych to asi nepřežil.“

„Takže tys tady nebyl sám?“

„Bill je jelen, Šalomoun sova a Kuňka je kuna. Jsou to moji přátelé.“

„S těmi bych se tedy rád seznámil,“ usmíval se senátor. „Ale teď bych se chtěl především projít tady po těch lesích. Hádám, že ty budeš tyhle končiny znát docela slušně, co?“ A když Petr přikývl, navrhl: „Nechtěl bys jít s námi a dělat nám průvodce?“

„Dobře.“ Petr si vzal pušku, už ze zvyku si strčil do kapsy pár kousků sušeného masa a pak poněkud pochybovačně nabídl plechovku senátorovi. „Ono to sice nevypadá moc vábně,“ začal vysvětlovat.

„A jéje, suchotina!“ řekl senátor a hned si vzal dva kusy. Ukrojil si pořádné sousto a strčil je bez okolků do pusy. „To jsem jedl naposledy jako malý kluk.“

„Vy znáte suchotinu?“ zeptal se Petr.

„Hm, jestli ji znám! Na té jsem prakticky vyrostl. Naši žili v jednom takovém zapadákově v jižní části státu. Byla tam než pošta a jeden krámeček. My jsme byli vlastně celé město. Tuhle suchotinu jsme jedli v jednom kuse.“

Zbyly ještě čtyři paklíky žvýkácího tabáku a Petr si jeden strčil do kapsy.

Senátor Kaufman se usmál a Petr mu vysvětloval: „To je pro Billa, kdybychom ho náhodou potkali.“

„Když mi bylo patnáct, můj nejlepší přítel žvýkal,“ řekl senátor. „Taky jsem to zkoušel, ale bylo mi z toho zle. Tak tedy pojďme.“

Ostatní zatím vykládali ze člunů spací pytle a další příslušenství. Senátor zavolal: „My jdeme tady s Petrem na procházku. Zatím na shledanou.“

Dva muži na ně ještě zavolali: „Nepotřebujete, aby šel někdo s vámi?“

„Ani ne,“ odmítl senátor jejich nabídku, a když vstupovali do lesa, dodal: „Nemělo by cenu je brát s sebou. Jsou tu jenom kvůli té jízdě.“ Senátor se rozhlížel a stále si přitlumeně opakoval: „To je les! Vůbec se nedivím, že to chtějí pokácet.“

„Myslíte Zemskou dřevařskou společnost?“ zeptal se Petr.

„Ty o nich něco víš?“

„Před několika dny tady letělo jejich letadlo. Omar říkal, že loni v létě sem přijeli ve dvou velkých člunech a prohlíželi si les. Že jim nedovolíte, aby to pokáceli, vidíte?“

„Proto jsem totiž tady,“ vysvětloval mu senátor. „Tahle dřevařská společnost tu chce kácet a těžít dřevo. Ale celá řada institucí a klubů si přeje, aby se to tu prohlásilo za chráněnou oblast a aby tu všechno zůstalo tak, jak to je. Bude se o tom veřejně jednat ve Washingtonu. Chci si ten les prohlédnout a nasbírat tady nějaká fakta. Jsem totiž předseda toho výboru.“

„Kdy se bude to jednání konat?“

„Ode dneška za čtrnáct dní.“

„O co tam půjde?“

„Budou tam lidé z obou stran. Zástupci dřevařské společnosti, která tu chce kácet, a pak lidé, kteří zastupují právě ony nejrůznější kluby, instituce a tak vůbec. Ti nechtějí, aby se to tu kácelo. Každá strana vyloží své stanovisko. Výbor vše vyslechne a pak vynese rozhodnutí, které bude pokládat za nejlepší pro tuhle zemi.“ Zašvidral modrýma očima na Petra: „Jako by mi něco říkalo, že ty taky nechceš, aby se tady kácelo.“

„To nechci!“ řekl Petr rozhodně. „A Omar taky nechtěl. Žil tady padesát let. A o tomhle kraji věděl hodně a říkal, že by to bylo něco strašného.“

„V jakém smyslu, Petře?“

Petr zavrtěl hlavou, náhle poněkud vyveden z míry svou vlastní odvahou, s níž si troufal mluvit před senátorem Spojených států. „Tak vůbec,“ zahučel. „Omar by vám to byl pověděl nejlíp. Hodně o tom hovořil. Chtěl na to věnovat všechn svůj zlatý prach a najmout si zaň advokáta a pokusit se je zastavit.“

„Omar tady už není. Ale jsi tady ty.“ Senátor se na něho na okamžik zkoumavě zadíval. „Petře,“ pokračoval klidně, „říkal jsem ti, v jakém jsem vyrostl zapadákově. Vlastně to ani vůbec žádné městečko nebylo. Žilo tam na takových třicet lidí. Moje první škola byla barabizna na spadnutí a bylo v ní dvanáct škamen a jedna břichatá kamna. My kluci jsme do nich museli chodit na dříví. Nemusíš se kvůli mně nechat vůbec nijak vyvádět z míry. Zastupuju obyčejné lidi, a ty snad patříš k nim, ne? Nemůžu přece svou práci dělat dobře, jestli nevyslechnu o

věci všechny dosažitelné informace.“

„Škoda že tu není Omar.“

„Škoda. I já bych potřeboval vědět o skutečnostech, které by mi on mohl říct. Ten výbor ve Washingtonu by měl především slyšet jeho svědectví. Ale musíme udělat to nejlepší, co je za daných okolností možné. Ty mi musíš vypovědět, co ti vyprávěl.“

Petr stále ještě váhal.

„Je to tvoje občanská povinnost, sdělit mi Omarovy zkušenosti, Petře, abych se mohl, až přijde čas, správně rozhodnout.“

„Tak Omar říkal,“ začal Petr, „že to trvalo stovky let, a možná i tisíc let, než tenhle les mohl takhle narůst. Jestli Zemská dřevařská společnost tady všechno pokácí tím způsobem, jakým je zvyklá pracovat, tak z toho tady bude jedna pustina. Les tu prostě nikdy víckrát už nebude.“

„Nikdy je dlouhá doba, Petře. Stromy rostou poměrně rychle.“

„Tady na té půdě ne. Je tu dost bídná země. Vysočina nikdy za moc nestojí. Dobrá země se snadno při velkých deštích a za jarního tání spláchne. Omar říkal, že to trvá dvě stě, a možná i tři sta let, než si příroda vybuduje jeden obyčejný palec dobré svrchní zeminy. A tu přece člověk tolik potřebuje, aby na ní mohl pěstovat plodiny.“

„No a když se to tady pokácí...?“

„Omar říkal, že ty obrovské stroje, způsob těžby dřeva a stavba dřevařských silnic, to všechno že rozruší ty drobné kořínky, co teď půdu drží pohromadě. Až nastanou deště a začne tát, příval vody spláchne všechnu svrchní zeminu do řeky. Ta země tady bude rozrytá hlubokými kolejami a koryty. Vysoká zvěř a všechno ptactvo zmizí, protože tu nebudou mít co jíst a protože se tady nenajde místo, kde by se mohli ukrýt nebo hnízdit a vychovávat svá mláďata.“

Senátor pokyvoval: „A co ještě Omar říkal?“

„Vysvětloval mi, že v lese pramení desítky drobných potoků a bystřin a všechny že se vlévají do řeky. Některé to jsou dokonce velké proudy a třou se v nich lososi. Jestli tuhle zemi vyholí...“

„Chceš říct, jestli to tu vykácejí na holoseč?“

Petr přikývl. „Řeky, v kterých se třou lososi, vyschnou anebo naplaveniny úplně zanesou třecí koryta. Lososi nebudou mít jediný koutek, kam klást vajíčka. A tah lososů by tak mohl v řece jednou

provždy přestat.“

„A tohle všechno věděl Omar naprosto bezpečně?“

„Říkal, že asi čtyřicet mil po řece byl ještě jeden takovýhle les. Říkalo se tam tomu kraji Železný potok. Před lety to tam vykácela táž Zemská dřevařská společnost. Bylo tam několik pěkných řek, kde se třeli lososi, ale ty úplně vyschly. Zůstala tam jenom kamenitá koryta. Svrchní zeminu to spláchlo a celou zem rozrušily povodně a záplavy. Omar říkal, že to vypadá, jako by tamtudy přešla válka. Vysoká zmizela. A zůstalo jen pár křepelek a tetřívků.“

„Když už mluvíš o té vysoké, tak tady taky žádnou nevidím,“ podotkl senátor.

„Srny a jeleni a losi odešli výš, blíž k sněžné hranici, protože je tam lepší pastva. Jsme jenom pár stovek yardů od řeky. A tam je to skoro ještě míli. Jestli se cítíte...“

Senátor si sundal klobouk a poklepal se po lysé lebce: „Šindele jsou už skoro úplně v tahu, Pét'o. Ale v kotli je ještě plno páry. Jdem!“

Senátor si uřízl kus sušeného masa a strčil si jej do úst. Pak začali stoupat do svahu. Petr si tiše pohvizdoval „Hory z marcipánu“.

„Co děláš?“ otočil se na něho káravě senátor, „vždyť vyplašíš všechnu zvěř, Pét'o! Chci je vidět.“

„Jenom jim oznamuju, že jdu.“

„Aby mohli vzít nohy na ramena dřív, než dorazíme, co?“ zanaříkal senátor.

„Ne, neutečou.“

„Když jsem chodil ještě jako výrostek na hony, snažili jsme se vždycky jít co nejtíšeji, protože jinak bychom si nedali ani ránu.“

„Nebojte se, zvěř uvidíte,“ sliboval Petr. „My přece nejdeme lovit.“ A klidně si hvízdal dál.

„To je ale hrozně stará melodie,“ prohodil po chvílce senátor. „Jakpak se to jmenuje?“

Petr mu řekl název.

„No jo, vidíš, teď si vzpomínám. Nikdy jsem k ní neznal slova. Ty je znáš, Pét'o?“

„Znám text, co mě naučil Omar.“

„Tak mi ho zazpívej.“

„Jo, s tím mým zpíváním to není žádná sláva.“

„Jsme tady jenom my dva a ty němé tváře, co máme snad uvidět. Tak jenom spust', Pét'o.“

A Petr začal zpívat:

„V těch modrých Horách z marcipánu
je země krásná jako květ.“

Když končil první sloku, senátor si písničku již pobrukoval s ním. „Ta je pěkná, Pét'o. Znáš to dál?“

„Pár slok ještě znám.“

„Tak mi řekni slova a já to zkusím s tebou.“

Petr mu je předříkal, když již stoupali po mírně se zvedajícím úbočí pod korunami stromů lesem vzhůru.

„No fajn, to už si budu pamatovat,“ liboval si senátor, „tak můžem jet.“ Senátor udával takt, mávaje rukou jako taktovkou, a prozpěvoval přitom hlasem, kterému se kdysi říkalo „pučifouský baryton“. Když přezpívali asi půlku, nechal se svým nadšením tak unést, že konec již hulákal z plných plic. Dozpívali a senátor se podíval provinile na Petra.

„To nic, vždyť my takhle zvířatům jenom oznamujeme, že jsme tady,“ vysvětloval mu Petr, „nechceme je vyděsit, aby před námi utekla.“

„Promiň. Zamlada jsem zpíval v kvartetu,“ vysvětloval mu senátor rozpačitě. „Už jsem si s citem žádnou pořádnou písničku nezanotoval na třicet let. Víš, tak jsem se tím přenesl do té doby, kdy – kdy jsem měl ještě vlasy, Pét'o. Příští sloku už budu zpívat tišeji. Říkals, že znáš ještě jednu.“

Kráčeli dál a Petr mu znova předříkával slova a pak spolu opět prozpěvovali. Petr se snažil přizpůsobit senátorovu hlasu. Když končili, téměř se mu to podařilo:

„Tak pojd'te se mnou tam v tu stranu,
k těm modrým Horám z marcipánu!“

„I čerta,“ ulevil si senátor, zarazil, sundal klobouk a stíral si z obličeje pot. „Takovádle štrapáce, a ještě přitom zpívat, to je docela parádní facha. Jak to, že ty, takový mladík, zpíváš takovouhle starou

zapomenutou písničku, a ne nějaké to moderní pápa dáda, pa dáda?“

„To mě naučil Omar, právě tuhle uměl,“ odpověděl Petr. „A jak se to v ní rýmuje a ta melodie, všechno se to sem ven jaksi moc dobře hodí.“

„To rád věřím. Znáš ještě něco jiného?“

„Omar mě naučil několik slok ‚Tam dole v údolí‘. Tu hodně zpíval.“

„Bodejť by ne,“ smál se senátor.

Přišli na kraj menší travnaté louky a Petr se obezřetně zastavil. Uprostřed stálo pět losích krav a jeden býk, všechna zvířata s hlavami obrácenými k nim a všechna se dívala přímo na ně. „Slyšeli nás,“ vysvětloval Petr. „Už věděli, co můžou čekat. Kdybychom se k nim byli připlížili tajně, bylo by je to vyplašilo, a v tu ránu byli pryč.“

„Hrom do police!“ vykřikl senátor, „to je ale něco!“

O kousek dál mu Petr ukázal tři laně a mladého jelena. Za nimi pak ještě dva mladé jelínky. A další srny a losy. Viděli také skalní veverka a množství nejrůznějších ptáků.

„Rajská zahrada, jen co je pravda,“ bručel si pro sebe senátor. „Neměl jsem ponětí, kolik je tu zvěře. A ty stromy, ta výška! Takovýchhle míst se už teď moc nenajde.“

„To je tím, že tu nejsou, žádné cesty a nedá se sem jen tak proniknout. Dokonce tu na podzim ani není moc lovců. To už je sem totiž nemohou dopravit žádné tryskové čluny. Omar říkával, že to je jeho les a jeho zvěř,“ pokračoval Petr. „Říkal, že za těch padesát let už si vysloužil právo starousedlíka.“

„To mu skutečně nijak neberu.“

Šli dál, ale senátor Kaufman si šetřil dech na výstup. Petr opět začal hvízdát. Ušli další půl míle cesty a viděli nová a nová zvířata. Ale když dorazili k sněžné hranici, zvířata zmizela.

Petr senátorovi ukázal drobnou bystřinku, které se jako malí hádci vinuli po stráni dolů. Znovu vysvětloval, jak celá ta síť kořínků pod stromy, mlázím a pod celým podrostem pomáhá držet tu tenkou vrstvu svrchní zeminy.

„Aha,“ přikyvoval senátor. „Teď to vidím, chápu, ano!“

Pak spolu bok po boku odpočívali na povaleném kmenu. Senátor se po chvíli ozval: „Thomas mi líčil, že tenhle les se táhne proti proudu

řeky kolik mil.“

„Ano, Omar to taky říkal.“

Od horských vrcholů k nim zafičel studený vítr. Slunce zašlo za okraj vzdáleného skalního srázu. „Nemá cenu chodit dál a zbytečně se brodit sněhem,“ pravil senátor. „Viděl jsem už dost.“

„Kdy vyrazí čluny po řece zpátky?“ zeptal se Petr.

„Pojedem odtud brzy, svezem se jenom kousek proti proudu, abychom to trochu obhlédli, ale pak se hned vrátíme. Zítra večer si už budeš povídat s maminkou a s tatínkem, Pét'o.“ Zvedl se. „Snad že bychom se pustili nazpátek, co?“

Dostali se na malou mýtinu, kde proti nim náhle vyrazil vzrostlý jelen. Zatřásl hlavou a zahrabal kopyty v zemi.

Senátor se zarazil: „Pét'o, ten chlapík si to s námi chce rozdat. Vystřel kousek před něho, ať se vyleká a uteče. Dělej, rychle!“

„Vždyť je to Bill!“ vykřikl Petr celý rozradostněný. „No podívej se, Billíku. Pojď ke mně. Pojď a vem si tabáček.“ Petr utrl z paklíku malý žvanec a podával jej na natažené dlani Billovi. Bill přistoupil až k Petrovi, vzal si sousto a zůstal stát a žvýkal. Petr jej zatím drbal za ušima a plácal po krku. „Neviděl jsem tě kolik dní. Už jsem se chystal, že se tě vypravím hledat.“

„To je ale zvíře!“ obdivoval se senátor. „Tak nádherného habána jsem ještě v životě neviděl.“

Bill ňuchal k Petrově dlani a hledal další tabák. Petr kus utrl a nabídl jej senátorovi: „Nechtěl byste mu to dát sám, pane senátore?“

„To víš, že chtěl.“ Senátor jelenovi podržel kus tabáku na dlani, Bill si jej s grácií vzal a chvíli jej žvýkal, zatímco senátor jej poplácával po šíji a podrbával na těch jeho velikých plácačkovitých uších. Petr dal senátorovi zbytek paklíku. Ten jej roztrhal na menší kousky a krmil jimi Billa. „To se ti to líbí, vid'?' Nebojíš se, že po tabáku pak neporosteš? Když jsem byl malý klouček, tak nás tím vždycky strašili.“

Vyrazili zpátky po svahu dolů a Bill šel těsně za nimi a dorážel čenicem na senátora a žadonil o další tabák. Když se však žádný neobjevoval, tak se nakonec otočil a zmizel mezi stromy. Senátor chvíli hleděl za Billem a pak se zeptal: „Máš tu ještě nějaké jiné ochočené kamarády, jako je tady ten Bill, Pét'o?“

„Šalomouna a Kuňku.“

„Teď si vzpomínám, říkals. Sovu a kunu. Taky je uvidím?“

„Taky, pane senátore. Večer je budem krmit.“

„Výborně! Výborně!“ Senátor byl stále ještě ve zpěvavě náladě a pořád se mu ještě chtělo písničky. „Myslím, že bychom si teď nakonec měli do kroku zazpívat nějakou jinou,“ navrhl. „Co takhle ‚Tam dole v údolí‘?“

„Prima,“ souhlasil Petr.

Začali přitlumeně zpívat:

„Tam dole v údolí za dlouhou mlíí,
tam zastav se a dobře poslouvej.
A poslouvej, jak vítr tiše kvílí,
má drahá, slyš, jak vítr smutně kvílí.“

V tři krátké řádky kladu písmena,
jen řekni: Budeš, dívko, budeš má?
A budeš moje, drahá? Budeš má?
Ach prosím, řekni mi, zda budeš má?

Stavte mi pěkný zámek,
vysoký, a postavte jej nad přístavním molem,
ať slyším, až tu půjde jednou kolem,
má drahá, až tu půjde jednou kolem!“

Konečně se přiblížili ke srubu. Ostatní byli uvnitř. Harry Thomas vařil večeři. Na plotně se mu zrovna dělaly steaky a na stole čekaly další syrové. Usmál se omluvně na Petra: „Já jsem si dovolil použít tady tvoje kamna místo ohně venku.“

„To je v pořádku,“ řekl Petr. „Mohl byste mi dát kousek toho syrového masa pro Šalomouna a pro Kuňku?“

„Vezmi se celý steak. Přivezli jsme masa haldu.“

Po večeři se všichni s výjimkou senátora odebrali ke člunům, kde měli strávit noc. Senátorův spací pytel položili na Omarovo lůžko.

Tma se snesla rychle. Petr zapálil lampu a nakrájel maso na čtverečky. Vzal koženou rukavici a zeptal se senátora: „Chtěl byste nakrmit Šalomouna?“

„Myslíš rukou, jako Billa?“

„Jistě. Vůbec nic neucítíte.“

„No tak dobře. Vidím, že tobě zbyly všechny prsty. Co mám dělat?“

Petr mu vysvětlil, jak má na sovu volat, kam se má postavit a jak má držet maso.

„Tak hotovo,“ řekl senátor, „teď mi předved to volání.“

Petr se postavil do stínu za srubem a lehounce zahoukal. „To je opravdu, jako když houká sova,“ poznamenal senátor. „Ani nevím, jestli jsem vůbec nezapomněl hvízdát.“

Senátor volání zvlášť dobře nenapodobil. Petr mu řekl: „Podržte to maso. Já Šalomouna zavolám odtud.“

Na druhé zavolání se Šalomoun vynořil jako duch z kůlny a usedl na borovici. Petr zavolal znovu. Šalomoun odpověděl. Petr počkal a pak

zavolal zase. Chvíli vypadala sova jako nepohnutý černý kámen, ale již v následující chvíli se snesla těsně nad senátorovu hlavu. Na okamžik jako by nad konečky prstů v natažené rukavici zaváhala a pak s neslyšným zamáváním křídel ulétla zpátky na větev.

Senátor tiše poznamenal: „Hrom do police, necítil jsem ani ň.“

„Podržte další kousek,“ pošeptal mu Petr.

Petr zavolal ještě dvakrát a Šalomoun mu pokaždé odpověděl. Pak opět slétl dolů a vzal si druhé sousto.

„To je všechno,“ řekl Petr. „Teď se vydá sám na lov.“

Vrátili se do srubu a senátor se ho zeptal: „A co to druhé zvířátko, o kterém jsi mi vypravoval, ta kuna?“

„Ta tu bude co nevidět,“ řekl Petr. Nakrájel na plechový talířek čerstvé maso, postavil jej na obvyklé místo a zavřel dveře. Trochu ztlumil světlo v lampě. Pak se spolu se senátorem posadili za stůl. „Budeme muset být tiší jako myšky,“ vysvětloval Petr. „Teď už je tak čas, kdy chodí. Jenom se, prosím vás, nehýbejte. Ona je zvyklá vidět tu jenom mě.“

„Ty si myslíš, že sem přijde, i když tu svítí světlo a i když tu oba sedíme?“ zeptal se senátor. „Já si myslel, že kuny jsou hrozně plaché.“

„To jsou, ale Kuňka přijde,“ odpověděl Petr s jistotou.

„Kdybych už sám vlastnoručně nekrmil tu sovu a toho jelena, ani bych ti nevěřil,“ přiznal tichým hlasem senátor.

Seděli tak drahnou dobu, až senátor zašeptal: „Možná že tolik těch lidí kolem ji vyplašilo.“

Petr v duchu připustil, že to může být i pravda. Byl zklamán a už chtěl navrhnout, že přestanou čekat, když tu do něho senátor š’ouchl: Kuňka vklouzla dovnitř a popadla kousek masa. Petr čekal, až téměř všechno sežere, a pak tichounce řekl: „Dneska jdeš pozdě.“

Kuňka se posadila na zadní a perličky oček upřela na Petra. V černém čeníšku jí pocukávalo. „To je poslední žrádýlko, co ode mě dostaneš.“ Petr se opatrně shýbl a hodil Kuňce až pod nos malý kousek syrového masa. Kuňka ho v tu ránu polkla. Petr jí pak hodil další a ještě další a po každém se Kuňka dostávala blíž a blíž. Při posledním soustu byla až na dosah ruky. „To je všechno,“ řekl Petr. „A od téhle chvíle si už zase budeš muset lovit jenom sama. Tak a teď šupajda, Kuňko. Sbohem.“

Kuňka zůstala sedět a několik vteřin si Petra zkoumavě prohlížela. Pak co by doslova okem mžikl, sebou smýkla, přelétla po podlaze a zmizela dírou ve dveřích.

Petr hleděl na prázdný otvor a teprve v tu chvíli mu došel význam jeho vlastních slov. Mluvil s Kuňkou naposledy a taky ji naposledy krmil. A stejně tak Billa a Šalomouna. Zítra už bude na cestě domů a odtud odjede navždy.

Senátor Kaufman do jeho myšlenek tiše pravil: „Tak jsem vlastně viděl všecko. Nikdy jsem nevěřil, že ještě spatřím něco takového jako dnes odpoledne a večer. Vrátil jsem se o tolik let zpátky. Děkuju ti, Pét'o, za víc, než si sám snad vůbec uvědomuješ. Myslím, že půjdu na kutě. Tuhle noc budu spát jako kojeňátko.“

Petr však usnout nemohl. Ležel a naslouchal měkkým zvukům noci a až ho překvapovalo, jak dobře jim teď rozuměl. Jednu chvíli se mu zdálo, že slyší Šalomouna. Ale mohla to být taky nějaká jiná sova. Slyšel neustávající burácení řeky. Zafoukal vítr a pohnul tou starou známou větví, která opět zaskřípěla, jak se třela o střechu. Zdály kdesi daleko za sněžnou hranicí slyšel tlumený štěkot a vytí Samotáře a jeho družky. Usmál se při vzpomínce, jak si kdysi myslel, že to vyje vlk. Vzpomínal na domov, na maminku a na tatínka a přihlásila se neovladatelná touha užuž být pryč. Ale do ní se mísil smutek nad tím, že odtud odjíždí. Byla to podivná směsice pocitů.

Snídali ve srubu, a když se najedli, oznámil senátor Petrovi, teď že pojedou nahoru po řece na obhlídku toho lesa a vrátí se před polednem. „A pak hurá domů, Pét'o,“ dodal. „Chceš jet s námi, anebo si musíš ještě všecko před odjezdem připravit?“

„Musím si to trochu dát dohromady,“ odpověděl Petr. „Počkám na vás, až přijedete.“

Když odjeli, vytáhl Petr svůj spací pytel, zabalil do něho pytlík s Omarovým zlatým prachem, náprsní tašku Franka Eldridge a jeho papíry. Vzal si svůj kufr a Omarovu starou pušku a všechno odnesl na břeh k řece. Omarovo šatstvo bude muset nechat tady. Zašel pak k Omarovu hrobu, pečlivě jej vyplel a upravil na něm některé kameny.

Zbytek času strávil tím, že napekl fůru vdolků. Spotřeboval všechnen zbylý zákvas. Pár jich vzal a zanesl do kůlny pro Billa, kterému tam nechal i tři poslední paklíky tabáku. Zbyla také ještě hromada sušeného masa, takže ho měl plné kapsy.

Stál uprostřed kuchyně a rozhlížel se kolem. Pamatoval snad na všechno. Pak si však uvědomil, že musí odbýt ještě jednu, poslední záležitost. Vyndal kalendář, odškrtnl poslední den a vrátil jej zpátky do zásuvky. Vyšel a zavřel dveře.

Když se čluny vracely, seděl na břehu a čekal.

Nalodili všechny jeho věci, zacouvali do středu prudkého proudu a s burácením vyrazili. Petr stál na přídi a držel se zábradlí. Zdálo se mu, že v posledním okamžiku zahlédl, jak se z lesa vynořil Bill. Ale nebyl si tím jist.

14

Slunce ještě stálo nad obzorem, když dva tryskové čluny vyjely s burácením z kaňonu. Pak senátor Kaufman s Petrem sehnali někde telefon a Petr zavolal rodičům. Nato ho senátor odvezl na malé letiště, kde stihl letadlo domů.

Poslední slova, která Petr řekl senátorovi, byla: „Myslíte, že Omarovu divočinu zachráníte, pane senátore?“

„Omarova divočina – to je docela pěkný název, Pét'o. Nevím. Jak jsem ti řekl, všechno záleží na faktech, která předloží všichni ti lidé, co před výbor předstoupí. Můžeš ale být jist, že uděláme, co bude v našich silách.“

Rodiče mu přišli naproti na letiště. Maminčinu radost nelze ani vypsát, přivinula ho k sobě a se slzami v očích mu říkala: „Já to věděla, že jsi naživu. Já to celou tu dobu věděla!“ Tatínek měl hrdlo tak stažené, že nemohl ani mluvit, ale když Petra objal, div mu žebra nezlámal.

Petra oslnil fleš fotoaparátu. Pak další a další. Sešlo se tu plno reportérů od novin. Petr se podíval na tatínka, ale ten jenom pokrčil rameny: „My jsme je sem nezvali. Možná některý z těch chlapíků ve člunech.“

A už u Petra stáli dva reportéři a dotazy se jenom sypaly:

„Co se stalo s letadlem?“

„Jak dlouho jste byl nezvěstný? Šest měsíců? Ojjoj!“

„To jste žil celou tu dobu sám?“

„Kdo je to Omar Pickett?“

„A to jste ho musel pohřbít? A sám?“

„Jak jste dokázal, že jste se za tu dobu nepomátl?“

„Bill, Kuňka a Šalomoun? Tak jste tedy sám nebyl.“

„Že to jsou zvířata? Děláte si legraci?“

Znovu se fotografovalo – brali i maminku a tatínka – a dělali záběry, jak se s ním oba vítají. Trvalo to přes čtvrt hodiny, než se jim podařilo uniknout a dostat se k vozu.

Prvních pár minut to bylo doma jako v blázinci. Všichni hovořili jeden přes druhého, smáli se, trochu i plakali, otázky jen přšely a nikdo se nestaral, jestli vlastně dostal odpověď. Nakonec se vše trochu uklidnilo a maminka opět jako vždycky začala dbát o hladký chod domácnosti. Zahnala Petra s tatínkem do velkého, slavnostně rozzářeného obývacího pokoje a pak už jen nosila tácy s chlebičky, kávou a mlékem.

Petr hleděl prostornými okny na milióny světél dole ve městě, na mapu ulic a kmitající světla dopravního ruchu. Všecko bylo přesně tak, jak si to pamatoval z dřívějšíka.

„Když jsi zavolal, tak nás to tolik rozrušilo, že jsme nemohli ani jeden vzít do úst,“ líčila mu maminka.

„Já jsem taky neměl na jídlo ani pomyšlení,“ přiznal se Petr.

Seděli, jedli a povídali si. Pátravému zraku Kláry Graysonové na synově zevnějšku nic neušlo: „Ty jsi ale opálený jako Indián. A na rukou jsi nikdy nemíval žádné mozoly.“

„Pracoval jsem, mami. Štípal jsem si dřevo, vařil jsem si a dělal jsem si všecko sám. Už uklohním docela prima jídlo, upeču i chleba ze zákvasu, a vdolky i buchty.“

„Aha, proto jsi přibral,“ usmívala se. „A taky jsi vyrostl.“

„A ty svaly pod košilí, jen se podívej,“ dodával George Grayson se smíchem. „Cítil jsem je v rukou.“

„Hodně ses změnil.“ Maminka si ho zkoumavě prohlížela. „Už nejsi ten patnáctiletý kluk, Petříku. Už – už je z tebe mladý mužský.“ Z hlasu

jí zaznívala až trocha smutku.

„To nejde, strávit celou jednu zimu v kaňonu a nezměnit se,“ smál se Petr. „Vy oba taky vypadáte báječně.“

„Je nám báječně – teď,“ přikyvoval otec.

Když byli konečně po obědě, tácy pochodovaly zpátky do kuchyně. Milé povídání o všem možném skončilo.

„A teď nám pěkně vypovíš celou tu historii od a až do z, od okamžiku, kdy jsi s Frankem nastoupil do letadla a měl letět na ranč, až do chvíle, kdy jsi dnes odpoledne volal.“

Petr se rozhovořil. Rychle jim vylíčil havárii, pověděl jim, jak ho Bill zavedl až k Omarovu srubu a jak pohřbili Franka Eldridge.

„Chceš snad říct, že tě ten starý hrozný necita nutil, abys mu pomáhal Franka pohřbít?“ ptala se matka. „To ale muselo být strašné.“

„Mělo to svůj důvod, maminko, a dobrý důvod.“

Vyprávěl jim o dnech čekání na letadlo, o svém pokusu uniknout po řece a o tom, jak jej Omar zachránil.

„To chtělo teda skutečnou chlapskou odvahu,“ poznamenal otec. „Škoda že už Omara nemohu poznat.“

Petr jim vylíčil společný život s Omarem, jak se učil vařit a jaké měl staroch kamarády – Billa, Kuňku a Šalomouna.

Maminka prohlásila: „To vypadá jako pozemský ráj nebo něco na ten způsob.“

Líčil jim první vánici, prozradil jim, jak si člověk musí srolovat ponožky, aby se mu nedostal do bot snůh. „V tomhle počasí pod nulou si musíte držet nohy v suchu. To je to hlavní.“ Vypověděl jim o Omarově smrti a ještě v tu chvíli mu vzpomínka stáhla hrdlo.

„A to jsi v té divočině potom žil celou tu dobu sám?“ vrtěla hlavou maminka. „Není divu, že ses tak změnil.“

„Ne úplně sám. Měl jsem Kuňku, Billa a Šalomouna. A všechno, co mě naučil Omar, mi nejen pomáhalo udržet se při životě, ale vyhnout se hlavně tomu, abych nedostal ,srubovou horečku‘.“

A tak jim Petr vylíčil všechny podrobnosti až do příjezdu člunů. „A tohle je všechno, co jsem si s sebou odtamtud přivezl.“ Ukázal na pušku, spací pytel, pytlík se zlatým prachem a Eldridgeovu náprsní tašku. „Ostatní jsem nechal ve srubu, jak to tam bylo původně – šaty, přikrývky na postel i jídlo ve spíži.“

Kláře Graysonové se v očích leskly slzy. „Omar musel být báječný člověk. Hrozně mu fandím, už jenom když tě o něm slyším hovořit.“

George Grayson si prohrábl rovné černé vlasy. „A to všechno za šest měsíců!“ Zakroutil hlavou. „A já si myslel, že jsem prožil bůhvíjaká dobrodružství. A ty máš, Petříku, zatím za sebou kus opravdového života.“

„Myslím, že ano. Tati, Omar a senátor Kaufman mi říkali Pét’o.“

Otec přikývl: „To mi taky sedí. Tobě se to líbí?“

„Hm.“

„Mně taky.“

„Mně ne,“ prohlásila Klára Graysonová důrazně.

„Zařídím, aby Frankova manželka dostala hned zítra tu náprsní tašku,“ řekl George Grayson. „A co budeme dělat s tím Omarovým zlatým prachem? Říkals, že nemá žádnou rodinu, vid’?“

Petr přikývl. „Měl v úmyslu použít prach na boj proti Zemské dřevařské společnosti. Ale senátor Kaufman říká, že to není nutné. Spousta různých institucí a organizací již bojuje za to, aby se ten kraj prohlásil za chráněnou oblast.“

„Můžeme ten prach dát úředně odhadnout a převést to v bance na zvláštní účet. Počkáš, jestli celé jednání půjde hladce, a pak se můžeš rozhodnout, jak se s tím naloží.“

Klára Graysonová podotkla: „I když se jednání nebude vyvíjet v dobrém a Zemská dřevařská lesy vykácí, přece ten srub nestrhnou a těch hrobů se neodvážívá dotknout. Proč bychom třeba ty peníze neuložili na fond, z kterého by se platilo udržování hrobů?“

„To by se Omarovi asi zamlouvalo.“

„Tak to teda uděláme,“ souhlasil George Grayson.

Nejdůležitější otázky byly tedy vyřešeny. Hovořili ještě dlouho. Petr s rozkoší vychutnával teplo domova a blízkost svých drahých, které tak dlouho postrádal. Všichni musili dohánět šest měsíců rodinného života.

„Vánoce jsme neslavili,“ vyprávěla maminka. „Prostě jsme nemohli. Ale pozvali jsme Frankovu ženu s dceruškou na večeři.“

„Silvestra jsme taky neslavili,“ dodával George Grayson. „Nešli jsme tenkrát ani na terasu poslechnout si všechno to novoroční troubení. Bylo tu příšerné ticho.“

„U Omara vánoce přešly, ani jsem to nezpozoroval,“ líčil Petr. „Ale

Nový rok jsme oslavovali.“ Vyprávěl jim, jak Omar střílel z pušky a jakou si potom vystrojili hostinu. „Omar říkal, že na takové silvestrovské slávě už nebyl padesát let.“

Pak přišlo na Kláru Graysonovou zívání. „Uvědomujete si vy dva, kolik je hodin? Vždyť už je skoro zítřka. Já jdu na kutě.“ Políbila Petra a znovu jej k sobě přivinula. „Dneska se vyspím, konečně se opravdu vyspím.“

Petr si s sebou nesl spací pytel, otec mu pomáhal s puškou a oba společně stoupali po schodech. Petr měl velký vzdušný pokoj. Na stěně tu pořád visela vlaječka Petrovy školy. Knihy stály úhledně vyrovnány na psacím stole.

„Nikdo se tu nesměl ničeho ani dotknout. Maminka nedovolila. Věděla, že se vrátíš. Je to fantastická žena, Pét'o.“

Petr uložil spací pytel do přístěnku. Otec stále ještě obracel pušku v rukách. „Pěkně udržovaná. Je to třicítka. Musí být nejmíň padesát let stará. Nechtěl bys ji dát do pokoje s mými trofejemi?“

„Myslím, že Omarovi by se víc líbilo, kdybych si ji nechal tady u sebe v ložnici.“

George Grayson pušku položil na židli: „Na větší zvěř je trochu lehká.“

„Ta moje nová puška se rozbila při havárii.“

„Já ti koupím novou.“

„Já pušku nechci. Já žádný lovec nejsem, tati.“

„Ty ses dal proti lovu?“

„Nikdy jsem nebyl pro. Jenomže dřív jsem ti to říct nemohl. Ale já prostě nechci jet tam nahoru na ranč a honit zvěř, která je zavřená v oboře. Tak si sport nepředstavuju.“

„Změnil ses. Ale víš, já se trochu změnil taky. Když ses ztratil, tak jsem tam na ten ranč nemohl. Ani jsem si na to nesměl pomyslet. Jaksi jsem v duchu cítil, že to všechno vlastně způsobilo, že jsi zmizel. Šel jsem od toho. A ti ostatní to tam taky prodávají nějakému chlapíkovi, který z toho udělá velký dobytkařský ranč.“

„To je prima.“

George Grayson ještě chvíli mezi dveřmi otálel. „Víš, teď mám zase bezpečný domov a všechno je zase v pořádku! A to je to nejlepší, co mě vůbec mohlo potkat.“ Usmál se. „Zdá se mi, že když teď budu moct

poznávat toho nového Pétu Graysona, tak to bude nesmírně fajn zábava. Dobrou noc.“

Petr se rozkošnický natáhl v posteli, v jaké už neležel kolik měsíců. Pohlédl z okna a zadíval se na světelnou šachovnici města. Pootevřel okno a do pokoje dolehl vzdálené přitlumené zvuky. Byl to nádherný pocit, být zase doma. Pak vzpomínal na srub a na hluboké lesní ticho přerušované pouze smutným voláním kojota Samotáře, dutým houkáním sovy a tlumeným skřípěním borové větve, jež drhla o stěnu stavení.

Zítří musí zařídit spoustu věcí a čeká na něho několik rozhodných kroků. Přemýšlel o všech těch úkolech, až jej pomalu zdolal spánek.

Druhý den ráno našel celý příběh otištěný v novinách. Byli tu na obrázku všichni tři v společném objetí. Titulek zněl:

GRAYSONŮV SYN NAŽIVU.

Po snídani šel Petr na obhlídku domu a dvora, ale z hlavy mu pořád nešly myšlenky na Omara, senátora Kaufmana a na celou tu tragédii, která hrozí Omarově divočině. Když se vrátil dovnitř do domu, zeptala se ho Klára Graysonová: „Tak už ti došlo, že jsi zase doma?“

„Tak trošku.“

„Už sis taky vzpomněl na školu?“

„Ani ne. Tys na to myslela?“

„Hm, trochu.“ Založila si ruce a opřela se o kuchyňský stůl. „Nespala jsem tak moc dobře, jak jsem včera večer čekala, a tak jsem přemýšlela. Nějak jsem ze sebe nemohla setřást to rozrušení. Zato táta spal jako dudek.“

„To bych řekl,“ usmíval se Petr.

„Druhé pololetí už je vlastně víc než způli pryč,“ pokračovala. „Kdybys teď začínal, už bys tím asi moc nezískal. Mohl bys myslím klidně počkat do podzimu, pokud bys ovšem nechtěl mermomocí jít hned.“

„Hm, to by mi docela sedělo,“ souhlasil.

Když byli v jídelně, pátravě se naň zadívala a zeptala se: „Něco tě trápí?“

„Jak to myslíš?“

„Mám takový pocit, jako bys byl tady, ale zároveň tady nebyl.“

„Řekl bych, mamí, že tak úplně doma ještě nejsem. Víš, ono to

všechno šlo za ty poslední dny trochu moc rychle.“

„Na nás to bylo taky moc naráz,“ usmívala se. „Já pořád vlastně nemůžu věřit, že jsi zpátky. Asi to bude ještě nějaký den trvat.“

„Taky si myslím.“ Petr vyběhl po schodech nahoru, lehl si na břicho na postel a hleděl dolů na město. Měl skutečně plnou hlavu starostí. Cítil, jak v něm pomalu, ale jistě zraje rozhodnutí, které původně ani nemínil udělat – rozhodnutí, jehož se vlastně bál. Bylo mu, jako by ho měl strhnout onen prudký proud tam v kaňonu, a nahánělo mu to téměř stejnou hrůzu.

Pořád na to musel myslet a celý den o tom přemítal ze všech stran. Už je po všem, říkal si. Byl to zlý sen, který trval šest měsíců. Ale tak úplně zlý zase nebyl. Vlastně z velké části to byla báječná životní zkušenost. Seznámil se přece s Omarem – tím starým, hubeným, tvrdým, ale báječným Omarem. Uvědomoval si, že ho maminka stále pozoruje. Několikrát už jako by něco chtěla říct.

Nakonec se rozpomněl na onen poslední večer, který s Omarem strávil – jako kdyby na tu chvíli mohl vůbec někdy v životě zapomenout! Slyšel Omarův unavený hlas: „Člověk má vždycky bojovat za to, v co věří. I když pak třeba prohraje, nemusí se za nic stydět. Člověk se musí vždycky aspoň pokusit.“

V tu chvíli věděl naprosto přesně, co udělá. Omar rozhodl za něho. Ten večer počkal, až dojedli zákusek. „Uvažoval jsem o tom jednání ve Washingtonu, kde se má rozhodnout o těžbě dřeva v Omarově divočině. Senátor Kaufman litoval, že nemůže Omar svědčit, protože tam žil tak dlouhou dobu a věděl toho tolik o celém kraji, a hlavně o lese. Ale mohl bych tam jít já a povědět jim všechno, co jsem se od Omara dověděl.“

George Grayson položil lžičku. „To myslíš, jako že bys předstoupil před výbor senátu?“

„Ano.“

„To nemá žádnou šanci. Jsi přece jenom ještě kluk a stál bys proti těm nejkoumavějším hlavám v celé zemi. Ti senátoři by tě ukřižovali.“

„Vždyť bych tam pověděl jenom pravdu. Co vím.“

„To bys teprve koukal, jak jde pravda překroutit. Ani bys nezalapal po dechu.“

Klára Graysonová podotkla klidně: „Takže to jsou ty mouchy, co jsi

měl celý den v hlavě. Já si myslím, že je to dobrý nápad. Měl bys jet.“

„Ty ses snad zbláznila, ne?“ vyjel George Grayson.

„Pravda je pravda,“ pokračovala klidně. „Může se překroutit, ale nakonec zůstává pravda vždycky pravdou. Jenom se drž svého přesvědčení, Petře.“

„Teďka mluvíš jako Omar,“ usmál se Petr.

„Vždyť je mu teprv patnáct.“ Otcův polonavztekaný hlas mířil do maminky. „Nechci, aby už teď někdo Petra ponižoval a bral mu všechny iluze.“

„Nikdo mu nic takového dělat nebude. Kdysi jsi říkal, že Petřík je jen takový chlapeček, který by nevydržel ani čtrnáct dní, kdyby se někde ztratil.“

„Vycházel jsem z faktů.“

„Pak jsi ale neměl ta fakta pořádně srovnaná, a nemáš ani teď.“

Petr se podíval na maminku: byla vyrovnaná, klidná a usměvavá, přestože na ni dopadal otcův hněv. Poprvé v životě si uvědomil, jak je vlastně obdivuhodně silná.

„Já vím, že si Petřík ve Washingtonu povede dobře,“ prohlásila. „A vím to stejně tak bezpečně, jako jsem věděla, že je naživu. Petr to dluží Omarovi. Vždyť ten staroch byl nesmírně ušlechtilý člověk a ze všech svých nejlepších sil chtěl bojovat za záchranu svého lesa, svých zvířat a ptáků a řeky, prostě všeho, co měl tak rád. Petr musí teď ten boj bojovat za něho. A to je taky jediný způsob, jakým může splatit svůj obrovský dluh.“

„Nechci, aby se Petrovi ublížilo.“

„Já taky ne. Ale nic se mu nestane. Copak nevidíš, že už to není ten patnáctiletý klučík, jakého jsme znali, když odtud před šesti měsíci odlétal na ranč?“

George Grayson se zamračil: „Je to těžké, abych tenhle fakt přijal se vším všudy.“ Pak se ale na Petra usmál. „Věděls to, že maminka dovede být takhle paličatá jako mezek? Dobrá, přehlasovali jste mě.“

„Už jsi přemýšlel o tom, co tam řekneš?“ zeptala se Klára Graysonová.

„Řeknu jim totéž, co už jsem pověděl senátoru Kaufmanovi. Všecko, co mi vyprávěl a čemu mě naučil Omar. Škoda že tomu výboru nemůžu ukázat rozdíl mezi tímhle lesem a zvěří a řekou a potoky v

Omarově divočině a mezi tím, co zbylo z kraje kolem Železného potoka. To by pak mohli sami porovnat.“

„Ale vždyť bys jim to mohl vylíčit,“ navrhl George Grayson.

„To taky udělám.“ Petr se podíval na otce: „Tati, a zaplatíš mi cestu do Washingtonu?“

„Myslím, že si to můžem dovolit. Jenom jednu maličkost, maminka a já jedeme taky, abychom ti mohli fandit. Nenašli jsme tě přece proto, abychom tě hned zase ztratili. Souhlasíš?“

„To bych byl rád.“

Klára Graysonová zavrtěla hlavou: „Mě z toho vynech. Asi bych to nesnesla, sedět a poslouchat, až Petr bude svědčit.“

„Těch posledních šest měsíců jsi všechno snášela statečně jako voják,“ připomněl jí George Grayson. „A snad si přitom taky můžeme udělat dovolenou.“

„To je něco jiného, tehdy šlo o pátrání a o čekání. Ostatně tohle všechno můžou v rodině klidně zvládnout chlapi.“

„Dobrá. Já si všechno vezmu na starost, Pét'o. Ty se nemusíš starat o nic jiného než o svou řeč.“

Dny rychle ubíhaly. Zlatý prach v Omarově pytlíku odhadli úředně na 2725 dolarů a Graysonovi nechali sumu připsat na zvláštní účet. George Grayson přinesl Petrovi domů různé knížky, brožurky a záznamy všelijakých řečí. Pomohl Petrovi dát dohromady poznámky a všechna fakta a sestavit z toho řeč.

Klára Graysonová prohlásila: „Zdá se mi, že ty jsi z toho jednání daleko nervóznější než Petřík. Kdo vlastně bude tu řeč mít?“

„Ty lidi tam chtějí než fakta. Chladná holá fakta. Chci, aby Pét'a odvedl solidní práci, až se do Washingtonu dostane.“

„Neměj strach, to odvede,“ ujišťovala ho.

„To víš, že si to taky myslím.“

Řeč byla konečně napsána. Petr se ji učil, až ji znal z paměti.

Vyzkoušel si ji na rodičích.

„Docela dobrá,“ prohlásila Klára Graysonová, „je v ní plno zásadních faktů a čísel.“

„Počkej, jak je ta čísla usadí a jak budou špicovat uši,“ předpovídal George Grayson.

„Chtěl jsi původně takovouhle řeč napsat?“ zeptala se maminka

Petra.

„Hm, já ani nevím, mami,“ odpověděl Petr. „Není to přesně to, co by řekl Omar. Ale tat'ka musí přece vědět daleko líp než já, co chtějí slyšet.“

Večer před odletem do Washingtonu přinesl George Grayson domů pětadvacet úhledně svázaných modrých brožurek. „Budeš potřebovat nejmíň tolikhle výtisků pro senátory a další účastníky, abys mohl některá fakta konkrétně doložit,“ vysvětloval.

Na dvou prvních stránkách byla otištěna Petrova řeč. Pak následovaly zvětšené fotografie. Byl tam Omarův srub, přesně jak z něho Petr odešel. Byly tu záběry řeky a lesa, jak se táhne vzhůru a výš a výš, až splývá někde s obzorem. Brožurka obsahovala též detail zemního porostu a celé sítě kořenů, stejně tak jako fotografie jelenů, srn, losů a medvědů. Jeden záběr ukazoval orla zlatého, jak krouží s roztaženými křídly nad lesem. Na dalším obrázku byly vidět hroby Omara a Edwarda Dennise. Na protější straně každé fotografie lesa nebo zvířete byl kontrastující záběr devastace Železného potoka. Brožurky předkládaly také snímky na prach vyschlého koryta hlavní řeky tohoto kraje a panoramatický záběr sítě silnic a cest na svážení dřeva.

„Kdes je sehnal?“ zeptal se Petr. „Ty jsou nádherné.“

„Poslal jsem tam fotografa v helikoptéře,“ odpověděl George Grayson s úsměvem. „Říká se, že jeden obrázek je za tisíc slov. Myslel jsem, že se ti budou hodit.“

„To rozhodně budou,“ liboval si Petr. „Senátoru Kaufmanovi se určitě budou líbit. Moc děkuju.“

„Tuhle záležitost musíme vyhrát,“ prohlásil tatínek. „Jiné řešení neexistuje.“

Klára Graysonová je šla vyprovodit druhého dne dopoledne až k letadlu. „Pamatuj si jedno,“ připomínala Petrovi, „ti členové výboru jsou v první řadě lidé, a teprve pak senátoři. Uvidíš, že všechno dobře dopadne.“ Oba je políbila a pak odešla na vyhlídkovou rampu a dívala se, jak letadlo startuje.

Bylo už šero, když přelétali nízko nad Potomakem, Lincolnovým a Washingtonovým památníkem a když pak přistáli na Dullesově letišti.

Petr byl příliš napjat, než aby zvládl dobrou večeři a aby usnul. I otec se stále převracel a převaloval na vedlejší posteli. Nakonec se Petr ozval: „Taky nemůžeš spát?“

„Nějak si vždycky první noc nemůžu v cizí posteli zvyknout,“ postěžoval si George Grayson.

Petr pokračoval: „Já jsem rád, žeš jel se mnou. Asi bych na to všecko sám nestačil.“

George Grayson vstal z postele a sedl si k Petrovi na pelest. „Jsi trošku nervózní, vid’?“

„Mám strach,“ odpověděl Petr.

„To je dobře. Když se člověk svého obecenstva něco málo bojí, tak je to známka, že všechno projde hladce. Říkal mi to jeden profesor, ke kterému jsem chodil na řečnická cvičení. To víš, hladina adrenalinu začíná stoupat a každý nerv je napjatý jako strunka. Tak jsem uvažoval, co by asi dělal Omar, kdyby byl tady. Co myslíš?“

Petr si v duchu vybavil toho hubeného tvrdého starocha.

„Ten by se na to asi především dobře vyspal. A ráno už by se nemohl dočkat, aby předstoupil před senátory a mohl se pustit do boje za to, co má tak rád.“

„A stejně tak to uděláš i ty,“ uzavřel otec. „V těchhle deskách máš všechna fakta, co potřebuješ, máš tam fotografie, které mluví za celý příběh. Svou řeč znáš. Nic jiného nepotřebuješ. Nedělej si s tím hlavu, provedeš to dobře, a já tam budu s tebou. Na Pétu a George Graysonovy si hned tak někdo nepřijde!“

To Petra uklidnilo. Vždyť ten jeho velký táta, na kterého je vždycky spolehnoutí, tam bude s ním. Všechno dopadne dobře.

Bylo něco po desáté, když kráčeli širokou mramorovou halou budovy senátních úřadoven a velkými křídlovými dveřmi vešli do interpelační síně. Vyhlédli si dvě místa spíš vzadu. Petr odhadoval, že by se do sálu vešlo několik set lidí. Sál byl dosud zaplněný jen zpola.

Byl tu příjemný chládek a vonělo to zde slabě po pastě na parkety. Vpředu bylo vyvýšené podkovovité pódium, na němž zasednou členové

výboru. Přímo před pódiem stál dlouhý stůl s mikrofony, určený pro ty, kteří budou přednášet své svědecké výpovědi. Další stůl nalevo byl rezervován, jak se Petr dověděl později, pro tisk.

Lidé stále ještě přicházeli, až se síň téměř zaplnila. Někteří se shlukovali v malých skupinkách a debatovali. Konečně se ty velké křídlové dveře do mramorové síně zavřely. Dveře vzadu za pódiem se otevřely, členové výboru vcházeli dovnitř. Jako první kráčel senátor Mike Kaufman. Zasedl uprostřed a po obou stranách usedlo po třech senátorech.

Petr si každého důkladně prohlédl. Senátoři Glass a Murphy budou nejstarší, hádal. Oba mají brýle a Murphy má ještě navíc sluchadlo. Pořád si zastrkoval malý koncový knoflík přístroje do ucha, jako by se bál, že mu vypadne. Oba působili dojmem, jako by je někdo vyburcoval uprostřed blaženého ranního vyspávání. Senátor Tobin vypadal přibližně stejně starý jako Mike Kaufman. Byl to mohutný, statný chlap s hlubokými rýhami vrásek ve tváři. Stále popotahoval z doutníku. Z jeho zjevu se dal vytušit tvrdý, nekompromisní člověk. Senátor Young byl hezký černovlasý chlapík. Pořád se usmíval a kýval hlavou na zástupce tisku a na další přítomné v publiku. Senátoři Henry a Beck byli nejmladší. Vypadali zvědavě a rázně. Přesně ty bude muset přesvědčit.

George Grayson se naklonil k Petrovi a pošeptal mu: „Ted' koukej, ať máš oči a uši otevřené!“

Senátor Kaufman vedl jednání v chladném, věcném, neosobním duchu. Předvolával skupinu po skupině. Někdy u stolu zasedli ke svědecké výpovědi i čtyři lidé najednou.

James T. Sutton mladší byl mezi prvními. Měl s sebou posilu tří velmi pěkně oblečených mužů s aktovkami. Sutton byl chlap jako hora a působil impozantním dojmem. Když mluvil o pracovních příležitostech, o zvýšené zaměstnanosti i o tom, kolik peněz poplyne z těžby dřeva na takové obrovské lesní ploše do toho malého městečka s jedinou pilou, promlouvala z jeho hlasu neochvějná autorita. Působilo to až hrozivě, když tvrdil: „Jestli nám bude odepřeno právo v tomto lese kácet, naše pila se bude muset zavřít. Tohle je totiž jediný les natolik nablízku, aby se dřevo mohlo na pilu dopravovat běžným způsobem na valnících. A když se zavře pila, městečko zahyne a doslova stovky

rodin se octnou v katastrofálně bezvýchodné situaci. Hospodářství celého kraje se zhroutí. To rozhodně nechceme. A domníváme se, že ani vy si to nepřejete.“

Muži z jeho doprovodu hovořili ve prospěch jeho věci neméně výmluvně. Pak byl vyhrazen kratší čas otázkám a odpovědím. Senátor Tobin nepřestal ani na chvíli bafat z doutníku a vždy jej odložil do popelníku, ale hned vzápětí se jej chopil znovu. Vystoupení na něho zřejmě neučinila žádný zvláštní dojem. Většinu dotazů vznesli Beck a Henry. Petrovi se zdálo, že na ty Suttonova řeč i výpovědi jeho kolegů hluboce zapůsobily.

Další svědecká prohlášení podávali jednotlivci i dvojice. Všichni se vyjadřovali pro kácení v Omarově panenském lese. Mluvili s obratnou vypočítavostí o obrovské potřebě dřeva na stavbu rodinných domků a vůbec na nejrůznější stavební účely. Hovořili o populační explozi a o tom, kolik miliónů nových domovů se musí každoročně postavit. Předkládali čísla o počtu lidí pracujících v dřevařském průmyslu a zdůrazňovali, kolik miliónů dolarů z toho získává národní hospodářství.

Pak senátor Tobin odložil doutník a zeptal se: „A jak je to vlastně s tou holosečí, o které jsme již tolik slyšeli? Myslím, že bychom se na tuhle otázku měli podívat trochu podrobněji.“

Dostalo se mu ihned velice pohotových odpovědí. Jeden po druhém poukazovali řečníci na výhody velkorysé těžby dřeva holosečí, tak jak ji prováděla Zemská dřevařská společnost. Je to jeden z nejlacinějších a nejrychlejších způsobů. Na důkaz svého tvrzení uváděli další čísla. Mohou takto dát spotřebiteli dřevo na trh s daleko menšími výrobními náklady. I z hlediska prostředí je taková činnost blahodárná. Vytváří nové pracovní příležitosti a vlastně pročišťuje veliké plochy, kde pak mohou v slunečním světle mladé stromy růst daleko rychleji. Zvýší se tím také plocha mlází a podrostu pro vysokou, pro losy a vůbec pro všechen život divoké zvěře. Mluvili hladce a pro názornost předkládali na podporu svých vývodů haldy grafů a statistik.

Petrovi z toho začínalo být úzko. „Fakta a čísla, na to prostě výbor dá,“ tak nějak to přece říkal tatínek. A uváděli je lidé, kteří byli v řečnické taktice zřejmě velice zběhlí a tohle už dělali mnohokrát. Tatínek se k němu naklonil a šeptal mu: „To jsou profesionálové. Říká se jim interpelenti a jsou to najmutí a dobře zaplacení řečníci, kteří se

snazí ovlivnit senátory. Tyhle si najala dřevařská společnost a všichni musí dělat a říkat přesně to, co dělá a chce ona.“

Členové výboru kladli ještě další zvědavé otázky, ale k nějakému střetnutí nedošlo téměř vůbec. Glass vypadal znuděně, jako by už tohle musel dělat nejmíň tisíckrát. Murphy si pohrával se sluchadlem. Tobin si každého řečníka důkladně prohlížel a bez ustání kouřil. Z jeho drsné vrásčité tváře se nedalo vůbec nic vyčíst. Mike Kaufman zůstával stále chladně nezúčastněný a věcný a jen tu a tam prohodil nějaké slovo s některým řečníkem, kterého znal. Jen Henry a Beck zůstávali stále těmi „snaživými bobříky“, jak se o nich vyjadřoval George Grayson.

Konečně se dostali ke slovu představitelé opozice. Petra nesmírně překvapilo, když slyšel profesionálně naprosto stejně postavené odpovědi. Jejich tvrzení pouze vyznívala v dokonalém protikladu k zájmům dřevařů.

George Grayson se usmál na Petra. Pošeptal mu: „Taky profici.“

Dřevařské městečko, uváděli, patří vlastně Zemské dřevařské společnosti. Tato společnost předpokládá, že když dojde přísun dřeva, městečko zahyne. Ať jde dřevařská společnost, kam jde, všude si vybuduje svoje vlastní město. Kácením lesa by se pouze oddálilo to, co je tak jako tak nevyhnutelné – o tři, o čtyři, nejvýš o pět let. Jeden z posledních zachovalých panenských lesů by zmizel a země by se tu jednou provždy zničila, a právě díky oněm metodám Zemské dřevařské. Holoseč, které používá tato společnost, je sice o něco lacinější a rychlejší, ale úspory rozhodně nepůjdou do kapsy spotřebitelů. A v otázce prostředí to také nebude žádný přínos. Dřevařské cesty úplně zničí všechny vodní příkopy. Po vyholené zemi voda rychle steče a odplaví svrchní zeminu. Vodní toky vyschnou nebo je zanese bahno, takže lososi nebudou mít kde se třít. Lesní zvěř zmizí. Svědecké výpovědi pokračovaly jedna za druhou. Mluvčí uváděli další fakta a čísla k potření Jamese T. Suttona a jeho zájmů. Petr nakonec s hrůzou zjistil, že všechna fakta, která tak pečlivě shromáždil a utřídil, všechna zásadní prohlášení, která chtěl učinit, se tu již uvedla a opakují se znovu a znovu. Cítil na ruku lepkavé vlhko. U žaludku jako by měl podivné prázdno. Vždyť mu vlastně už žádná řeč nezbyla. Podíval se na tatínka a zahlédl v jeho očích bolestné vědomí těžké skutečnosti. „To nic, to je v pořádku,“ utěšoval ho šeptem George Grayson. „Já tam půjdu s tebou a

tu řeč rozhodně proslovíš. Nebudou to slyšet sice poprvé, ale možná že si ji docela rádi vyslechnou jako poslední.“

Nadešla polední přestávka. Účastníci jednání se rozešli na oběd. Pak se všichni vrátili a výpovědi a otázky pokračovaly dál. Byly tři hodiny, když si Petr všiml, že senátorům rozdávají jeho modré brožurky. V ústech mu vyschlo. Cítil, jak se mu celý žaludek třese.

Senátor Kaufman prohlásil: „Máme tu ještě jednoho svědka, Petra Graysona.“

Petr se zvedl a otec s ním. Petrovi najednou připadalo jaksi divné, že by před všemi těmi lidmi měl tatínek jít ke svědeckému stolu s ním. Zavrtěl hlavou a zašeptal: „Tati, já chci jít sám.“

George Grayson přikývl. Stiskl synovi ruku a posadil se.

Cestou ke stolu Petr cítil, že se na něho upírají oči výboru, tisku i několika set diváků a dalších svědků. Síní projel šum překvapení, když se před přítomnými objevil tak mladý chlapec.

Na Petra se usmály modré oči senátora Kaufmana. „Jsem rád, že tě zase vidím, Péťo.“ Zvedl oči a zahleděl se do sálu. „Chtěl bych o tomto mladém muži něco říci. Pokud je mi známo, je Petr Grayson jedním z nejmladších svědků, jaké jsme vůbec kdy ve Washingtonu měli možnost vyslechnout. Nedejte se však mýlit jeho věkem. Za posledních šest měsíců zažil takovou spoustu dobrodružství, v nichž šlo o život, že mnozí z nás tolik neprožili za celý věk.“

Petr seděl strnule, ani se nehnul, a senátor Kaufman zatím vyprávěl o havárii letadla, o pohřbu Franka Eldridge, o Omarově smrti, a jak Petr prožil celou zimu v úplné samotě, až ho nakonec našel senátor se svými přáteli.

Senátor Tobin se naklonil kupředu a prohlížel si Petra s takovým zájmem, že dokonce zapomněl kouřit doutník. Senátor Glass jako by se teprv teď probudil. Murphy si přestal hrát se sluchadlem. Henry, Beck a ten hezký senátor Young naslouchali Kaufmanovým slovům s nepředstíraným zájmem. Tohle je přece něco úplně jiného.

„Tenhle hoch,“ končil senátor Kaufman, „žil přímo v onom lese, o kterém tu jednáme. Omar Pickett prožil v kaňonu téměř celý život. A než zemřel, Petrovi toho hodně pověděl. Věřím, že všechny přítomné Petrova slova jistě velice zaujmou.“ Naklonil se mírně kupředu a obrátil se přímo na Petra, ale hlasem, který mohli všichni zřetelně slyšet:

„Mimochodem, Pét'o, nemáš s sebou náhodou kousek suchotiny?“

Petr se neubráníl úsměvu: „Nemám, pane senátore.“ Ta svíravá úzkost někde u žaludku jako by pominula.

Senátor Tobin si odkašlal a pravil: „Jestli jsem dobře rozuměl, zmínil tu pan senátor jméno Omara Picketta. Je to ten člověk známý pod přezdívkou ‚stará krysa z kaňonu‘?“

„Ano, přesně tak, pane kolego.“

Senátor Tobin se obrátil na Petra: „Seznámil jsem se s Omarem před několika lety, když jsem podnikal nahoru po řece výlet. Je to smutná zpráva, že už nežije. Pohrbit jej musel být na chlapce dosti tvrdý úkol.“

„Byl to můj přítel,“ odpověděl Petr.

„Tak Petře,“ pokračoval senátor Kaufman, „myslím, že jsi přišel, abys podal svědectví ve prospěch Omara.“

„Ano, pane senátore.“

„Velice rádi si vyslechneme všecko, co bys nám chtěl povědět o tom kraji a o všem, co ti vyprávěl Omar. Nespěchej, času máš dost.“

Petr si odkašlal: „Co jsem tu chtěl původně říct, je obsaženo v těchhle modrých brožurkách. Ale všichni ostatní už o všem mluvili.“

„Tvoje řeč bude pojata do zápisu se vším všudy, i s oněmi poznámkami, které říkáš právě nyní. Tak jen klidně spusť.“

Petr nejdřív okamžik váhal, ale pak si vzpomněl na Omara a začal: „Omar se narodil asi sto mil od kaňonu a od zmíněného lesa, toho vysokého nádherného lesa. Říkám tam tomu Omarova divočina, protože jsem nikdy žádné jiné jméno neslyšel. Zamlada vodil Omar po tomto kraji jako průvodce různé lovecké a rybářské výpravy. Nakonec se rozhodl, že tam zůstane a bude tam žít. Postavil si tu srub, trochu rýžoval zlato a prožil zde padesát let. Vysloužil si plné právo starousedlíka. O lese mluvil jako o svém lese a o zvěři jako o své zvěři. Když našel nějaké poraněné zvíře, vždycky mu pomohl a ošetřil je, jelena, ptáka, kojota i medvědí mládě.“ Tíseň úplně zmizela. Slova mu plynula sama od sebe. Měl zvláštní pocit, jako by Omar seděl přímo vedle něho.

„Celý svůj život se Omar učil poznávat les, zemi, zvířata a řeku i potoky. To všechno znamenalo pro něho jeho život.“ Otevřel modrou brožurku. „Otevřete si laskavě na třetí stránce.“

Sedm pozorně naslouchajících senátorů na pódiu otevřelo sedm modrých brožurek. „Tyhle fotografie dal pořídit můj otec před několika dny. Na prvním obrázku vidíte srub, který si postavil Omar. Tomu, co můžete pozorovat na druhém, říkám Omarova divočina. A to je právě ten panenský les, který chce Zemská dřevařská společnost pokácet a který ostatní chtějí nechat prohlásit za chráněnou oblast. Omar říkal, že to trvá tisíc let, možná i déle, než se takovýhle les zrodí. Když ho jednou pokácíte, je s ním navždycky konec. Ale ztráta lesa ve smyslu stromů a dřeva není ta jediná ztráta. Obrat' se si prosím na další stránku a tam uvidíte výjevy ze života v pravé divočině. Jeleni, srny, losi, medvědi.“

Petr pomalu obracel stránky a každý člen výboru pozorně sledoval

obrázky v brožurce. „Je tu dokonce i dost orlů zlatých. Nemám zde bohužel žádné fotografie kojotů, divokých koček, kuguárů nebo kamzíků. Ale ti všichni v tomto lese také žijí. Vysoké je tu plno. Je tak krotká, že stačí, když zahvízdáte nebo zazpíváte anebo je nějakým drobným zvukem upozorníte, že jdete. Ani je nenapadne, aby před vámi utíkali.“

Senátor Kaufman se na něho podíval a usmál se.

Petr pokračoval: „Když tu zem skalpujete – tak nazýval Omar zmíněný způsob mýcení –, všechna zvířata zmizí.“

Petr obrátil na další stránku: „Tohle je záběr lesní podložky a zemního porostu. Vidíte tu síť drobných kořínků? Ty všechny drží půdu dohromady a chrání ji, aby ji neodplavily lijáky a jarní tání. Mamutí dřevařská technika a přibližovací linky, po kterých se bude dřevo vláčet a svážet, všechny ty kořínky a celý ten zemní porost naprosto zničí. Ale jde ještě o víc než o zvířata a rozrušenou zemi, na které už nikdy nic neporoste. Tenhle les je zásobárnou vody pro řadu vodních toků, v kterých se třou lososi. Když se les vykácí, většina toků vyschne. Ostatní zavalí bahno, žádné ryby se tu nebudou moci třít. Tah lososů zmizí jednou provždy.“

Petr otočil na další stránku. Senátoři se zájmem vše sledovali. „Tohle je Železný potok, jak vypadá dnes. Kdysi to byla pěkná mohutná řeka, jak můžete vidět podle šířky kamenitého dna. Pro tření lososů jako stvořená. Připlouvaly jich sem každý rok k tření tisíce a tisíce.“

Obrátil dále. „A tohle je důvod, proč Železný potok vyschl. Na téhle pustině kdysi stál vysoký les. Před třiceti lety sem přišla Zemská dřevařská: přišla, pokácela a odešla! Za sebou nechala to, co vidíte na fotografii. Hromady hnijících trosek, hnijících pařezů a kmenů, rozrušenou zemi, na které roste jenom trocha plevele. I tento snímek byl pořízen sotva před týdnem. Nový les ještě ani nezačal růst. Nemůže. Chybí totiž svrchní zemina, která by jej byla s to vyživit. A přesně takhle bude vypadat Omarova divočina, jestli dopustíte, aby ji vykáceli.“

Petrovi plynula slova z úst rychleji a rychleji. Všichni senátoři jako by byli pohledem přikováni k jeho modré brožurce. V naprostém tichu se sálem rozléhal pouze Petřův mladý hlas. A Petr v duchu znovu slyšel

Omarova rozzlobená slova, když mu líčil kácení stromu, na kterém ještě hnízdili mladí orlové, když vyprávěl, jak vlekli dřevaři pokácené stromy proudem a rozehnali troucí se lososy, a když mluvil o lovcích posedlých kouzlem pušky, kteří užívali zvěře jako cvičných cílů. Tak se dal strhnout svými představami, že na krátký okamžik zapomněl, kde je. V uších mu zazněla Omarova plamenná slova zatracení. „Omar říkal, že většina těch lidí, co nesou odpovědnost za zrušení Železného potoka, už asi nežije, ale prý by jim přál, aby se smažili v pekle aspoň tisíc let!“ Zrudl v obličejí. Hlas mu vázl.

Žádný člen výboru nehnul ani brvou.

Senátor Kaufman Petra klidně vybídl: „Tak pokračuj, Pét'o!“

„Omar říkal, že to je největší existující panenský les v celém světě. Poskytne sice na tři, na čtyři nebo pět let zaměstnání několika stovkám lidí. Ale až dřevo zmizí, Zemská dřevařská zmizí také a s pracovní příležitostí bude konec. Jenže ten masakr, co za sebou nechají, ten tu zůstane, a možná že navždycky.“

Původně ani nezamýšlel tohle všechno říci. „Omar naschránil za víc než dva tisíce sedm set dolarů zlatého prachu. Další dva tisíce měl v bance. Chystal se, že to všechno letos na jaře utratí: chtěl si najmout právníka a s jeho pomocí se chystal zachránit celý ten kraj i les, pro nás pro všechny, pro naše potěšení. Neměl rádio a k novinám se nedostal. Kdyby mohl teď být tady, měl by určitě hroznou radost, že jsou ještě další lidé, kterým na věci záleží.“

Senátor Kaufman řekl: „Domnívám se, že tím svědecká výpověď pana Graysona skončila. Jsou nějaké dotazy? Senátor Tobin?“

„Jestli jsem to správně pochopil, mladý muži, tak vy – a – ten Omar jste zásadně proti kácení holosečí.“

„Ne, pane senátore,“ odpověděl Petr. „Jsou místa, kde holosečí kácet lze. Ale ne na úbočích a na vrcholcích hor, kde může odtékající voda rozrýt a odplavit všechnu zeminu.“

„Kolik jste říkal, že je vám let?“ zeptal se senátor Tobin.

„Patnáct, pane senátore.“

„Rád bych vás slyšel znovu po dalších patnácti letech,“ poznamenal senátor suše. „Nemám další otázky.“

Senátor Henry podotkl: „Mluvil jste o tom, že trvá tisíc let, než takový les doroste. Proč tisíc? Už jsem viděl čtyřicetileté nebo

padesátileté stromy, které vypadaly velice pěkně.“

„Ty ale musely být v údolích, na dobré půdě. Horská půda je chudá. A ten les v kraji, kterému říkám Omarova divočina, to je horská oblast.“

Senátor Beck se zeptal: „Srovnával jste neustále onu lesní oblast se zpusťšenou krajinou Źelezného potoka. Proč?“

„Obě oblasti mají stejnou půdu. Obě jsou hornatina. Omar říkal, že to trvá celých tři sta let, než se na oněch svazích a na těch horách vytvoří pouhé dva tři centimetry svrchní zeminy. Proto tam stromy rostou tak pomalu.“

Senátor Murphy si poklepal na sluchadlo: „Říkáte, že divoká zvěř úplně vyhyne. Ale kácením, jak se tu již řeklo, se přece umožní přístup slunečnímu světlu na lesní podložku a to způsobí rychlejší vzrůst vegetace, což zase poskytne více potravy pro zvěř.“

„Ano, pane senátore. Někde,“ odpověděl Petr. „Ale ne všude. Źelezný potok je právě takový příklad. Na obrázku vidíte, že tu neroste vůbec nic. A těch pár kousků lovné zvěře, co tu ještě zbylo, se dá snadno uštvat na dřevařských cestách a pozabíjet. Divoká zvěř se potřebuje se svým životem někde ukrýt, potřebuje někde vypiplat svoje mláďata.“

Následovaly další dotazy. Petr odpovídal podle toho, co mu kdysi řekl Omar, anebo co odpozoroval na základě vlastní zkušenosti. Někdy mu s odpovědí pomohlo, nač si vzpomněl z četby oněch knížek, brožurek a různých zpráv, které mu přinesl tatínek.

Pak už žádné další dotazy nebyly. Senátor Kaufman mu poděkoval za to, že přišel, a zeptal se: „Chceš ještě něco říct, Pét'o?“

Petr si v duchu vzpomněl na Omara, na ten vysoký les, který jako by stoupal vzhůru do oblak. Vzpomněl si na Šalomouna, Kuňku a na Billa a na všechnu tu divokou zvěř, která v tom prastarém lese žila. Pomyslel na zpusťšení Źelezného potoka.

„Ano, pane senátore,“ odpověděl. „Chtěl bych říct ještě jedno, a to se týká pouze mě.“ Zhluboka se nadýchł a pak se po řadě podíval na každého senátora zvlášť. „Možná že jednou budu sám mít rodinu. Hrozně bych byl rád, kdybych je pak mohl vzít tam, kde jsem strávil tuhle zimu, a ukázat jim všechny ty obrovité stromy a divokou zvěř a řeku a potok s tou křišťálově čistou vodou. Ale jestli ten les pokácejí,

bude tam jenom další pustina. Pak už tam nikdy nepojedu. Styděl bych se za to, kdyby se měli na vlastní oči přesvědčit, jak jejich země zvlčela.“

Síní proběhl šumot. Senátor Tobin se chopil doutníku, ale hned jej zase položil. Murphy začal bušit prstem do knoflíku sluchadla. Sedm senátorů zavřelo tiše modré knížečky.

Petr s tatínkem vyšli do mramorové haly. George Grayson měl pozastřený hlas: „Péťo, ať už kdy uděláš co uděláš, nikdy snad na tebe nebudu moci být hrdější, než jsem byl právě tuhle hodinu.“

Nahruli se kolem nich lidé, tiskli Petrovi ruku a gratulovali mu. Nějaký reportér ho poplácával po zádech: „Péťo, přečti si zítra The Washington Post. Myslím, že se ti to bude líbit.“

James T. Sutton a jeho skupina odcházeli halou pryč. Šli rychle a sami.

I lidé se pomalu rozcházeli. Přišel senátor Kaufman. Potřásl Georgi Graysonovi rukou a podal ruku Petrovi: „Provedls to na jedničku, Péťo.“

„A jak jsme dopadli?“ zeptal se Petr dychtivě. „Zachránili jsme Omarovu divočinu?“

„Není pochyb o tom, že tvoje skupina si vedla daleko líp než ti dřevaři. Všichni si to až moc dobře uvědomovali, včetně pana Jamese T. Suttona. Tvoje svědecká výpověď a tvoje fotografie hrozně pomohly.“

„Ale zachránili jsme ji?“

Senátorovy modré oči se na něho usmály. „Mám už víc než dvacetiletou zkušenost a podle ní mohu říct, že ano, a tys ji zachránil. Ale než se to přiklepne úředně, bude to ještě chvílku trvat.“

Petrovi se chtělo vykřiknout radostí z plných plic. Ale v té obrovské mramorové hale byl s to ze sebe vypravit jen tiché: „Júú!“

„Víš, musím tě varovat, Péťo,“ pokračoval senátor vážným hlasem, „vyhrál jsi jenom jednu bitvu, nikoli celou válku.“

„Ale vyhráli jsme, ne?“

„Tentokrát jsi vyhrál. Ale táž bitva se bude muset bojovat znovu a znovu. Cena, kterou musíme platit za své národní hodnoty, a do nich patří i lesy, život divoké zvěře a řeky a potoky, ta cena je neustálá bdělost. A tíhu toho boje budete nést vy, mladí lidé, protože ty nejtvrďší

boje jsou teprve před námi. Takže koukej, ať máš v tomhle ohledu hlavičku vždycky otevřenou.“

„Budu se snažit, pane senátore,“ přikývl Petr.

Dali se halou k východu, Petr kráčel uprostřed mezi oběma muži. „A kdy odjždíte domů?“ zeptal se senátor.

„Hned ráno,“ odpověděl George Grayson.

„Takže dnes večer vás já a moje paní zveme na večeři. Hrozně ráda by se s Pětou seznámila. Mimochodem, co zpíváte?“

„Jak to, co zpívám?“ zeptal se George Grayson poněkud zaraženě.

„Máte bas, baryton nebo tenor?“

„Hrozně špatný bas, aspoň myslím. Ale proč?“

„On to neví?“ zeptal se senátor Petra.

„Já mu to neříkal.“ Týdny nejistoty jako by se dávno propadly v nenávratno. Petrovi bylo lehké, jako by měl létat.

„Tak se mi zdá, že ho budeme muset vzít s sebou tam nahoru a ukázat mu, co tím myslíme,“ usmíval se senátor.

„Měli bychom jet hodně brzo.“ Petr si z hloubi duše přál stát zase u Omarova hrobu a říct mu, že se nemusí o nic strachovat. Jeho Divočina tu bude věčně.

„Když vy dva se chystáte na výlet tam do toho Omarova kraje, tak já si s sebou беру rybářské náčiní,“ prohlásil George Grayson. „Prý bych nevěřil, co je tam pstruhů.“

„Pstruhů!“ ošklíbl se Petr, „pstruha dovede chytit každý. Když budeš mít moc velké štěstí, tak bys mohl chytit dokonce pstružúhoře!“

„Cože bych mohl chytit?“

„Ty jsi nikdy neslyšel o pstružúhořovi?“

„A co je to pstružúhoř?“ zeptal se senátor naprosto vážně.

„Hm, podívejte se,“ začal Petr zeširoka, „pstružúhoř vypadá jako pstruh, jenomže je jiný. Je asi tak velký jako pstruh, jenomže větší. A plave pozpátku...“

SLOVNÍČEK VÝSLOVNOSTI

B

Beck bek
Bill bil

D

Dennis denys
Dulles dales

E

Eldridge Frank eldridž frenk

G

Glass glás
Grayson George grejsn džórdž

J

Jim džim

L

Lincoln linken

M

Mike majk
Morey Walt mori vólt
Murphy mérfi

P

Pickett Omar pikit oumár
Potomac potoumek

S

steak stejek
Sutton James satn džejmz

T

Thomas Harry tomes heri
Tobin toubin

W

Washington vošinkton

Y

Young jang

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

Svazek 143

Walt Morey

ZIMA V KAŇONU

Z anglického originálu Canyon Winter, vydaného nakladatelstvím E. P. Dutton & Co., Inc. v New Yorku roku 1972, přeložil Radoslav Nenadál. Ilustroval Jan Sládek. Vydal jako svou 5531. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1978. Odpovědná redaktorka Jarmila Rosíková. Výtvarný redaktor Zdeněk Kudělka. Technická redaktorka Zoe Bláhová

Ze sazby písma Baskerville vytiskl Tisk, knižní výroba, n. p., Brno, závod 3, Český Těšín. 10,77 AA (text 8,51, ilustrace 2,26), 10,82 VA. Náklad 57000 výtisků. 1. vydání. Brožovaný výtisk 15,- Kčs

13-836-78 14/64 Vázaný výtisk 20,- Kčs